

TRANSCRIPT VAN STATENCOMMISSIE RUIMTE ONTWIKKELING EN WONEN VAN PROVINCIALE STATEN UTRECHT

14 mei 2025

Voorzitter: Odile de Man

Namens het college van GS: Huib van Essen, André van Schie

Woordvoerders: Dimf Ghijsels-Kerkhoff (BBB), Margriet van de Vooren (GroenLinks), Marijke de Jong (GroenLinks), Marjolein van Elteren (GroenLinks), Ronald Franken (GroenLinks), Dimitri Gilissen (VVD), Ronnie Hossain (VVD), Marianne de Widt (D66), Evert Manders (D66), Arjen Draisma (CDA), Chris Westerlaken (CDA), Hans Adriani (PvdA), Noortje Flink (PvdA), Anjo Travaille (Partij voor de Dieren), Simone Kennedy-Doornbos (ChristenUnie), Arne Schaddelee (ChristenUnie), Stefan Berlijn (UtrechtNu!), Amos de Jong (Volt), Anneloes Blekxtoon (Volt), Wouter Limmen (Volt), Bertrick van den Dikkenberg (SGP), Reindert Daniels (PVV), Tim Schipper (SP), Frank van Breukelen (Forum voor Democratie), Mieke Hoek (50PLUS)

Van ambtelijke zijde aanwezig: Jaap van As (Statenadviseur), Meike Kievits (commissiesecretaris)

1. Opening

De voorzitter: Goedemorgen allemaal. Welkom statenleden, commissieleden, GS, ambtenaren en andere belangstellenden in de commissiekamer en via teams en de livestream. Ik heb geen afmeldingen ontvangen, alleen een bericht van fileleed van de heer De Jong, dus hij probeert hier te zijn voordat de termijnagenda in behandeling wordt genomen, omdat hij daar een bijdrage bij heeft.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter: Agendapunt 2, vaststellen van de agenda. U heeft kennis kunnen nemen van de agenda en ik heb van tevoren geen opmerkingen ontvangen. Wil iemand hier nog het woord over? Niemand, dan is hiermee de agenda vastgesteld.

3. Mededelingen

De voorzitter: Agendapunt 3, mededelingen. Zoals ik al net zei, de heer De Jong, die is wat verlaat wellicht. Daarnaast is gedeputeerde Van Muilekom door familieaangelegenheid afwezig en gedeputeerde Van Essen neemt hem waar bij de mededelingen en bij het onderwerp Rijnenburg. We werken vandaag met spreektijden. Voor iedere fractie is 9 minuten beschikbaar en voor GS 30 minuten. Conform de spreektijdenregeling tellen interrupties niet mee, maar worden wel beperkt tot 3 in een debat tussen twee fracties. Interrupties en beantwoordingen dienen kort en bondig te zijn, maar dat weet u onderhand wel. Allereerst wil ik even met u stilstaan bij de verdere uitwerking van motie M25-28, die op 23 april 2025 door u staten is aangenomen. De strekking van die motie was om de toepassing van de werkwijze voor programma's onder de Omgevingswet zo aan te passen dat provinciale staten bij het ontwerpprogramma de gelegenheid krijgt om expliciet te beoordelen of dat past binnen de kaders die zijn meegegeven. En verder staat dan in de motie, over de exacte procedurele inpassing van de werkwijze, dat provinciale staten in gesprek zal gaan met de griffie en de ambtelijke organisatie om dat gezamenlijk op te stellen, zoals dat de vorige keer ook gebeurd is. Nou kunnen we natuurlijk niet allemaal in dat groepje deelnemen, dus daarom leg ik aan u voor of er misschien mensen zijn vandaag, die hier aanwezig zijn of misschien in uw fractie, die willen deelnemen aan een dergelijke opstellen van een nieuwe werkwijze. Ik zou waarderen een verdeling tussen coalitie-oppositie en man-vrouw, maar ik laat het natuurlijk



geheel aan u. Mag ik handen zien die daar onderdeel van zou willen uitmaken? De heer Van den Dikkenberg, mevrouw De Widt, mevrouw Ghijssels, de heer Schaddelee, de heer Limmen. Dat zijn er vijf. Mijnheer Gilissen, excuses dat ik u niet had opgemerkt. Dat zijn er zes. Ik denk dat dat echt wel voldoende is, want het is misschien wel heel gezellig met zijn zessen, maar het is vaak een agendatechnisch probleem om u allemaal bij elkaar te krijgen met uw drukke levens. Dan wordt er gezocht naar een juist moment. Daarnaast zijn er drie mededelingen van de heer Van Essen en twee van de heer Van Muilekom, die de heer Van Essen ook op zich neemt. Het gaat over het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen, het ruimtelijk arrangement, het Verwelius terrein in De Bilt, huurbevriezing en planning wet Versterking regie volkshuisvesting. De heer Van Essen, ik geef u hierover het woord.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Ik zal daar even vlot doorheen lopen. Bestemmingsplan Vinkeveense Plassen. Gisteravond heeft de raad van De Ronde Venen dat vastgesteld, inclusief een aantal amendementen erbij. Dat is wel een mijlpaal. Het is natuurlijk een bestemmingsplan waar heel lang aan gewerkt is. Wij zullen de amendementen uiteraard en ook het vastgestelde plan nog even goed bekijken. Mocht dat strijdigheden opleveren met onze omgevingsverordening, dan kunnen wij daar natuurlijk ons instrumentarium voor inzetten en dan zullen we u daar uiteraard over informeren. Dat moet, geloof ik, binnen zes weken, dus in ieder geval dat we inzetten van instrumenten. Dus daar gaan we nu naar kijken, maar het is vooral goed om te weten dat dit is vastgesteld en dat is toch een belangrijke mijlpaal. Tweede mededeling gaat over het ruimtelijke arrangement. Dat is best een achtbaan met het ministerie van VRO en via VRO ook wel met de andere ministeries. De zeggingskracht van de afspraken is toch wel wisselend en over het algemeen toch wel vrij beperkt. Wij voeren momenteel nog gesprekken met de ministeries over het ruimtelijke arrangement. Als het voldoende om het lijf heeft en ook past bij ons bestaand beleid, dan is de bedoeling dat op 3 juni, bij het BO Leefomgeving, daar die afspraken worden gemaakt. Dat is nog wel even met een slag om de arm. Dat geldt voor onze provincie, geldt ook voor andere provincies, omdat het best nog in beweging is en we even moeten zien of we er uitkomen met het ministerie. We hechten zeer ook aan gewoon enige wederkerigheid in de afspraken, zeg ik daar dan ook met nadruk bij. Er zitten bijvoorbeeld geen financiële afspraken bij, dat is wel goed om te melden. Dat heeft het ministerie al aangegeven, dat ze daar geen ruimte voor zien. Wat op zich jammer is, maar dat is wat het is. Derde mededeling gaat over het Verwelius. Daar heeft de rechtbank uitspraak gedaan, iets wat technisch. Het gaat over een beroep wat ze hebben aangetekend tegen een intrekingsbesluit van ons college. Wij hebben destijds het besluit voor verlenen van de ontheffing voor de WMB voor het vorige plan ingetrokken. Dat plan is uiteindelijk niet vastgesteld, maar Verwelius heeft toch daar bezwaar tegen aangetekend, maar uiteindelijk is GS, is provincie, in het gelijk gesteld hierin. En ons bezwaar van Verwelius hebben wij ingetrokken omdat wij onvoldoende onderbouwing, wat betreft de financiële kant, vonden vanuit de kant van Verwelius en daar zijn we dus in het gelijk gesteld als provincie. Kom ik bij de mededelingen namens collega Van Muilekom.

Tim Schipper: Voorzitter?

De voorzitter: Excuus. De heer Schipper.

Tim Schipper: Mag ik een vraag stellen naar aanleiding van Verwelius? Ik heb begrepen dat Verwelius een wijziging heeft aangevraagd ten opzichte van de eerder verleende ontheffingen. Klopt dat? En kunnen wij, als dat zo is, dan op de hoogte gehouden worden?

De voorzitter: De heer Van Essen.

Huib van Essen: De ontheffing, die dus is ingetrokken, waar deze zaak over ging, dat ging over het plan, wat nu niet meer voorligt. Dus een nieuw plan vraagt natuurlijk een nieuwe ontheffing. Die moet nog aangevraagd worden. Volgens mij is op dit moment ook gewoon- Er is een plan vastgesteld door de raad, maar is Verwelius nog niet echt- Het is mij onduidelijk op dit moment of Verwelius dat gaat uitvoeren, laat ik het zo zeggen. Als dat zo is, dan moet er uiteindelijk weer een nieuwe WMB-ontheffing, dat nu onder de omgevingswet wat daarvoor geldt, moet dan inderdaad aangevraagd worden. Kom ik bij de mededelingen namens de heer collega Van Muilekom. Eerst gaat dat inderdaad over de huurbevriezing in de Voorjaarsnota van het kabinet, is vastgelegd dat in 2025 en 2026 de huren van corporaties worden bevroren. Dat heeft grote consequenties, dat is 49 miljard aan investeringscapaciteit van de corporaties landelijk die daarmee in rook dreigt op te gaan en dus ook enorme impact op zowel de nieuwbouw als de verduurzamingsopgave van corporaties. Om daar een beetje gevoel voor te geven, in onze provincie gaat het al gauw

om iets van 4000 woningen in Foodvalley, 10.000 woningen in de U10, 80.000 verduurzamingen in de U10, 2500 woningen in Amersfoort en ook nog iets van 22.500 verduurzamingen in Amersfoort. Het gaat echt om een hele grote impact. Als provincie staan we achter onze corporaties, steunen we ook de oproep om dit bijgesteld te krijgen. Dat doen we uiteraard ook samen met andere provincies in IPO-verband. Dan kom ik bij de laatste mededeling, dat is die over de wet voor de regie op de volkshuisvesting. Die zal eind mei in de Kamer worden behandeld. Via IPO wordt ook gewerkt om daar nog wat zaken in aangepast te krijgen. Dat gaat over de betaalbaarheidseisen, die zijn ingewikkeld en onoverzichtelijk. Wij willen eigenlijk samen met andere provincies proberen daar toch wat meer lijn en helderheid in te krijgen, dat het wat duidelijker is waar gemeentes voor aan de lat staan. Het andere gaat over het tijdelijk buiten werking stellen van de ladder voor duurzame verstedelijking. Wij hechten zeer aan dat ook gewoon provincies zijn beleidsvrijheid houden, gewoon onderdeel van goede ruimtelijke ordening om daar ook eigen afweging in te kunnen blijven maken. Dat waren de mededelingen.

4. Vaststellen verslag ROW

De voorzitter: Dank u wel. Agendapunt 4, vaststellen van het verslag. Er zijn geen opmerkingen ontvangen, waarmee het verslag hierbij is vastgesteld. Dank u wel.

5. Termijnagenda ROW & actualisatie SPS

De voorzitter: Dan agendapunt 5, de termijnagenda ROW. Er zijn voorafgaande aan deze vergadering geen opmerkingen binnengekomen over de termijnagenda, dus deze is ter kennisname. Op 11 juni vindt er een besloten sessie over de Mastergrex Hart van de Heuvelrug en grex vliegbasis Soesterberg plaats. Hierbij wil ik u oproepen alvast uw vragen te delen met griffie, zodat dit meegenomen kan worden in de voorbereiding van deze sessie. U kunt uw vragen daarover mailen naar de griffie. Twee fracties hebben het woord gevraagd bij het onderwerp langetermijnagenda en dat is de fractie van de PvdA en de fractie Volt. Als eerste geef ik het woord aan de fractie van de PvdA. Ze hebben een voorstel gedaan voor een werksessie over de versnelling woningbouw. De heer Adriani wil hierop ingaan, waarna ik zal inventariseren of daar ook animo voor is in de commissie. Bij een meerderheid van fracties zullen we dat voorleggen aan het presidium om dat in te plannen. De heer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Vorige commissievergadering hebben we het er al even over gehad, zouden we niet een keer het gesprek moeten voeren over hoe we komen van zachte plannen naar harde plannen, van harde plannen naar vergunde plannen en van vergunde plannen naar gebouwde plannen? En ik heb toen de suggestie gedaan om een keer daar de voorzitter van de regionale verzendingstafels voor uit te nodigen, om dat gesprek hier te kunnen voeren. Daar heb ik inmiddels ook even mee gesproken, met die voorzitter, die is ook bereid dat te doen en dan is eigenlijk nu, begrijp ik, de vraag of de commissie daar ook formeel mee wil instemmen.

De voorzitter: Ja, want dan krijgt u ondersteuning van de griffie, enzovoorts. Mag ik handen zien wie daar interesse in heeft? Nou mijnheer Adriani, kijk eens aan. Dan zal ik aan het presidium vragen om dit in te plannen in onze agenda. Daarnaast wil de fractie Volt graag een dialoog tussen de leden van PS en de volksvertegenwoordigers binnen de gemeenten en waterschappen over de ruimtelijke prioriteiten en de heer De Jong heeft daar inmiddels al wat actie in ondernomen en graag deelt hij even met u een korte update over wat hij zoal gedaan heeft hiervoor.

Amos de Jong: Dank voorzitter en goedemorgen. Wij hebben inderdaad, samen met de ChristenUnie onder andere, nagedacht over hoe kunnen wij nou in het proces, voor die positie voor die wijziging Omgevingsvisie en omgevingsverordening, tot goede keuzes komen? En wij vinden een dialoog met onze collega-volksvertegenwoordigers in de regio's daar eigenlijk heel erg belangrijk bij en op dit moment missen die we een beetje in de in de planning. Daarom hebben wij gedacht, laten wij zelf dat initiatief nemen om onze collega's in de regio's, de raadsleden en onze collega's binnen de waterschappen, op te zoeken om met hen in gesprek te gaan over hun visie op regionale prioriteiten, zodat we het kunnen meewegen in het proces. We hebben wat e-mails gestuurd, daar is het op dit moment wel bij gebleven. Er is ook nog geen reactie, want we wilden graag kijken of we gebruik kunnen maken van

bestaande of reeds ingeplande regionale bijeenkomsten. Eigenlijk willen we dat voortzetten en ik zou dat eigenlijk graag met iedereen doen of iedereen die daar geïnteresseerd in is. Dus de vraag is ook een beetje, zijn er naast Volt en ChristenUnie andere partijen die geïnteresseerd zijn om collega's in de regio's op te zoeken? We kunnen daar een bijeenkomst voor gaan organiseren. In principe zijn het dan drie regio's waar we nu naar kijken.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, u heeft een vraag hierover.

Hans Adriani: Ja, ik herinner me uit het verleden dat, bijvoorbeeld de U10 bijeenkomsten, dat statenleden daar ook wel voor uitgenodigd werden. Dat lijkt me wel de meest praktische manier om dat een beetje op die manier te doen dan dat we hier zelf nog weer van alles gaan organiseren.

Amos de Jong: Voorzitter, als ik mag? Uitstekend idee, hadden wij ook, en daar is die e-mail ook over gegaan. Die heeft dus gevraagd van kunnen we op die bijeenkomst dit dan agenderen? We wachten nog op een reactie.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee?

Arne Schaddelee: Ja, misschien in aanvulling daarop. Volgens mij is de lastigheid daarvan dat het ook altijd op woensdag is en op de een of andere manier nooit goed spoort met wat wij hier doen qua agenda. Dus daarom is het denk ik handig als dat even goed afgestemd wordt.

De voorzitter: Voldoende hierover. Als u nog meer wil weten, benader vooral de heer De Jong. Hartelijk dank. Mag ik de gedeputeerde en zijn bestuursadviseur vragen iets zachter te praten? Dank u wel. Bij dit agendapunt vindt u ook het memo actualisatie SPS 2025. PS heeft besloten om hun eigen agendatechnische prioriteiten te bepalen met een strategische agenda en die wordt SPS genoemd. Op deze manier willen we meer grip krijgen op onze eigen agenda. Op de SPS lijst staan grote onderwerpen die op de provincie afkomen en de strategische collegeagenda van GS is hiervoor het vertrekpunt. In de aanloop naar de kadernota van vorig jaar is de commissie gevraagd met voorstellen voor de strategische agenda te komen, wat via het presidium en het fractievoorzittersoverleg tot de eerste SPS lijst heeft geleid. Deze commissieronde vindt een actualisatie plaats, dus hij komt in iedere commissie terug. Tot nu toe stond het onderwerp wijziging van de Omgevingsvisie en -verordening op onze lijst voor de commissie ROW, het voorstel is om dit zo te behouden. Er is beperkte ruimte voor nieuwe onderwerpen, maar u kunt ook natuurlijk suggesties doen. Ik maak een rondje of ik kijk even wie er behoefte heeft om mogelijk nog een aanvulling op onze SPS-onderwerpen voor de commissie ROW op de lijst te zetten. Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik zag dat wonen daarop staat en misschien kunnen we die iets specifieker maken, dat het gaat om de versnelling van de woningbouw. Dat we daar de strategische agenda op sturen, wonen als breed beginsel. Dat is natuurlijk heel breed en ik zou echt willen focussen, strategisch, op de versnelling van de woningbouw.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage, die nemen we mee. Zijn er nog andere fracties? Nee, dank u wel. Over de uitkomsten van de uitvraag in alle statencommissies wordt een advies over de actualisatie van die SPS lijst voorgelegd aan het presidium ten doorgeleiding aan het fractievoorzittersoverleg. Begin juni wordt de nieuwe lijst vastgesteld door hen.

6. Actuele vragen

De voorzitter: Agendapunt 6, actuele vragen. Even een reminder van tevoren, uw bijdrage telt mee met de spreektijd. De fracties Partij voor de Dieren en de PvdA hebben actuele vragen ingediend voor deze commissievergadering over de terugkoppeling van de inbreng van externe organisaties op de startnotitie wijziging Omgevingsvisie en -verordening. Ze hebben dit instrument gekozen omdat de deadline voor de agendering in de commissie ROW reeds was verstreken en zij toch, naar aanleiding van de inbreng van de sprekers bij Praten met de Staten, vragen hebben aan het college. Ik geef eerst de indienende fracties het woord, waarna een gedeputeerde over zal gaan tot beantwoording en daarna kunnen nog de andere fracties, als ze dat willen, in lijn met het onderwerp, een vraag stellen. De heer Travaille, aan u het woord.



Anjo Travaille: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heeft u het heel goed ingeleid. Naar aanleiding van de Praten met de Staten bijeenkomst kwamen we eigenlijk tot inzicht dat er heel veel behoefte is aan de terugkoppeling van al die reacties die we extern hebben gegeven, maar dan ook wel per partij en per onderwerp. We hebben nu een terugkoppeling gekregen van twee A4'tjes, die eigenlijk heel erg op hoofdlijnen is, maar zowel die externe partijen als ook wij als Statenleden denk ik hebben behoefte aan iets scherpere terugkoppeling, van wat gaat er nou echt gebeuren met die inbreng van die partijen? Dat is ook van belang omdat wij een aantal werksessies nog te gaan hebben, waarin we natuurlijk ook onze inbreng zullen afstemmen op datgene wat er eerder is ingebracht en wat er al een plek gekregen heeft. Daarom een paar expliciete vragen. Vindt er nog een inhoudelijke terugkoppeling plaats over de inbreng per organisatie naar de betreffende partijen en PS? Komt er nog een toelichting op de punten die in de statenbrief van 24 april werden beschreven als onderschrijving van onderwerpen en verdieping van onderwerpen? We zijn benieuwd naar de planning daarbij en we zijn benieuwd op welke manier dat dan wordt vastgelegd. Is dat in een herziening van de startnotitie, of in een memo of op een andere manier? We begonnen deze vergadering met nadere invulling van de agenderingsmotie die aangenomen is over de werkwijze, de motie 25-24 over de kader toetsende rol van PS. Dat past hier natuurlijk ook bij. Dus die aangenomen motie, heeft die nog invloed op bijvoorbeeld het planproces zoals dat nu is voorzien? Want dan zouden wij als PS, formeel althans, pas weer ergens begin volgend jaar aan de beurt zijn. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Adriani, kan ik u ook het woord geven? Gaat uw gang.

Hans Adriani: Heel kort, want de heer Travaille, dank u wel, voorzitter, heeft het uitstekend verwoord. Het belangrijkste punt is eigenlijk dat we niet opnieuw straks bij bespreking van de Omgevingsvisie en -verordening in een discussie komen, had dit nu voldoende in de startnotitie gestaan of niet? Is het daarmee onderwerp van wijziging? Tijdens Praten met Staten was bijvoorbeeld een van de thema's zonering in recreatie- en natuurgebieden. Ik heb de startnotitie er nog eens helemaal op doorgevlooid en eerlijk gezegd, ik kan niet vinden dat dat voldoende geborgd is in de startnotitie om straks ook onderwerp van debat te kunnen zijn. Het woord staat er wel in, maar feitelijk wat de Oostbroek organisaties hebben ingebracht is niet met zoveel woorden in de startnotitie terug te vinden. Dat riep ook bij ons wel de vraag op, is nou zowel die 26 organisaties, die zich ingespannen hebben om een reactie te geven, als voor ons voldoende duidelijk op welke manier die inbreng geland is in het proces, zodat het ook openstaat voor een politiek debat straks bij het ontwerp in de definitieve visie en verordening?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Essen.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Laat ik de vraag even in omgekeerde volgorde beantwoorden. Beginnend met de werkwijze, die gaat over programma's en projectbesluiten. Die stelt het college vast. U stelt de visie, u stelt de verordening, u stelt de nota van beantwoording vast. Dus wat er in de motie over de werkwijze staat, is hier niet van toepassing en ook niet nodig, omdat u bent aan de bal, u stelt het vast. Daar is niets extra's voor nodig. Wat betreft de startnotitie, wordt die herzien? Nee, die heeft u vastgesteld en ik heb u toen toegezegd een aantal dingen. Eén, er is toen afgesproken dat wij in het voorjaar met de statenbrief u zouden melden welke aanvullende onderwerpen zijn aangedragen door organisaties die nog niet in de startnotitie stonden en die we ook mee willen nemen bij de wijziging visie en verordening. Dat is deze statenbrief en daarin staat eigenlijk kort gezegd dat heel veel onderwerpen die al op de lijst stonden, waaronder bijvoorbeeld ook die zonering, want dat is wel degelijk een onderwerp natuurlijk waarnaar gekeken wordt, dat die herkend worden. Daar staat natuurlijk niet precies hoe, maar wel welke thema's onderwerp zijn van de wijziging. Geurbeleid is daar eigenlijk aan toegevoegd als een nieuw thema. Ik heb u ook toegezegd dat wij na de zomer u een brief sturen met inkleuring van de inhoudelijke wijzigingen, waarin we u duiden van we hebben in dit voorjaar, vanuit de startnotitie, is er gewerkt, wordt er gewerkt aan de inhoudelijke uitwerkingen, om u een gevoel te geven welke kant dat opgaat, waarbij de inbreng die u geeft bij de verschillende sessies, themasessies, binnenkort de bijeenkomst SPS sessie ook over de gebiedsgerichte uitwerking, maar ook de gesprekken met externen, de input leveren. Dat krijgt u kort na de zomer, zodat daar ook politiek u het debat over kunt voeren en wij dat mee kunnen nemen in de uiteindelijke vaststelling van het ontwerp. Daarna gaat die natuurlijk nog een keer ter visie en kan iedereen daar weer op reageren. Dan de vragen over de betrokkenheid van de maatschappelijke organisaties. Kijk, het is niet zo waar we nu in zitten, dat het een soort zienswijze ronde is. Dat volgt later. Dit is echt aan de voorkant, maatschappelijke organisaties, gemeentes, waterschappen in staat stellen om vooraf al input mee te geven, ideeën

mee te geven op thema's, maar ook op de uitwerking van die thema 's. Dat is nu verzameld en dat is niet zo dat dat voor de hele wereld, maar dat is dus echt voor organisaties, gemeentes, dus in die zin een selecte groep. Wij hebben hen ook allemaal teruggekoppeld een korte reactie en er vinden ook nog veel gesprekken plaats met deze organisaties, ook met gemeenten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, gedurende dit jaar om verder die inhoudelijke uitwerking vorm te geven. Er is nu niet een soort complete nota van beantwoording voorbereid en ook niet in voorbereiding voor deze suggestie. Dat zou ook een beetje raar zijn in het proces, want we zitten juist in het proces om informatie op te halen. De statenbrief in het najaar, die geeft u natuurlijk inzicht in welke kant het opgaat, die geeft ook deze partners inzicht in welke kant het opgaat en de gelegenheid om in de gesprekken, die ook dit najaar plaatsvinden, ons nog dingen daarin mee te geven. Uw vraag, en ook de inspraak van vorige week, die maakt mij wel duidelijk dat het verstandig is dat wij ook die organisaties die wij benaderd hebben nog even ook daarover extra informeren, even gewoon ook hoe dit proces in elkaar zit. We hebben de inbreng allemaal goed gehoord, we nemen die ook bij de verdere uitwerking. Echt een formele nota van beantwoording, dat is gewoon aan de orde op het moment dat de tijd daarvoor rijp is en dat is natuurlijk pas na het ontwerp. Dus dat is eigenlijk ongeveer hoe het voorzien is.

De voorzitter: De heer Travaille, gaat uw gang.

Anjo Travaille: Dank voor de beantwoording. Dan doe ik het maar even in uw volgende. Ik denk dat het laatste waar wij mee eindigden, over de werkwijze, dat dat correct is, dat u dat juist aangeeft. Echter, als het gaat om de externe organisaties, als ik dan ook even kijk naar de planning, dan betekent dat dat ook zij, net als wij, eigenlijk tot 29 oktober denk ik, dat dat de statenbrief is waar u naar verwijst, dat 29 oktober pas die externe partijen en wij ook zien wat er daadwerkelijk geland is van de inbreng van die partijen. Tot die tijd zitten we toch in een soort van waar ligt het nu? Wat is nu meegenomen, wat nu niet? Maar klopt dat? Is dan 29 oktober inderdaad pas het moment waarop wij en zij daar inzicht in hebben?

De voorzitter: Ik maak even het verdere rondje af. Misschien zijn er nog andere partijen die het woord willen. Ik zag mevrouw Kennedy-Doornbos en mijnheer Gilissen in ieder geval. Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel. Wij hadden hier inderdaad ook technische vragen over gesteld en aangezien die technische vragen eigenlijk niet beantwoord zijn, er is op iets heel anders ingegaan, namelijk welke onderwerpen genoemd waren in plaats van de vraag of wij inzage zouden kunnen krijgen in het afwegings- en beoordelingsproces naar aanleiding van de inbreng door gedeputeerde staten, ben ik heel blij met deze actuele vragen, waardoor er wat, meer helderheid komt. Wij zouden graag ook meegenomen willen worden in dit proces als er nog, vanuit provinciale staten daarop actie wordt ondernomen, maar het is inderdaad ook niet zo dat de maatschappelijke organisaties waarschijnlijk niet weten dat zij pas in oktober, of december of volgend jaar inzage zullen krijgen in wat er gedaan wordt met hun inbreng. Dat weten ze vaak wel, het is meer zo dat wij als provinciale staten, maar ook de maatschappelijke organisaties, het is gewoon een soort zwart gat. We weten gewoon hele lange tijd niet wat er gaat gebeuren. De vraag is of we er niet beter in meegenomen zouden kunnen worden, in dat beoordelings- en afwegingskader, in de punten van spanning. Maar ja, het is een verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten, dus wellicht hoort het zo dat wij gewoon even helemaal niets te zeggen hebben.

Mevrouw Kennedy-Doornbos, u heeft een interruptie van de heer Westerlaken.

Chris Westerlaken: Dank u, voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag aan de ChristenUnie. Wij zijn meegenomen door de maatschappelijke organisaties in een rondje wensen en dromen van hen. Dat gebruiken wij ook bij onze beoordeling van de stukken, dus ik ga ervan uit, ik schat zo in, dat dat bij alle fracties is geweest, dus wij hebben al scherp op ons netvlies wat zij wensen en dat betekent dat we inderdaad, op basis van wat zij bij ons gemeld hebben, kunnen beoordelen wat wij ervan vinden, wat weer terug te vinden is 29 oktober en verder.

Simone Kennedy-Doornbos: Nou mijn probleem daarmee is-

De voorzitter: Gaat u verder, mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel, voorzitter. Mijn probleem is dat alleen die maatschappelijke organisaties die zo bekend zijn met het politieke proces nu laten weten welke inbreng ze hebben geleverd. Maar van alle andere maatschappelijke organisaties of belangen die inbreng geven, weten wij dat pas als de nota van zienswijze en de beantwoording daarop bekendgemaakt wordt.

De voorzitter: Mijnheer Gilissen.

Dimitri Gilissen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mijn vraag sluit aan bij het punt dat mevrouw Kenny-Doornbos ook probeerde te maken. Hier zijn 26 organisaties gevraagd om een reactie te geven deze ronde, 11 hebben dat gedaan. De VVD wil heel graag voorkomen dat het een soort van decibel gestuurd proces wordt, dus de vraag die ik nog heb aan de gedeputeerde is, ik neem aan dat we met al deze organisaties in gesprek zijn en blijven, dat we ook heel goed kijken dat er in ieder geval geen gaten vallen. Dus die checkvraag ook expliciet, ook als er geen brief of reactie gekomen is, dat we die wel blijven doen en deze partijen aangehaakt laten en houden.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere partijen? Mevrouw Ghijsels, gaat uw gang.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik sluit me eigenlijk ook wel heel erg aan bij wat de heer Westerlaken zegt. Transparantie is goed, maar het zou juist- Als jij een partij ziet bij praten met staten, die geeft een boodschap aan ons en die brengen wij mee. Als dat rechtstreeks gaat en verwerkt zou worden, dan lijkt mij dat ook niet de goede route. Dus dat zou ik willen aanvullen.

De voorzitter: Mevrouw Kennedy-Doornbos, een interruptie op mevrouw Ghijsels?

Simone Kennedy-Doornbos: Ja, een reactie in elk geval. Het zou me in elk geval wel wat zorgen wegnemen als je weet dat alle partijen die inbreng leveren, wanneer de terugkoppeling plaatsvindt vanuit gedeputeerde staten, ook de route naar de provinciale staten en naar Praten met de Staten expliciet gemaakt wordt, zodat zij, als zij de inbreng niet ook aan ons geven, dat zij dan ook weten dat wij dat niet weten wellicht.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik zat nog even te zoeken, en misschien is dat wel een keer verstrekt, maar welke organisaties zijn er dan benaderd en hebben inspraak geleverd, welke 11? En kunnen we daar een overzicht van krijgen, zodat we die niet decibel gestuurd ook kunnen benaderen, wat zij van de Omgevingsvisie vinden? Dank u wel.

De voorzitter: Kan ik nog aan iemand anders woord geven? Nee. De heer Van Essen voor de beantwoording.

Huib van Essen: Voorzitter, laat ik op het begin een misverstand wegnemen. Het is niet zo dat er tot 29 oktober alleen maar in dit provinciehuis aan de actualisatie wordt gewerkt en met niemand wordt gepraat. Het tegendeel is waar, zou ik hier willen zeggen. Wij praten met u in verschillende sessies en we praten ook met gemeentes, met maatschappelijke organisaties. Daar zijn allerlei bijeenkomsten voor gepland, voor de zomer, na de zomer, voor ook 29 oktober, even voor alle helderheid. Dus dat vindt voortdurend plaats en ook met de organisaties zoals die vorige week hebben ingesproken, maar ook met andere organisaties. Ik kan u even, antwoord op de heer Van den Dikkenberg, wel een overzichtje geven van welke organisaties dat zijn, van wie input is gekregen, maar ook anderen, nadrukkelijk zeg ik dat, zijn welkom bij deze participatiebijeenkomst. Kunnen wij u voor 29 oktober al een volledig inzicht, of die brief komt trouwens waarschijnlijk iets eerder, want volgens mij het debat is op 29 oktober, dus hij zal waarschijnlijk al iets eerder uw kant op gaan, al inzicht geven in al die wijzigingen? Het antwoord is nee, maar ik zou u ook mee willen geven, geeft u ons ook even de tijd om het een en ander uit te werken. Want het gaat om nogal wat input en dat moet ook even uitgewerkt worden. Dus geeft u onze organisatie ook daar wel even de tijd voor en dat is wat er nu gebeurt. Er wordt input opgehaald en er wordt uitgewerkt. En de ChristenUnie zegt, is er dan een soort beoordelings- of afwegingskader waar al die dingen langs worden gelegd? Dat zou u dan vastgesteld hebben, dat is er natuurlijk niet. Wat er is, is de startnotitie, waar u zegt het gaat deze kant op, ook de politieke duiding die in de debatten erbij is gegeven, dat is natuurlijk actualisatie op bestaande visie en verordening en wij leggen dat voor uw politieke reactie ook aan u voor, middels die statenbrief na het zomerreces, kunt u daar ook een debat op voeren, zodat wij dat mee kunnen nemen naar de uiteindelijke vaststelling van het ontwerp. Daarna, het ontwerp is niet het eindpunt, daarna heeft iedereen de gelegenheid er wat van te vinden, dan komt de volledige nota van beantwoording,



dan worden ook die opmerkingen verwerkt. Dus dat is het proces. Ik zou u ook wel willen zeggen, willen meegeven, er is heel veel participatie, maar het is ondoenlijk bij iedere input een hele nota van beantwoording te maken. Dat kunnen wij onze organisatie niet aan doen, dat is ook niet uitvoerbaar. We zijn in gesprek, we halen goede ideeën op, die verwerken we. U krijgt na de zomer een overzicht van welke kant het opgaat. De buitenwereld krijgt dat ook, die ziet dat dan ook, maar ook ondertussen in die gesprekken wordt er op onderdelen natuurlijk al verder gepraat. We hebben maandag met waterschappen gezeten, samen met mijn collega-

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Daar ging het ook over een aantal onderwerpen. Dus de gesprekken vinden voortdurend plaats.

De voorzitter: Ik kap u toch heel even af. Nee, ik snap uw vuur en vlam. Mijnheer Travaille, interruptie.

Anjo Travaille: Dank u, voorzitter. U wil de onduidelijkheid wegnemen, maar laat ik dan ook een stukje onduidelijkheid wegnemen. Wat onze fractie betreft ligt de zorg niet zozeer in of er wel voldoende participatie is. Waar wij ons zorgen over maken, is dat wij pas vanaf oktober, laat ik dan geen 29 oktober zeggen, maar dan pas weer weten van wat is er nou meegenomen? En tot die tijd zijn er werksessies van provinciale staten, er zijn heel veel ambtelijke en bestuurlijke contacten met andere partijen.

De voorzitter: Mijnheer Travaille, het is een interruptie, kort.

Anjo Travaille: Al die partijen, daar hebben wij ook contact mee en dit is het belangrijkste stuk waar wij als staten de komende jaren over gaan. We willen dat onze inzet als statenleden tot het recht komt, dat het goed landt, en daarvoor moeten we weten ook, wat is er al geland? En als we dat pas in oktober weten, dan zitten wij eigenlijk een beetje een halfjaar op onze handen.

De voorzitter: Dat is een herhaling van zetten, mijnheer Travaille. Gaat u verder met de beantwoording.

Huib van Essen: Voorzitter, wij weten nog niet precies wat er wel en niet wordt meegenomen omdat we daar ook de participatie voor voeren. Als we dat al wisten, dan hoeven we die gesprekken toch ook niet te voeren met al die organisaties? Het is niet zo dat wij al precies weten wat erin gaat komen, daar verzamelen wij nu de input voor en dat verwerken we, we leggen dat nog in de tussenstap bij u terug, kunt u daar weer dingen bij meegeven. Als ik u was, als ik statenlid was, zou ik zeggen ga inderdaad met partijen extern ook gesprekken aan, omdat u dat ook mee kunt nemen in de gesprekken, in inbreng, bijvoorbeeld bij die SPS-sessies. Organisaties geven onszelf ook dingen mee en uiteindelijk, bij die tussenstap in oktober, kunt u ons ook in het politieke debat aangeven, is dat voldoende gebeurd? Zijn er nog dingen die u anders wilt? Maar geeft u alstublieft ons ook enigszins tijd om keuzes te maken en dingen uit te werken, want zover zijn we op dit moment gewoon nog niet. Daar wordt heel hard aan gewerkt.

De voorzitter: Was dit ook het einde van uw volledige bijdrage? Dan gun ik nog mevrouw Kennedy-Doornbos één interruptie. Gaat uw gang.

Simone Kennedy-Doornbos: Ik denk ook dat het belangrijker is dat alle input meegenomen gaat worden en dan afgewogen wordt in plaats van dat je continu verantwoording moet afleggen aan PS, zolang die statenbrief in oktober maar echt ook goed inhoudelijk is en ook gestuurd wordt naar iedereen die een inbreng heeft gegeven, zodat iedereen weet wat er uiteindelijk wel meegenomen gaat worden, zodat nu dat hele proces van input en participatie goed vorm kan krijgen, zonder dat je continu moet denken hoe leggen we dit dan precies vast en hoe koppelen we dat precies terug aan PS. Zolang dat in oktober maar heel inhoudelijk is, want deze statenbrief was heel mager.

De voorzitter: Dit was meer een mededeling dan een vraag, maar mijnheer Van Essen, een korte reactie en dan wil ik afronden.

Huib van Essen: Eén ding zeggen, die zal inhoudelijk zijn en is met name gericht op het politieke debat hier in uw staten. Het is natuurlijk niet een zienswijzeprocedure, die brief, voor de buitenwereld, want anders hebben we er eentje in oktober en in december weer. Dus daar wil ik ook wel duidelijk in zijn. Uiteraard kunnen maatschappelijke organisaties, gemeenten, als ze zeggen dit gaat helemaal mis, dat via u ook meegeven, maar zij en de formele zienswijze voor de buitenwereld komt daarna. Het is niet zo dat er tot die tijd niet met hen gepraat wordt, integendeel.

De voorzitter: Dan rond ik hiermee het af, want ik had al stiekem een soort van tweede termijn gegend, maar dat mag eigenlijk niet bij vragen kreeg ik net te horen.

7. Rijnenburg

De voorzitter: Agendapunt 7, Rijnenburg. U heeft als commissie gevraagd om een integraal debat over de ontwikkeling van Rijnenburg te organiseren. Naar besluit van het presidium is besloten om hiervoor in ieder geval twee uur van de commissievergadering hiervoor te reserveren. Die gaat in vanaf nu. GS hebben een statenbrief gestuurd in aanloop naar dit debat en in deze statenbrief wordt ingegaan op de formele rol van de provincie en PS bij de gebiedsontwikkeling van Rijnenburg. Daarnaast wordt gevraagd aandachtspunten mee te geven aan GS in aanloop naar het BOL, het bestuurlijk overleg leefomgeving, met het Rijk. Aan dit agendapunt zijn ook stukken die verband houden met het onderwerp, zoals het verslag van de studiereis Kopenhagen Elmo en de eerder geagendeerde staten brief akkoord van Rijnenburg, toegevoegd. Rijnenburg is een ontzettend breed onderwerp, dat hebben we al vaker in deze commissie voorbij zien komen, waar heel veel zijpadjes mogelijk zijn. Ook heel veel zijpadjes naar de stad Utrecht, maar ik wil u toch echt oproepen om zoveel mogelijk bij het agendapunt te blijven, dus het meegeven voor aandachtspunten voor het BOL, en echt uw reactie vorm te geven in lijn met waar gaan we nou als staten of als provincie zelf over. We behandelen dit onderwerp in twee termijnen. In de eerste termijn kan GS nog vragen beantwoorden en in de tweede termijn richten de fracties zich primair tot elkaar. En in ons gezelschap vandaag natuurlijk ook de heer Van Schie voor dit onderwerp, want heel veel zal ook te maken hebben met mobiliteit. Ik geef eigenlijk als eerste even het woord aan de heer Schaddelee, omdat hij een beetje aan de wieg stond van het agenderen van dit onderwerp in een wat breder verband. Gaat uw gang, mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Nou, even, heeft u even? En sorry, ik ga in de tweede zin al in aan Amersfoort belanden, maar vergeeft u het me. Volgens mij komt het wel goed. Dank voorzitter en goed dat we dit onderwerp met elkaar bespreken, want volgens mij worden er hele markante stappen gezet op een ontzettend groot dossier, waar een hele complexe opgave achter zit, namelijk grootschalige woningbouw in Rijnenburg, en volgens mij wil niemand dat we hier een politiek bestuurlijk proces worden ingezogen met een sterk trechterende werking, zonder dat we dat expliciet hebben besproken hier met elkaar. En dat gaat ook over draagvlak, is dat draagvlak aanwezig en waarom is dat nou zo relevant? Dan stip ik toch even Amersfoort aan. We zien, als ChristenUnie, een parallel met de westelijke ontsluiting in Amersfoort. Dat is ooit via een politieke uitruil er een beetje doorgedrukt, zonder dat er echt politieke steun voor was en vervolgens heeft dat 10, 15 jaar van politiek-bestuurlijk geëmmel gegeven, met heen en weer, heen en weer, heen en weer, en uiteindelijk is die niet aangelegd, maar is er wel heel veel geld opgegaan aan onderzoek, voorbereiden, enzovoorts. Dus wij vinden het belangrijk dat we echt breder dan alleen maar de coalitiebasis politiek draagvlak is voor wat hier gebeurt en om die reden, voorzitter, zou ik ook via u aan het presidium willen vragen om te kijken van wat moeten we nou met elkaar doen om daar het komend jaar het debat goed over te voeren? Ik ben daarom ook blij dat het onderwerp op de SPS lijst stond, maar wel voor de commissie B&E. Dus ik denk dat we ook even moeten kijken houden we bij ROW de integraliteit daarbij goed boven tafel. Dan wat betreft de inhoud. Allereerst dank voor de hele heldere, goede statenbrief en alle andere stukken. Dat geeft al heel veel duidelijke antwoorden op de vragen die in aanloop naar dit debat zijn opgeworpen. Ook sterk dat daarin bijvoorbeeld de sturingsfilosofie van de Omgevingvisie wordt genoemd, ook om even te markeren van wat is nou onze rol, ook als staten. Terecht noemt ook de statenbrief dat woningbouw in Rijnenburg pas tussen 2040 en 2050 op de rol staat, maar dat er wel echt veel eerder helderheid nodig is vanwege de verbondenheid met die enorme investeringen in Groot Merwede in de A12 zone. Die ontwikkelingen zijn aan elkaar gekoppeld. Dat brengt mij bij de eerste vraag die we volgens mij met elkaar moeten bespreken. In onze plannen staat Rijnenburg pas na 2040 op het menu, is woningbouw in deze omvang op dat moment nog wel nodig? Veel scenario's zeggen dat de vraag dan juist gaat dalen en dat we op een omslagmoment komen qua woningmarkt. Dus zijn we aan het douwen voor iets wat dan op dat moment ook echt nodig is? En de vervolgvraag erachter, wat willen we en hoe willen we bouwen in Rijnenburg, wat voor type wijk gaat dat worden? Daarover gaat de gemeente, maar ik denk dat het ook wel goed is dat wij als provincie nadenken over onze visie qua leefbaarheid en stedenbouw, vooral ook omdat er een enorm belang is als het gaat over de ontsluiting en bereikbaarheid, maar dat komt zo. De vraag is ook bijvoorbeeld, hoe zorgen we voor aansluiting op Nieuwegein en

wat doen we met de barrièrewerking op de A2 en de A12, op bestaande stedelijke gebieden? Klimaatbestendigheid en het leidend laten zijn van water en bodem is voor ons heel belangrijk. De plannen zeggen nu dat werken we op een later moment nog uit en onze vraag is, wanneer en hoe leidt dat dan tot een no go moment? Want volgens mij moeten we dan op een zeker moment tegen elkaar zeggen dit geeft wel of niet voldoende vertrouwen. Hetzelfde geldt voor Groen Groeit Mee. Het Hollandse IJsselgebied kan fungeren als een mogelijk uitloop gebied. Dat is denk ik wel heel belangrijk, maar dat gebied ligt in de gemeente IJsselstein en de vraag is dan, wie staan aan de lat voor de inrichting en de financiering en hoe betrekken we IJsselstein in de alliantie die nu is gevormd? En ook qua bereikbaarheid, compensatie van water en druk op overige voorzieningen heb je denk ik IJsselstein op een zeker moment nodig. Dus daar moeten we over nadenken. Bereikbaarheid dan, dat is heel ingewikkeld. De wijk spoort nu letterlijk niet, er is geen aansluiting op het hoofdrailnet. Rijkswegen zitten vol, waardoor ook Rijkswaterstaat kritisch is, en de vraag is, wat is het plan? Volgens mij is een lage parkeernorm met een hele hoge woningdichtheid cruciaal om rendabel op te realiseren. Alle modaliteiten, een beetje mikken op een beetje auto, en een beetje dit en een beetje dat, dat kan domweg niet, want dan wordt deze wijk een autolocatie en lopen we als provincie straks financieel leeg op een hele dure tramlijn die we aanleggen. Dus die moeten we alleen maar aanleggen als we echt het vertrouwen hebben dat die massaal gebruikt gaan worden. Dat is volgens mij een heel duidelijk financieel provinciaal belang. Hoe behartigen we dat?

De voorzitter: Interruptie van mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Voorzitter, misschien ben ik wel te vroeg hoor, maar ik hoor allemaal, van vergelijking met Amersfoort, dat er geen draagvlak was en dat daardoor de coalitie redelijk bekonkeld was en ik hoor allemaal vragen, maar ik ben eigenlijk benieuwd, wat vindt de ChristenUnie eigenlijk van Rijnenburg? En hoe ziet zij of het er moet komen of niet moet komen? Hoe ziet zij de regionale woningbehoefte zich ontwikkelen? Heeft ze een visie over de inpasbaarheid, over de identiteit, dat soort dingen, of komt dat niet? Ik hoor alleen maar vragen.

De voorzitter: Nou, dat zijn drie interrupties in één, mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Het CDA is volgens mij, net als de ChristenUnie, een beetje een partij van het radicale midden, dus dat betekent dat je soms ook vragenderwijs zoekende bent naar wat is hier nou wijs. Die vraag over is er dan nog wel behoefte aan zoveel woningen in deze wijk is natuurlijk ingegeven door het idee dat wij daar kritisch over zijn. Maar we staan ervoor open dat we overtuigd worden door het college en door u om te zeggen van nee, het is toch wel een heel goed idee om na 2040 nog in deze omvang woningbouw te gaan doen. En datzelfde geldt ook voor bereikbaarheid en water en bodem sturend, daar moeten we echt op overtuigd worden. Dus als u mij heel hard vraagt bent u voor of tegen, dan zeg ik, ik ben tegen op dit moment, tenzij wij als ChristenUnie op al deze onderwerpen echt duidelijk overtuigd worden.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, interruptie.

Arjen Draisma: De laatste zin, dat was eigenlijk mijn vraag, maar hij is beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Schaddelee, vervolgt u.

Arne Schaddelee: Dus wij zijn niet in beton gegoten qua opvattingen, maar we zijn wel heel erg kritisch en we zeggen nu nog nee, tenzij we overtuigd worden. Ik was bij het thema bereikbaarheid en dan ben ik ook nog even benieuwd, zijn er plannen voor nieuwe doorsnijdingen? Er was ooit eerder een scenario op tafel voor mogelijk een doorsnijding en misschien wel een provinciale weg. Komt dat, wie gaat dat betalen en hoe gaan we daarmee om? Ook weer in het licht van de betaalbaarheid en de rendabiliteit van je ov-systeem daar. En dan tot slot wat betreft bereikbaarheid, in eerdere onderhandelingen met het Rijk is steeds Rijnenburg als winst van het Rijk gekoppeld aan het alternatief Ring Utrecht, wat een beetje de winst van de regio was, als je dat heel hard zou willen uitruilen. Die extra bereikbaarheidsopgave door Rijnenburg op de Ring maakt dat die dossiers ook inhoudelijk echt aan elkaar verbonden zijn. Hoe weegt het Rijk dit en hoe houden we die verbinding in de onderhandelingen stevig op tafel? Voorzitter, het doel van het debat is voorkomen dat we een fuik in gaan, zonder scherp te hebben waar het over gaat wat draagvlak is. Wij hebben er daarom behoefte aan om scherp te markeren wat de absolute ondergrens is voor het zetten van stappen en we overwegen daarom een agenderingsmotie en dat helpt ons als PS ook om heel goed uit te spelen waar

we wel en niet voor zijn. De motie is eigenlijk buiten onze comfortzone, diep in ons hart zijn we tegen woningbouw in Rijnenburg, maar we hechten er ook aan om onze positie als PS te markeren. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schaddelee. Het is mooi als u hem misschien snel deelt, dan kunnen andere fracties een beeld er zich bij vormen. Is er iemand anders die ik het woord kan geven? De heer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank en fijn dat we hier een keer ook in de integraliteit over de ontwikkeling van Rijnenburg, misschien moeten we ook wel Groot Merwede zeggen, praten, want het is toch de grootste woningbouwlocatie van Nederland en, denk ik, voor onze provincie ook een enorme ontwikkeling. De PvdA worstelt altijd wel een klein beetje, ook net als de ChristenUnie, met de rol van provinciale staten daarin, want we staan toch een beetje aan de zijlijn als het gaat om het hele geweld rondom het BO BOL en MIRT. We krijgen altijd keurig een brief over de inzet van het college, maar die kunnen we pas bespreken als zo'n BO al geweest is. En natuurlijk, en dat is allemaal keurig uitgewerkt in die brief, formeel gaan wij dan uiteindelijk over budgettaire afspraken die er worden gemaakt, maar we weten hier allemaal we moeten wel echt op slopershoogte zijn wil de staten niet afzeggen wat in het bestuurlijk overleg door het college is besproken. Dan hebben we een probleem met elkaar, zullen we maar zeggen. Het zoeken naar wat is nou de positie van de provincie ten opzichte bijvoorbeeld van Utrecht en Nieuwegein, dat is er ook één die steeds terugkomt, terwijl ik denk dat er wel degelijk heel veel provinciale belangen zijn en die is natuurlijk heel duidelijk en obvious als het gaat om de aanleg van die tramlijnen de exploitatie daarvan, maar ik denk ook als het gaat om welke functiemix maak je nou in dat gebied, welke dichtheden komen daar, hoe ga je met de parkeernormen om. Het heeft allemaal zijn impact op het ruimtegebruik eigenlijk in een groot gebied rondom Groot Merwede heen. Als die functiemix beter op orde is, zul je minder mobiliteitsbewegingen hebben. Dus dat zijn dingen waar we wel degelijk denk ik ook als staten een belang bij hebben om daar inhoudelijk wat van te vinden. Dan is een beetje de consensus tot nu toe, het college opereert binnen de kaders van de Omgevingsvisie en dat is denk ik terecht, want dat is ongeveer de enige kaderstelling die we hebben meegegeven. Terwijl als je kijkt naar de andere overheden die actief zijn in dit gebied, dan liggen daar hele uitgesproken beelden over hoe zij, en dan kijk ik met name naar de gemeente Utrecht en de gemeente Nieuwegein, tegen de ontwikkelingen in dat gebied aankijken. Met de gebiedsverkenningen en de gebiedspaspoorten, position papers, die door colleges en raden besproken en behandeld zijn en die eigenlijk een heel duidelijk toekomstbeeld geven over waar we naartoe willen. De suggestie die ik eigenlijk in het midden zou willen leggen is kunnen wij niet ook als provinciale staten werken aan een soort position paper Groot Merwede of position paper Rijnenburg waarin we op een aantal thema's gewoon scherpstellen dit is hoe wij aankijken tegen de ontwikkeling in dat gebied. Dan denk ik dus inderdaad aan de dichtheid van de woningbouw, aan de betaalbaarheid, aan de functiemix, aan de klimaat- en natuur- en energiedoelen, aan de kwaliteit van de leefomgeving, en dan denk ik niet alleen aan de kwaliteit van de leefomgeving in het gebied, maar ook aan de kwaliteit van de leefomgeving rondom die nieuwe tramlijn, want dan gaat het ook over de discussie nemen wij nou genoeg met een plus één als blijkt dat we die laatste 300 miljoen voor de -1 tramlijn niet bij elkaar kunnen schrapen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: ik werd heel enthousiast van de position paper, totdat de invulling kwam met een aantal punten waarvan ik denk dat staat allemaal inderdaad in ons programma. Zou je dat dan niet moeten toespitsen op zaken die daarbuiten vallen? Want anders zie ik niet zoveel toegevoegde waarde.

De voorzitter: Adriani.

Hans Adriani: Ik denk dat het vrij hoog over nog in de Omgevingsvisie staat en als het gaat om als je met je neus op de besluitvorming gedrukt wordt als straks ons college in het BO MIRT in november en je moet hem of kuit geven over vinden we dit nou goed genoeg of niet, dan denk ik dat de Omgevingsvisie onvoldoende kader biedt, in ieder geval onvoldoende kader om te voorkomen dat we hier uiteindelijk teleurgesteld achterblijven, omdat we denken dit was toch niet wat we voor deze belangrijke ontwikkeling voor ogen hadden. Dus ik denk dat daar best scherp te maken is, dus dat ik denk dat het heel leuk is om zo'n position paper te maken met elkaar.

De voorzitter: Heel goed argument. Mijnheer Manders, interruptie op mijnheer Adriani.

Evert Manders: Het lijkt me ook heel leuk om aan een position paper te werken, maar ik heb gewoon wel vragen hierover. Het lijkt me op zich heel goed dat we met zijn allen één visie hebben van wat is nou echt de rol van ons als provincie tegenover wat is de rol van gemeentes, maar juist omdat dit zo'n grootschalig project is, wat dus ook alles overstijgt, hoe gaan we dit op de lange termijn dan ook waarborgen? Want het is een hele lange termijn project, we hebben volgend jaar weer gemeenteraadsverkiezingen en gekscherend, maar kijk hoe Utrecht eigenlijk is gedraaid over bouwen in Rijnenburg afgelopen gemeenteraadsverkiezingen tegenover nu. Hoe kunnen we dan ook echt die visie, die wij hier als staten hebben, waarborgen op die lange termijn, dat we ook daadwerkelijk de doelen die we onszelf stellen kunnen waarmaken?

De voorzitter: Mijnheer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Voorzitter, ik heb ooit geleerd politiek is onbetrouwbaar, niet politici van vandaag, maar die van morgen, want die gaan iets doen wat je nu niet niet voorspeld hebt, maar het raakt wel een ander punt wat ik achter de komma nog wilde maken en dat is, nu we ook gewoon helder op papier hebben staan de woningbouw in Rijnenburg start tussen 2040 en 2050, dat is nog 15 tot 25 jaar van nu en dan zijn we er daarna ook weer 25 jaar mee bezig, dat betekent dat we ook het punt naderen dat we zeggen we moeten ook kunnen nadenken over tijdelijke woningbouw in Rijnenburg. Dat is enerzijds een middel om niet pas in 2050 wat aan de woningnood te doen, die denk ik, als je naar het rapport van de commissie Demografie kijkt, ook na 2050 gewoon nog groot zal zijn, zeg ik dan richting de ChristenUnie, maar ook wat we aan de woningbouw van vandaag doen. Maar bovendien helpt het ons ook om te wennen aan het feit dat Rijnenburg bewoond gebied is.

De voorzitter: Vele handen. De heer Schipper, daarna de heer Van Breukelen. Gaat uw gang.

Tim Schipper: Dank voorzitter. Ik had ook een vraag aan de heer Adriani, want ik ben gek op position papers, dat weet iedereen, maar namens wie zou deze dan opgesteld moeten worden? Want ik zie niet in dat er binnen PS enige eenduidigheid is over wat er zou moeten gebeuren met dat gebied. Dus wie gaat dat dan doen en namens wie?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Volgens mij, als ze het met ons eens zijn dat zo'n document meerwaarde zou hebben, ook voor onze onderlinge politiek debat, maar uiteindelijk ook als nadere kaderstelling voor het college en ook als steun in de rug voor de kwalitatieve doelen die willen bereiken, dan is de feitelijke werkwijze natuurlijk dat we aan het college vragen om daar een concept voor op te stellen, dat we daar een debat in de commissie over hebben, dat we er statenvoorstel opplakken wat amendeerbaar is en dat dat uiteindelijk tot een position paper komt, wat in ieder geval op een meerderheid van de provinciale staten, de steun, kan rekenen.

De voorzitter: De heer Van Breukelen.

Frank van Breukelen: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een aantal vragen richting de heer Adriani betreffende tijdelijke woningbouw, want dat vergt natuurlijk ook grote investeringen om daar een verkeersontsluiting te regelen. Het gebied is momenteel, ik woon ernaast, niet echt geschikt voor verkeer, het is moeilijk bereikbaar. Hoe ziet de heer Adriani dan de schaalgrootte om ervoor te zorgen dat er eventueel verkeersontsluiting kan ontstaan?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Dat is een terecht punt. Daar hebben we het natuurlijk eerder over gehad en daarom is denk ik het BO MIRT van aankomend november een interessante, want daar worden er, als het goed is, toch een aantal concretisering besloten die ook helpen om te kunnen gaan investeren in dat gebied. Kijk, uiteindelijk is het de bedoeling dat daar 25.000 en misschien wel 30.000 woningen komen, dan heb je echt een hele grootschalige ontsluiting nodig. Daar zijn ook die miljardeninvesteringen natuurlijk voor nodig. Maar ik kan me goed voorstellen, je ziet dat op meer plekken in het land, dat je eerst begint met 2500 tot 4000 flexwoningen neer te zetten. Dat vraagt een heel ander type ontsluiting, waarvan bijvoorbeeld datgene wat je daar ondergronds voor moet doen wel al dienend kan zijn aan de grote gebiedsontwikkeling die we dan voor 2040, 2050 voorzien. Dus wat mij betreft, op het moment dat we die concretisering, ook met het Rijk, die stap maken, dan opent dat ook de deur om dat soort



voorinvesteringen te doen, die tijdelijk flexwonen, wat misschien wel 25 jaar al een bijdrage aan de woningnood kan zijn, wat die legitimeren.

Arne Schaddelee: Voorzitter?

De voorzitter: Ik heb een heel lijstje, mevrouw Hoek, mijnheer Draisma, mevrouw Van de Vooren, dan mijnheer Schaddelee, maar dit was de interruptie van de heer Van Breukelen, dus hij krijgt nog de mogelijkheid om een reactie te geven. Gaat uw gang.

Frank van Breukelen: Dank u wel. Is de heer Adriani het dan ook met mij eens dat deze plannen, ook voor flexwonen, ook echt integraal meegenomen dienen te worden, om zo te zorgen dat de plannen elkaar niet gaan doorkruisen?

Hans Adriani: Voorzitter, uiteraard. Als je op een gegeven moment een concretiseringsstap hebt gemaakt in de beelden van hoe die gebiedsontwikkeling er uiteindelijk uitzien, dan ga je natuurlijk kijken kan ik dan met een tijdelijke vulling wel anticiperen op het framework, wat ook voor de definitieve ontwikkeling nodig is. En nogmaals, we zien dat op een aantal andere plekken waar grootschalige buitenstedelijke gebiedsontwikkeling gepland is in het land, zien we dat gebeuren, waarin flexwonen voor 15 of 25 jaar echt- Zie het ook als een soort van place making, als een soort van aanjager, van de ruimtelijke ontwikkeling in zo'n gebied kan gelden en het doet gewoon direct wat aan de woningnood waar we vandaag mee te maken hebben.

De voorzitter: Dat was voldoende. Ik zie de heer van Breukelen knikken. Dan had ik een interruptie op de heer Adriani van mijnheer Draisma. Gaat uw gang.

Arjen Draisma: Toch wel een beetje een vraag, want we hebben ook een memorandum van GS. Die zit denk ik wat meer op de hoofdlijnen, wat meer op de waarom-vraag en de redenen. En een position paper is mooi, maar wat meer korte termijn denkend, we hebben een Omgevingsvisie vast te stellen komend jaar. Zou niet handiger zijn om, en dat hoor ik een beetje de ChristenUnie ook zeggen, wat meer te focussen op de waarom-vraag? Willen we wel in Rijnenburg en wat is dan het provinciaal belang van een van een Rijnenburg? En aan welke behoeften moet het voldoen? Dat is even een slagje hoger, of tenminste, in de discussie dan al zeg maar allerlei uitvoeringsaspecten.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, wilt u uw interrupties kort houden? Mevrouw Ghijssels, heeft u een interruptie op de heer Draisma of de heer Adriani?

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: De heer Draisma.

De voorzitter: Gaat uw gang?

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Wat ik ingewikkeld zou gaan vinden, als we hier nu weer twee jaar gaan vergaderen over de waarom en of Rijnenburg wel nodig is, terwijl simultaan is men bezig met investeringen en het proces op te starten. Dat wou ik even.

De voorzitter: Kijk, mooie, korte interruptie. Fantastisch. Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Het lijkt me niet handig als je zo'n grote investering met zoveel duizenden inwoners gelijk gaat opstarten. Dan ga je eerst doen en dan denken. Ik ben altijd wel eerst voor denken en dan doen en daar even de tijd voor nemen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Adriani in reactie op mijnheer Draisma.

Hans Adriani: Dan toch ook maar meteen even de steun voor de hartelijkheid van mevrouw Ghijssels, want ik realiseer me dat het 800 pagina's is, maar het is echt de moeite waard om dat rapport van de commissie Demografie even te lezen en dan zie je dat ze drie scenario's hebben. Het allermeeest negatieve scenario leidt tot het gelijkblijven van de bevolking in Nederland en het middenscenario leidt al tot stijging met 2 miljoen mensen en de gezinsverdunding gaat ook gewoon door. We hebben op dit moment 500.000 woningen bijna te kort. Wie denkt dat de woningnood in 2050, of de woningbouw, niet meer nodig is, die sluit denk ik echt wel de ogen voor de realiteit.

De voorzitter: Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Dat is prima. Ik begrijp het belang, maar dat is nog niet de waarom-vraag. Wij zien ook Rijnenburg bijvoorbeeld, dat je daarmee de rest van de provincie kan ontlasten, dat je ruimte overhoudt voor natuur, recreatie in de provincie, dus meer op dat niveau. En dat de bevolking toeneemt, dat weten wij ook.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dan ben ik het nogmaals met mevrouw Ghijsels eens. De stad Utrecht, de stad Nieuwegein en de provincie Utrecht hebben allemaal politiek het statement gemaakt we hebben Rijnenburg nodig. We gaan daarmee aan de gang. Als we nu nog eens die vraag ter discussie gaan stellen, dan sturen we het college helemaal met alleen maar watten op pad richting het Rijk. Dus laten we die eenheid in dat uitgangspunt nou wel behouden en ons echt gaan focussen op de vraag hoe zorgen we nou ook dat het kwalitatief hoogwaardig wordt en iets is waar we onze kinderen en kleinkinderen, want daar hebben we het natuurlijk feitelijk over, ik ga daar zelf nooit meer wonen denk ik, ook echt denken van hier wil ik wonen.

De voorzitter: Mijnheer Draisma krijgt zo het woord. Mevrouw Blekxtoon, op wie was dit een interruptie?

Anneloes Blekxtoon: Mijnheer Draisma.

De voorzitter: Maar die zei niets. Mijnheer Adriani was aan het woord, dus die sla ik echt even over, want ik heb nog een heel lijstje. Mijnheer Draisma, laatste keer. Gaat uw gang.

Arjen Draisma: Even een misverstand wegwerken. CDA is ook voor Rijnenburg. Wij zien ook het belang dat het er moet komen, maar we willen ook wel dat we een breder perspectief zien. Wij zien dat ook wel om ook landbouw, natuur, recreatie ook in de rest van de provincie te behouden.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, dit lijkt meer op een bijdrage dan op een interruptie, dus laten we dat niet doen. Dan heb ik nog mevrouw Hoek staan als een interruptie over de heer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, mag ik toch nog even reageren op die laatste zin van de heer Draisma?

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank u wel, voorzitter, want dat is natuurlijk allemaal waar wat hij zegt, maar dan zitten we weer op het niveau van de Omgevingsvisie. Moeten we ook doen, is ook belangrijk, maar waar ik echt op zoek ben, is een concretiseringsslag. In welke kaderstelling geven we nou het college mee? Wanneer zijn we blij met de uitkomst van onderhandelen? En even om dat vanuit de PvdA te zeggen, wij zijn niet per se blij als de uitkomst is we hadden net die laatste 200 miljoen niet om van die +1 tramverbinding naar een -1 tramverbinding te gaan. Zouden wij ontzettend jammer vinden, omdat je dan 100 jaar lang een inbreuk maakt op de leefbaarheid in de stad Utrecht, de stad Nieuwegein en de nieuwe stadsdeel Rijnenburg. En dat type discussies, dat type concreetheid, daar zoek ik echt naar. Kunnen we dat met elkaar verder aanscherpen, zodat in ieder geval helder is wat wij hiervan vinden? En dan weten we natuurlijk altijd dat daar ook nog een onderhandeling is met de realiteit van het Rijk, maar dan weten we in ieder geval scherp met welke boodschap we het college op pad sturen.

De voorzitter: Mevrouw Hoek, een interruptie op de heer Adriani. Gaat uw gang.

Mieke Hoek: Dank u, voorzitter. Het is alweer een tijdje geleden. Er zijn alweer een heleboel punten naar voren gekomen, maar ik ga toch even terug. Gelukkig heeft mijnheer Adriani wel ondertussen ook al aangetoond in zijn beantwoording naar anderen dat de woningnood gewoon hoog is en dat we, zal ik het vertalen, voort moeten maken met de ontwikkeling van Rijnenburg. Mijn eerste reactie was, in het begin, de gemeente Utrecht heeft gewoon 35.000 woningzoekenden. Op dit moment wordt-

De voorzitter: Mevrouw Hoek, voordat het een bijdrage wordt en geen interruptie, een korte vraag aan mijnheer Adriani. Gaat uw gang.

Mieke Hoek: Ik wilde naar de vraag. Nog een tussenzinnetje, op dit moment wordt Woningnet meegetrokken in de omgeving, wat dus weer tot grotere woningnood leidt, en u opperde dan tijdelijke woning en wat voor soort woningen

denkt u dan aan, want dat zou weer een stagnatie zijn in de ontwikkeling van Rijnenburg en dat belemmert dan weer de ontwikkeling van Rijnenburg voor een stabiele nieuwe woonwijk, haast een stad zeg maar, je kan haast een nieuwe stad ervan maken. Wat is hierop uw reactie? Dat moet met de vraag eindigen.

De voorzitter: Keurig. Mijnheer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Ik ben heel blij met die vraag, want ik gebruikte per abuis nog even de term flexwonen, maar tegenwoordig moeten we natuurlijk conceptuele woningen of industriële woningen zeggen. Maar die ontwikkeling, die is heel snel gegaan. Dat zijn woningen die gewoon voldoen aan alle eisen van het bouwbesluit, die je heel snel kunt neerzetten, die ook verplaatsbaar zijn en betaalbaar en als je een plek hebt waar die 15 tot 25 jaar kunnen staan, dan is daar ook een hele goede businesscase voor te maken. We zijn dus ergens, in de periode 2040-2070, aan Rijnenburg aan het bouwen, dus dat geeft voldoende ruimte om nu al die tijdelijke woningen neer te zetten, daar dus voor heel veel mensen een woonoplossing vandaag te realiseren. Ook terwijl Rijnenburg gebouwd wordt, dat staat daar niet van dag één op dag twee, dus de plek waar je die tijdelijke woningen zou kunnen neerzetten zou ook het slotstuk van de wijkontwikkeling zijn. Dan praat je misschien wel over een exploitatietijd van 40 jaar.

De voorzitter: Ja, dat was uw einde? Dank u wel. Dan had ik nog mevrouw Van de Vooren.

Margriet van de Vooren: Ik was nog steeds bij de position paper eigenlijk gebleven, maar dat was alweer een kwartier geleden volgens mij, want eigenlijk werd ik daar heel erg enthousiast van, om zo'n position paper bij zo'n zwaarwegend onderwerp op te stellen. Dus ik had het wel graag in het agenderingsverzoek gezien, want dan had ik ook een beeld gehad wat daarin kwam te staan. Daar zijn ook verschillende vragen over geweest. Dus wat GroenLinks betreft, als het echt een toekomstbestendige paper wordt, dan heeft u onze steun. Dan moet u toch wel een keer de tijdelijke flexwoningen in de middle of nowhere laten varen, want dat vind ik een beetje korte termijn en dat hoort niet in een position paper. Als u dat bereid bent, dan moet ik dat in een vraag stellen, dan doen we graag mee.

De voorzitter: Laten we de interrupties kort houden, dan is er ook een wat sneller debat mogelijk. Ook de beantwoording van de interrupties, mijnheer Adriani, mogen een klein beetje korter. Gaat uw gang.

Hans Adriani: Ik vind het zo lekker dat ik zo allemaal gratis spreektijd krijg, voorzitter. Dank voor de steun voor zo'n position paper en richting de ChristenUnie zeg ik misschien kunnen we dat in die agenderingsmotie een plek geven. Dan hebben we dat op die manier van start. Of het tijdelijk wonen daarin moet of niet wil ik wel even in het midden laten. De Partij van de Arbeid vindt dat je in ieder geval, als je het met elkaar eens bent dat die ruimtelijke ontwikkeling er komt, dan moet je ook vandaag al kijken hoe je hem zo goed mogelijk voor de problemen van vandaag kunt gebruiken. Natuurlijk moet dat ook kwalitatief voldoende zijn. Ik weet niet of er nog interrupties waren?

De voorzitter: Ja, er zijn er nog velen, mijnheer Adriani, dus u heeft nog alle tijd. De volgende was mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Allereerst maar even de constatering, volgens mij zitten we dus al volop in de fuik, want sommigen zijn we in de veronderstelling dat we de waarom-vraag al gepasseerd zijn, terwijl ik het heel erg met het CDA eens ben. We hebben hier volgens mij nog nooit een expliciet besluit genomen over wel of niet bouwen in Rijnenburg, dus ik raak een beetje in verwarring en volgens mij zitten we al in die fuik en daar heb ik eigenlijk niet zoveel zin in. Ik vind een position paper op zich een aardig idee, maar laten we wat mij betreft gewoon een fatsoenlijk statenvoorstel dan bestellen, waarin duidelijk staat wat de randvoorwaarden zijn voor wel of niet meegaan in bouwen in Rijnenburg. Want demografisch zijn dat denk ik een hele boeiende trends, inderdaad die scenario's, die ken ik ook, maar de vraag is of wij die enorme behoefte in onze provincie willen realiseren of niet. Ik ben daar kritisch op, ik zou dat liever niet doen. Maar mijn vraag gaat over de tijdelijke bereikbaarheid.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee en alle andere commissieleden, ik vind het superleuk dat jullie zo met elkaar in gesprek zijn, maar het wordt een beetje lastig voor mij, want dit is echt te lang. Korte interrupties. Wanneer hebben wij een besluit genomen over bouwen in Rijnenburg? Punt.

Arne Schaddelee: Dat is vraag één.

De voorzitter: Nee, punt. En daar, op die vraag, gaat de heer Adriani nu antwoord geven.

Arne Schaddelee: Ja, maar ik had ook een vraag naar aanleiding van de opmerking over tijdelijke bereikbaarheid, want volgens mij is de vraag van de heer Van Breukelen niet beantwoord, over hoe je dan in die tijdelijke-

De voorzitter: Dan mag u dat bij uw eigen bijdrage mogelijk nog in een tweede termijn uitdiscussiëren met de commissie, maar ik ga nu even paal aan perk stellen, want anders hou ik het zelf niet meer bij en dan worden jullie ook allemaal chagrijnig. En als ik chagrijnig word is het nog erger. Mijnheer Adriani, even antwoord op deze vraag. Gaat uw gang.

Hans Adriani: Ik denk, voorzitter, dat de heer Schaddelee gelijk heeft dat provinciale staten nog nooit formeel een besluit genomen heeft dat we Rijnenburg willen bouwen. Ik constateer wel dat er een tekst in een coalitieakkoord ligt wat in ieder geval door een meerderheid in de staten is ondertekend die die ambitie uitspreekt. En ik schat in dat dat wel landt in de herijking van de Omgevingsvisie, maar wat mij betreft kan dat uitstekend ook in zo'n concretisering van de position paper daar ook onderdeel van zijn. Er is in mijn hoofd geen twijfel over dat het antwoord op de vraag gaan we bouwen in Rijnenburg ja is, want anders snap ik niet zo goed met welke boodschap we het college iedere keer naar die bestuurlijke overleggen in Den Haag sturen.

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel, voorzitter. Ik was even benieuwd hoe de PvdA dan kijkt naar de zuiverheid van onze rolname als provinciale staten, want volgens mij hebben we al, het werd al genoemd, een Omgevingsvisie, die vindt de heer Adriani kennelijk te hoog over, maar lopen we niet het risico dat we met te veel artsen aan het bed gaan staan, ons ertegenaan bemoeien en het proces juist frustreren door extra eisen te gaan stellen, die misschien eigenlijk niet helemaal bij onze rol passen buiten die kaders, die wij volgens mij in de Omgevingsvisie al prima kunnen stellen?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Nee, voorzitter, dat denk ik niet, omdat ik denk dat er wel degelijk ook provinciale belangen gemoeid zijn bij de manier waarop dat gebied zich ontwikkelt. Even om maar de parkeernorm te pakken, waar de heer Schaddelee het over had, als die parkeernorm te hoog wordt vastgesteld, dan betekent dat dat de druk op de rijkswegen ook te hoog wordt, dat betekent dat Rijkswaterstaat regionale ontsluitingsweg gaat eisen, en dat betekent dat wij gedwongen worden om een N-weg aan te leggen en dat betekent dat de miljoenen die we beschikbaar hebben voor de tram en de kwalitatieve inpassing daarvan ineens niet meer beschikbaar zijn voor de tram, maar dat we die in asfalt moeten stoppen. Dus heel rechtstreeks, de parkeernorm, maar ook de functiemenging, de functiemix in die wijk heeft een directe impact op dingen die wij als provincie moeten doen en daar waar ook onze middelen schaars zijn, sturen die dus ook de keuzes en de speelruimte in de keuzes die wij moeten en kunnen maken.

De voorzitter: Tweede interruptie. Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dat is op zich logisch en ik ben het grotendeels er wel mee eens, maar, mevrouw de voorzitter, dan denk ik toch, volgens mij juist op die gebieden waar dat effect heeft op onze taken, daar kunnen wij toch al die kaders stellen? Wij hoeven toch niet op de inhoud in te gaan kleuren van zij gult een parkeernorm van zus-en-zo vaststellen? Wij kunnen toch veel breder dat kader stellen? Het mag niet dit en dit effect hebben, zoals we dat al met de mobiliteitsscan doen op het regionale netwerk, anders moeten we er samen uitkomen. Dus volgens mij hebben we dat instrument toch al of zie ik dat verkeerd?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, maar dit is denk ik precies het punt, want die kaders hebben we dus niet op die manier zo scherp met elkaar gesteld en ondertussen denderen de onderhandelingen in Den Haag rond het BO MIRT wel door en wordt het college wel gevraagd om keuzes en afwegingen te maken over investeringen van honderden miljoenen van ook provinciaal geld. Het gaat niet om niks. Of je dan zo'n kaderstelling of zo'n position paper in een sfeer van kan niet, mag niet zet of dat je probeert daar ook nog wat inspiratie in stoppen, in de zin van als je het zo doet, dan denken we dat we hele mooie oplossingen maken met elkaar, daar kunnen we het dan over hebben. Ik ben meer van dat tweede.

De voorzitter: Mijnheer Hossain, laatste keer.

Ronnie Hossain: Mevrouw de voorzitter, mij bekruipt toch enigszins het gevoel dat de PvdA heel graag een ondergrondse Merwedelijn wil. Dat zouden wij ook een hele mooie oplossing vinden, maar dat het doel eigenlijk is onszelf klem te zetten, dat het wordt alles of niets. Wij hechten eraan om zuiver onze kaders te stellen en we hopen dat de PvdA, en dat is dan ook meteen de vraag, het er ook mee eens is dat, ook als we niet precies onze zin krijgen, het zo belangrijk is dat we alsnog willen dat die woningen daar komen in Rijnenburg. Klopt dat?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, ik heb volgens mij duidelijk gezegd natuurlijk moet je je bewust zijn van het feit dat je in een onderhandeling terecht komt, maar je onderhandelingspositie wordt wel steviger als je helder hebt geformuleerd wat je eigen startpositie daarin is. We kunnen hier in deze zaal vrij luchtig doen over als het een +1 wordt is het ook niet zo erg, maar je zult maar aan de Galecopperdijk wonen en dat ding iedere 3 minuten op één hoog langs je slaapkamerraam hebben razen. Ik vind dat we ons daar ook wel rekenschap voor mogen geven.

De voorzitter: Mijnheer Daniels stond nog op mijn lijstje als interruptie op de heer Adriani.

Reindert Daniels: Ja. U heeft het over flexwoningen, maar ziet u ook mogelijkheden voor permanente woningen in de lagere dichtheidszones, die dan wel alvast ook vroegtijdig gerealiseerd zouden kunnen worden? En tweede vraag, aanhakend op wat hiervoor was, als je van tevoren die parkeernormen dus al heel erg strak stelt, dan zorg je ervoor dat ook bepaalde mobiliteitskeuzes zouden kunnen afvallen. Als daar ook dan de goedkopere mobiliteitsopties bij zitten, dan saboteer je wellicht het hele proces. Dus is dat niet een te groot risico? Zouden we dat wel moeten willen nemen van tevoren?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, in de basis ben ik altijd een groot voorstander van permanent bouwen als dat kan boven tijdelijk bouwen, maar de realiteit is wel dat we hier met een gebiedsontwikkeling te maken hebben die zo complex is en waar nog zoveel colleges, raden en staten hun licht over gaan laten schijnen, waar we ook nog een heleboel technologische ontwikkelingen gaan zien, dat je denk ik voorzichtig moet zijn om stukjes al permanent in te richten, de meest optimale gebiedsontwikkeling in de in de weg staat. Dus daarom denk ik in dit geval dat dat tijdelijk wonen een mooie oplossing is. Ook omdat je met permanente woningbouw, zonder dat een aantal voorzieningen goed geregeld zijn, je de ontwikkeling naar de toekomst toe ook ingewikkelder maakt. Uw tweede vraag ben ik weer vergeten.

De voorzitter: Mijnheer Daniels, in herhaling.

Reindert Daniels: Door harde parkeernormen van tevoren al in te vullen, zou je dus kunnen veroorzaken dat de goedkopere mobiliteitsopties ontsluitingen, dat die afvallen. Dus is dat niet een risico dan, voordat je de hele ontwikkeling saboteert daarmee?

Hans Adriani: Voorzitter dank. De goedkoopste mobiliteitsoplossingen zijn natuurlijk lopen en fietsen, daar heb je niet zo heel veel parkeernormen voor nodig. Dus dan gaat het om de afweging openbaar vervoer en de auto en ik hou nog wel ruimte in mijn hoofd voordat we hier met elkaar in staat gaan zijn om het openbaar vervoer goedkoper te laten zijn dan de auto.

De voorzitter: Ik heb op mijn lijstje geen verdere interrupties staan op de heer Adriani. Hij was nog ergens in zijn betoog, maar gezien het aantal interrupties en de tijd van beantwoording, sluit ik even de bijdrage van de PvdA op dit moment af en kijk ik even verder rond of er nog andere partijen zijn, naast de ChristenUnie en de PvdA, die een bijdrage willen leveren. Mevrouw Ghijssels, BBB. Gaat uw gang.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Ik heb een hele korte bijdrage. Het moge duidelijk zijn dat de BBB de ontwikkeling van Rijnenburg onderschrijft, maar we zijn pas aan het begin van het proces, dus ik vind het heel ingewikkeld als we te veel nu besluiten. Wel willen we GS verzoeken om het advies van de heer Van Randen, vonden wij heel erg interessant, over een thoriumcentrale, ik ben geen specialist, of andere kleinschalige kerncentrales, al hier serieus te onderzoeken.

Juist omdat het feit dat Rijnenburg een lange horizon heeft, zou hier ook ruimte moeten zijn om vernieuwende zaken te onderzoeken. Daarnaast was ik ook benieuwd, vraag aan GS, wat hier de impact is voor de bevvriezing van de sociale huurwoning, werd net al wat over gezegd, maar of dat hier ook expliciet impact op de investeringen heeft. En tot slot, ik wil even, ook gezien de discussie die plaatsvond, Docklands, maar ook Dubai, dat zijn nou hele mooie voorbeelden waarbij de infrastructuur eigenlijk volgde op de bevolkingsgroei en het zijn fantastische voorbeelden over hoe je het niet moet doen, en die zijn er genoeg in deze wereld. Dus laten we daar vooral naar kijken en daarvan leren en dat meenemen bij de ontwikkeling. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Interruptie van de heer Schaddelee. Gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik ben even benieuwd naar hoe mevrouw Ghijsels dat laatste bedoelt. Want pleit u er daarmee dan dus voor om eerst goed HOV aan te leggen en dus ook niet eerst tijdelijke woningen te doen, of hoe moet ik uw woorden horen?

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels, gaat uw gang.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Excuses. Ik zie tijdelijke woning best als een opportuniteit wat verder onderzocht moet worden, maar ik benadruk dat ontsluiting, dat daar vooraf flink in geïnvesteerd moet worden, dat dat de basis is van de ontwikkeling van een nieuwe stad en niet dat je daarop moet bezuinigen of de kantjes af moet halen, want je krijgt de rekening dan in een later stadium. En daar zijn voorbeelden genoeg van.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van de Vooren, heeft u een interruptie of wilt u een bijdrage leveren?

Margriet van de Vooren: Een bijdrage.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Margriet van de Vooren: Dank u wel. Er stonden nogal wat stukken op de agenda, dus daar wil ik eerst even op ingaan en dan op de vraag van de ChristenUnie met het agenderingsverzoek. Ik heb in ieder geval heel erg genoten van het reisverslag naar Kopenhagen. Waarom? Omdat daar echt hele mooie leerpunten eigenlijk in zaten en drie die GroenLinks van harte deelt. De ov-ontsluiting, dat is een must. Ik denk dat dat ook voor Rijnenburg zeker geldt en de identiteit aan Rijnenburg geven door water en groen vond ik ook een heel mooi leerpunt, wat zeker op Rijnenburg van toepassing is en ze daar ook hebben gedaan. En klimaatadaptie, laten we dat niet vergeten, als een way of living werd zelfs genoemd, en ook dat is uit ons hart gegrepen. Dan heeft de ChristenUnie een agenderingsverzoek gedaan met wat nou na 2040. Ik denk dat we inmiddels wel genoeg hebben uitgewisseld dat we dan ook nog woningen nodig hebben. Wat ons betreft gaat dat wel alleen als de randvoorwaarden op orde zijn, dus een goed ov en het energielandschap. Dat is dus juist, wat ons betreft, toekomstbestendig en daarbij vragen we, hebben we al eerder met de PvdA, de vergrijzingsgolf na 2040 hebben we verschillende keren aandacht voor gevraagd, ook dat kan Rijnenburg toekomstbestendige woningbouw geven. En het één kan niet zonder het ander, dus de integraliteit daarin is noodzakelijk. Wat ons betreft komt de Merwedelijn er dan ook, vinden we heel erg belangrijk. Dat heeft ook weer een wederkerigheid, want om een Merwedelijn aan te leggen heb je ook weer veel woningen nodig. Dus dat in reactie op het agenderingsverzoek. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Daniels, interruptie? Nee, bijdrage? Prima, gaat uw gang.

Reindert Daniels: Dank u wel. Er wordt veel gesproken over alle beren op de weg en alle moeilijke keuzes die er gemaakt moeten worden, maar de focus moet ook gelegd worden op wat er wel kan. We weten dat er nu, in de komende jaren, nog niet alle infrastructuur en volledige financiering volledig op orde zullen zijn, maar we weten wel dat er woningen moeten gaan komen. We moeten dus starten met de voorbereidingen voor de bouw van woningen die relatief scenariobestendig gebouwd kunnen worden. Het gaat dus om woningen die geen specifieke HOV-oplossing vereisen, die niet te veel woonlagen hebben en die een keuze aan vroeger of later opgeleverde mobiliteitsopties dan kunnen benutten, ongeacht welke scenario's dat zijn. Woningen met parkeerplaatsen en wegen voor bussen zullen dus ook hiervoor erg bijdragen en andere opties zoals fietsmogelijkheden zullen dan ook ingepast kunnen worden. Dit zal dan inderdaad niet dicht bij de latere nodige ov-knooppunten moeten zijn, maar op deze manier kan er wel al een start worden gemaakt. Dus ik hoop misschien dat GS daar een reflectie op kan geven, of wat

er alvast mogelijk zou kunnen zijn in een vroeg scenario. Ik had nog een vraag voor GS, wat kan er gedaan worden in de omgeving om het stroomnet van Rijnenburg op voorhand, om daar voldoende ruimte vrij te houden? Is er ook nog mogelijkheid om te kijken naar de varianten Rijnenburglijn die de VVD van de stad Utrecht voorgedragen had, of daar nog mogelijkheden zijn? Die is door de stad afgewezen, maar wellicht dat er nog externe experts daarnaar kunnen kijken, of dat misschien toch mogelijk is.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, gaat uw gang.

Arjen Draisma: Ik werd even getriggerd door studiereis naar Malmö. Gisteren was ik bij mijn zusje in Ommoord en ze liet me vol trots haar nieuwe woning in Ommoord zien. Toen was ik daar en toen keek ik ook een beetje met die blik van Rijnenburg naar Ommoord. Dit is een wijk die is 50 jaar geleden gebouwd, buiten de Ring, hele goede metro voorziening, mooie groene omgeving rondom de woningen, mooi ontsloten naar de Rotte, hier zou dat naar de Hollandse IJssel kunnen, prachtige wijk, zelfs na 50 jaar, en ik denk ook de komende 50 jaar ook een goede wijk. Je ziet ook mindere dingen, je ziet hele grote parkeerplaatsen daar. Die tijd is denk ik wat veranderd. Je ziet niet ingevulde plinten in die flats, terwijl wij vaak wat multifunctioneler zijn. Dus in ieder geval belangrijk, wat het CDA vindt, is dat hij er moet komen, want Ommoord werd gebouwd om ook aan een woningbouwbehoefte te voldoen, toen nog met de oude wijken. En hier is dat ook duidelijk, we groeien heel erg geen inwoners, mensen wachten al 10 jaar op een woning. Over 10 jaar beginnen we met Rijnenburg, dus het is heel concreet en heel dichtbij wat dat betreft. Wij vinden wel dat we ook Rijnenburg moeten bouwen om de rest van de provincie te ontzien, dus dat niet op iedere plek wordt bijgebouwd, dan noemen we het liever goed op één plek. Dus dat is wel een stukje wat we willen uitdragen. We willen ook wel nadenken, en in die zin willen we ook wel aansluiten bij een position paper, maar dan een slagje hoger van wat is de woningbehoefte in de toekomst. Ik hoor GroenLinks zeggen, en daar sluiten we ook wel bij aan, vergrijzing, ouderen. Dat betekent ook wat voor je voorzieningen, hoe vervoeren ouderen zich, gaan die ook met het openbaar vervoer of heb je misschien wel deelmobiliteit in de toekomst voor ouderen, of automaatjes zou ook nog kunnen. Dus op dat niveau willen we wel graag toch een discussie over kaders en randvoorwaarden. Dat sluit naar onze mening ook wel aan bij het memorandum van GS, dat ook wel een beetje op dat niveau is, maar ook wel even de vraag naar GS of wij dat ook zo op die manier goed interpreteren, dus wel vanuit het provinciaal belang gedacht qua ontsluiting, qua inpassing, qua regionale woningbehoefte, dat we dat wel gaan concretiseren meer van hoe wij daar als provincie in staan. Voor ons hoeft het niet om onderhandelingsposities in te nemen of hoe we omgaan met tijdelijke woningen, dat is dan een stukje invulling wat later. Is ook belangrijk, maar hoeft op dit moment nog even niet.

De voorzitter: Interruptie door de heer Adriani. Gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Ik zit even naar de heer Draisma te luisteren. Hij zegt uitspraken over hoe je onderhandelingsposities inneemt. Dat hoeft voor ons niet, dat mag ook wat later. Realiseert de heer Draisma zich dat er gewoon dit jaar, in juni en november, weer bestuurlijke overleggen zijn, waarin onomkeerbare besluiten voorliggen op dit thema, waar wij achteraf alleen maar ja tegen kunnen zeggen? Willen we niet organiseren dat het college echt letterlijk in zijn hemd staat?

De voorzitter: Mijnheer Draisma, gaat uw gang.

Arjen Draisma: Dank u wel, voorzitter. Dat geeft dan alleen maar de urgentie weer denk ik om toch even tot zo'n goede position paper op hoofdlijnen te komen, maar die onderhandelingen, die starten misschien morgen of overmorgen, maar die worden de komende 10 jaar nog wel doorgevoerd. Dus ik vind dat meer een tactische kwestie dan visie van hoe willen wij de komende 50 jaar dat Rijnenburg wordt ingevuld en hoe dat inpast in onze provincie.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, in herhaling.

Hans Adriani: Voorzitter dank. Daar heeft de heer Draisma natuurlijk gelijk in. Die onderhandelingen lopen ook al 20 jaar en zeker die lopen ook nog wel 10 jaar, maar hier is natuurlijk wel sprake van trechterbesluitvorming, waar de heer Schaddelee het al even over had, en dat betekent dat er wel op een gegeven moment opties gaan afvallen die dan niet meer onderwerp van de onderhandelingen zijn. Als dat nou toevallig de opties zijn waar elementen in zitten waar we als staten erg aan hechten, dan zou ik daar liever aan de voorkant even met elkaar over hebben dan dat we aan de achterkant zeggen hadden we maar.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, gaat uw gang.

Arjen Draisma: Misschien om het dan één slagje concreter te maken, bijvoorbeeld bij mijn zusje in Ommoord. Dat heeft de identiteit van je woont rustig op een kwartiertje met de metro van de stad. Dus je kan genieten van de dynamiek van de stad en alle voorzieningen, maar het is ook heel ferm voor mensen, en vaak ook nog wel voor ouderen, om rustig te wonen in een wijk. Dus dat heeft dat frame en dat is binnen heel die stad bekend. Dat is ontzettend essentieel, ook voor je invulling en ook voor hoe je later die onderhandelingen voert met projectontwikkelaars, met het Rijk. We krijgen straks ook weer die wet over de kwalitatieve invulling van de volkshuisvesting, dan moet je wel een duidelijke framing of visie hebben over die identiteit. Ik merk in dat memorandum dat GS daarnaar zoekt, maar voor Rijnenburg hebben we hem nog niet en dan wil ik liever daar even goed over discussiëren en dan komt daar wel uit wat we willen verder.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, laatste keer.

Hans Adriani: Dank voorzitter en natuurlijk is dat belangrijk en dat moet ook het fundament van zo'n position paper zijn. Maar toch om even te illustreren hoe hard dit gaat, we hebben tot voor ik denk een maand of negen geleden de Papendorplein als ov-ontsluiting voor Rijnenburg nog serieus op de agenda gehad. Inmiddels bestaat die niet meer. Hij is gewoon geschrapt, zonder dat we daar hier één woord over gewisseld hebben met elkaar, terwijl vanuit ruimtelijke aspect en leefbaarheidsaspect ik denk dat dat de allerbeste oplossing was. Hij is gewoon weg, hij bestaat niet meer. Dat hebben we laten gebeuren zonder dat we daar één woord over gewisseld hebben met elkaar.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, gaat uw gang.

Arjen Draisma: Prima en die urgentie bestrijd ik ook niet. Het zou jammer zijn als we dingen zouden laten lopen, maar het is ook jammer als ik gisteren in Ommoord constateer dat bij de metrostations, daar zitten wel winkelcentra, maar er zitten geen woningfuncties, er zitten geen kantoorfuncties, die willen ze 50 jaar later realiseren, dan kan dat niet qua fundering of structuur. Dus denk daar goed over na, wat je wil met zo'n identiteit en zo'n invulling van Rijnenburg. Dus dat is meer onze boodschap. En natuurlijk is het urgent en moeten we vooruit en is er enorme druk. Die druk is er, dat zei ik ook al. Van het weekend had ik een verjaardagsfeestje in Houten, kom ik straks ook nogal op, daar zitten Kinderen wachten daar al 10 jaar of 15 jaar op een huurwoning, dus die urgentie is er. Over 10 jaar heb je Rijnenburg, 10, 15 jaar heb je Rijnenburg, en dan moet het er ook zijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Draisma. U heeft nog drie interrupties, mevrouw De Widt, de heer Travaille en mevrouw Ghijsels, ook in die volgorde. Voor allen, houdt de interruptie kort en houdt de beantwoording ook kort. Mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Voorzitter, dank u wel, maar ik wil in het geheel geen interruptie, ik wil mijn bijdrage geven. Dus als dat niet het moment is-

De voorzitter: Dan heeft u nog even te wachten. Dan ga ik naar de heer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u. De heer Draisma geeft hele belangrijke aspecten aan van hoe zo'n wijk er in de toekomst uit zou moeten zien. Het gaat bijvoorbeeld over identiteit. Ik kan zijn redenering helemaal volgen tot op één punt, namelijk het moment waarop hij zegt dan hoeft je nu geen strategische positie in te nemen in de onderhandelingen, want juist dat aspect van het waarborgen van de identiteit, of wat wij belangrijk vinden, moet dan tot uitdrukking komen juist in onderhandelingen en in een stevige onderhandelingspositie.

De voorzitter: Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Als ik die suggestie heb gewekt, dan geef ik de heer Travaille gelijk. Dat is niet de bedoeling en die urgentie om goed te onderhandelen en er zoveel mogelijk uit te halen voor Rijnenburg, die is wel degelijk aanwezig, die zie ik ook wel.

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels, interruptie op mijnheer Draisma. Gaat uw gang.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik wil toch even reageren op je betoog over de identiteit van de wijk. Ik snap het allemaal en het zijn natuurlijk hele leuke thema's om heel lang over te debatteren, maar ik zou toch ook willen verzoeken om het te houden bij de fase waar we nu zijn en daarom leg ik de nadruk op de aanleg van de infrastructuur, de hoofdinvesteringen die nu nodig zijn, en dan kunnen we misschien over 10 jaar gaan praten over wat voor soort huisjes en wat voor identiteit en kleur, et cetera. Dat was even mijn reactie.

De voorzitter: Meer een oproep dan een interruptie. Mijnheer Draisma, wilt u daarop reageren? Gaat uw gang.

Arjen Draisma: Twee punten. Infrastructuur wel eens. Die metro in Ommoord, die ligt er al 50 jaar, die zal nog wel 100 jaar blijven functioneren, dus daar moeten we gewoon volledig op inzetten, op die infrastructuur. Wat betreft de invulling, ik pleit meer voor de waarom-vraag. Dus nog even niet voor de invulling, maar ook wat voor wijk moet het worden. Als we in de A12 zone en Merwedegebied heel erg verstedelijken en verdichten, is het misschien wel goed om meer voor gezinnen of voor ouderen een wat rustigere wijk te bouwen. Dat is ons betoog en dan komt de invulling.

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels, in de herhaling.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Nou, een korte reactie als dat mag. Ik snap de vraag, maar ik denk dat gemeenten, en ontwikkelaars en woningcorporaties daar zeer wel ervaren in zijn, om dat t.z.t. op een goede manier in te richten en ik denk dat dat nu niet aan de staten zou moeten zijn, omwille van tempo.

De voorzitter: Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Daar ben ik ook weer mee eens. Ik ben ook zelf gemeenteraadslid geweest en ik vind ook als CDA dat we gemeenten de ruimte moeten geven hierin, maar er zijn ook regionale opgaven op gebied van niet alleen de kwantiteit van de woningen, maar ook de behoefte aan doelgroepen die ook op een regionale, provinciale niveau bekeken moeten worden. En het heeft ook te maken met het beslag op de ruimte die je wil leggen in de regio of in de provincie. Dus wij kiezen voor een Rijnenburg om andere claims te ontlasten, dus bijvoorbeeld ook landbouw of ook een stukje natuur in andere delen van de provincie.

De voorzitter: Mijnheer Draisma, u heeft een interruptie van mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Bent u het met me eens dat het wordt geen kleine wijk en een wijk met veel hogere dichtheden en veel lagere dichtheden, dat je daar dus eigenlijk zones hebt en dat je ook de ruimte hebt voor verschillende identiteiten en dat het dus op zich niet zo heel erg hoeft te spelen nu?

De voorzitter: Mensen, dat gaat ook wel heel erg naar de bevoegdheden van de gemeente toe. Dus houden we hem even provinciaal. Mijnheer Draisma in de beantwoording.

Arjen Draisma: Natuurlijk, een stukje differentiatie is altijd goed, maar een bepaalde identiteit is ook wel fijn.

De voorzitter: Heeft u een interruptie op de heer Draisma? Gaat uw gang, mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Ik heb nu een aantal keren gehoord dat de heer Draisma Rijnenburg van belang vindt voor het bouwen, voor centraal te bouwen, zodat andere claims ontlast worden. Hoe ver gaat de Draisma erin en hoe raakt dat de gemeenschappen in de provincie?

De voorzitter: Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Daar hebben we ook wel een visie op, maar dat gaat dan even buiten Rijnenburg. Wij vinden het vitale gemeenschap, met name de kleine kern, is wel ook een punt van het CDA, die moeten ook vitaal blijven. Wij denken wel meer in oplossingen als de hoogte in in de kernen, dus mag wat hoger misschien als de kerktoeren dan in onze christelijke termen te blijven in die kernen. Dus het hoeft allemaal niet platte ruimte, 2D ruimte te claimen, maar als je er 3D naar kijkt zien wij daar ook wel mogelijkheden voor vitaliteit.

De voorzitter: Mijnheer Schipper, uw arm ging omhoog. Interruptie, gaat uw gang.

Tim Schipper: Aan de voorkant van dit debat zei u, mevrouw de voorzitter, van laten we alsjeblieft bij het onderwerp blijven en ik zie toch enige afwijking ervan. Ik zou mijn collega's ook willen oproepen om dat te laten, want voor je het weet zitten we alsnog tot 13.00 uur hier.

De voorzitter: Ik zie niet enige afwijking, ik zie vele afwijkingen. Ja, inderdaad. Mevrouw De Widt voor uw bijdrage. Gaat uw gang.

Marianne de Widt: Dank u wel. Ik merk dat het heel goed is dat we vandaag dit debat voeren over Rijnenburg, om ons daar wel duidelijk over uit te spreken. We komen best wel van ver, het was een hele tijd een soort no-go om het überhaupt over Rijnenburg te hebben, of er waren zoveel tegenstanders dat het helemaal niks werd. Dat zijn we gepasseerd en er worden besprekingen gevoerd over inderdaad hele grote hoeveelheden geld, maar we zijn hier als provincie meer dan een cofinancier en we zijn ook meer dan alleen maar een toetser. Ik denk dat het goed is dat we laten weten wat we willen en D66 doet graag mee met groot enthousiasme om ervoor te zorgen dat Rijnenburg een plek wordt waar we met trots kunnen zeggen dat we een heel mooi stuk Utrecht hebben ingevuld voor de langere termijn. Dus laten we daarmee aan de slag gaan en ik denk ook dat dat op hele korte termijn nodig is, gezien alle gesprekken die al lopen. Ik zou graag met GS hierover van gedachten willen wisten hoe we dat kunnen gaan doen op een beetje praktische manier en daarbij blijvend binnen de kaders waar we als provincie over gaan, dus vooral niet op de stoel van de gemeente te gaan zitten.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Zijn er anderen die dat willen? Ik geef u het woord. Mevrouw Blekxtoon, gaat uw gang.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Vanuit Volt vinden wij van groot belang dat er gestart gaat worden met Rijnenburg en Groot Merwede en tegelijkertijd nemen wij hier beslissingen voor de generaties na ons. Dus het is van groot belang om dit op het netvlies te houden en niet alleen vanuit de huidige opgave van vandaag de dag te denken. Klimaatbestendigheid door middel van waterberging, windmolens, kernreactoren, openbaar vervoer en juist ook innovatieve deelhubs en deilvervoer vindt Volt belangrijk. Daarnaast kan er wat ons betreft niet snel genoeg gebouwd gaan worden, gezien de grote woningbouwopgave. Dus versnel die bebouwing in het meest zuidelijke gebied. En wat we ook belangrijk vinden is voldoende groen en cohesie, sociale cohesie, in de wijken. Wat dat betreft was het inderdaad een inspiratie om te zien dat er een uitwisseling is geweest met de Europese regio rond Kopenhagen en Malmö. Ook het plannen van welke beslissingen wanneer in dit langdurige traject, die zijn belangrijk en dat is een concrete vraag aan de gedeputeerde. Wat nu als later beslissingen worden teruggedraaid of het budget op is, Rijnenburg ineens een mislukt project wordt waar niemand wil wonen omdat het ov, het groen, de faciliteiten niet ontwikkeld kunnen worden? Wat kunnen we nu doen om dat te voorkomen? Verder wat betreft tijdelijke woningen, daar zijn wij op zich voor, want dat helpt met het huidige woningbouw probleem. Wel met de aanvulling dat de mensen die daar dan gaan wonen direct aanspraak moeten kunnen maken op een vervolgwoning in dezelfde wijk als de tijdelijke woningen plaats gaan maken voor permanente woningen en dus niet weer onderaan de wachtlijst terechtkomen en hun sociale omgeving achter moeten laten. Versneld permanent bebouwen in het meest zuidelijke gebied is wat ons betreft nog iets beter. Volt is positief over het voorgestelde position paper en we zijn van mening dat we snel moeten starten met Groot Merwede, Rijnenburg en voor dit grote project.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, interruptie. Gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank voorzitter en ik hoor Volt pleiten om versneld te gaan bouwen, permanent te gaan bouwen in het zuidelijk gebied. Discussie hiervoor ging ook even over, dat was ook de inbreng van mevrouw Ghijssels, zorg nou dat de ontsluiting, het ov, de infrastructuur op orde is voordat daar grootschalig gebouwd wordt. Hoe kijkt Volt tegen die volgorde van zaken aan?

De voorzitter: Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: Ja, dat is inderdaad waar. Die zien wij ook als belangrijk. Tegelijkertijd zou je al wel eerder dan nu gepland misschien kunnen gaan beginnen met de bouw daar, dus specifiek dat stukje.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.



Hans Adriani: Bepleit Volt dan toch om te beginnen met permanente woningbouw en invulling van dat gebied, want zo groot is dat stukje niet en het is allemaal compact en in hoge dichtheden, voordat de infrastructuur op orde is?

De voorzitter: Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: De infrastructuur is natuurlijk veel groter dan alleen dat kleine stukje. Dus dat zien wij als belangrijk, om daarmee te beginnen. Tijdelijke woningen vinden we ook belangrijk, maar de permanente woningbouw iets naar voren halen zou ook fijn zijn.

De voorzitter: Was dit einde van uw bijdrage? Ja, helemaal goed. Wie kan ik verder nog het woord geven? Mijnheer Schipper, gaat uw gang.

Tim Schipper: Voorzitter, bij de voorbereiding op dit debat heb ik me meermaals afgevraagd wat we vandaag nou zouden gaan doen, anders dan lucht verplaatsen, want aan het akkoord van Rijnenburg zijn geen financiële consequenties verbonden, staat er in de statenbrief, en die financiële opgave, dat kunnen we niet ontkennen, dat is toch nog best wel een dingetje. Net als, trouwens, tal van andere randvoorwaarden, waarvoor nog geen zicht is op de invulling ervan. Dan kom ik bij de infrastructuur. Een van de belangrijkste voorwaarden is die infrastructuur, die moet echt in orde zijn voordat je überhaupt kan gaan bouwen, tijdelijk of permanent. Dan 2035, dat is altijd het jaartal wat ik nog in mijn kop heb over de start bouw. Dat is zo ongeveer overmorgen, maar intussen wordt er wel gepraat over laten we nou kijken of we nog kunnen versnellen. Ik heb het nog even nagekeken. Het was 3 september 2008 dat ik namens de SP Utrecht, Nieuwegein, IJsselstein een opiniestuk op de website plaatste over Rijnenburg en we zijn nu 17 jaar verder en we zijn niet heel veel opgeschoten. Waarom zou die versnelling dan nu wel kunnen? Ik voorspel dat het niet gaat lukken. Sterker nog, gezien de enorme opgave die er ligt, verwacht ik vertraging, als ik de start bouw überhaupt nog mee ga maken of dat ik tegen die tijd nog weet hoe ik heet, voorzitter. Ik wil niet te zwartgallig zijn hoor. Anderzijds, ik geef de heer Schaddelee gelijk. Er is een sterk trechterende werking, gaat eruit, van dit proces en dus is het alsnog wel goed om het er eventjes over te hebben. Voorzitter, de SP is altijd zeer kritisch geweest over nog maar weer een tramlijn of een metrolijn. We hebben als provincie nou niet echt een goede historie als het gaat om dat te doen en de kosten beheersbaar te houden. Momenteel heb ik de eer om voorzitter van de programmacommissie te zijn voor de raadsverkiezingen in Utrecht en daar gaan wij wel een kritische noot opnemen over die tram en metro. Tot slot voor dit-

De voorzitter: Interruptie van de heer Adriani. Gaat uw gang.

Tim Schipper: Ik hoopte er al op.

Hans Adriani: Nou word ik natuurlijk wel nieuwsgierig wat de bezwaren van de SP zijn tegen openbaar vervoer ontsluiting van Rijnenburg. Welke kritische noot heeft u daarover en welke vormen van mobiliteitsontsluiting voor Rijnenburg voorziet de SP dan als een goede oplossing?

De voorzitter: Mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Wat we zien is dat de sneltram, dat is best wel een verouderd concept. Dat is kwetsbaar met ongelukken en zeker op gelijkvloerse kruisingen. Onder de grond, dat kost een ongelooflijke schep geld meer. Dus ja, moet je dan niet kijken naar een goedkoper en flexibeler vervoersconcept? Rond Eindhoven zijn bijvoorbeeld al experimenten met elektrische zelfrijdende busjes en die kant op. Maar mijnheer Adriani, ik weet niet hoe dat bij de PvdA werkt, bij ons moeten de leden er eerst iets van vinden. Die kant op, maar nog niet tevreden.

De voorzitter: Nee, maar mijnheer Adriani is zelden tevreden. Grapje. Gaat uw gang voor uw tweede interruptie.

Hans Adriani: Voorzitter, toch even om te kijken van waar hebben we het hier nou over, volgens mij zitten er in de berekeningen voor de Merwedelijn vervoerswaardes van 50.000 tot 80.000 reizigers per dag en dat is ook de reden waarom het op ongelijkvloers nu geprogrammeerd wordt, want dat betekent iedere 2 minuten een tram en dat betekent dat al het kruisende verkeer de hele dag stilstaat. Dus ik probeer me voor te stellen hoe je dat doet als je dat

in elektrische busjes waar wat, een man of 16 of 20 inpassen, hoeveel je daar dan van moet laten rijden om 50.000 tot 80.000 mensen per dag te vervoeren. Dus ik ben wel benieuwd hoe de SP dat dan voor zich ziet.

De voorzitter: Mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Wij zitten op dit moment nog meer in de modus, als ChristenUnie, van moet je dat überhaupt wel willen, die grote dichtheden daar realiseren. Dus dat is wat ons betreft nog helemaal geen uitgemaakte zaak. Tot slot, voorzitter, nog iets over waterberging. Ik kan me nog herinneren, in aanloop naar de raadsverkiezingen van 2018, en de heer Van Schie corrigeert me als dat niet klopt, was ik weer eens te gast bij de Utrechtse roeiverenigingen over de beschikbaarheid van roeiwater. De Utrechtse raad was toen namelijk een eenduidig van mening dat Rijnenburg hierin een goed alternatief zou zijn. Voor het overvolle Merwedekanaal, zit dat nog ergens verborgen in die plannen, dan wel in het achterhoofd van de gedeputeerde? Want waterberging in Rijnenburg, dat is een flinke opgave en als je dat kan combineren met een andere functie, dan zou dat ons in ieder geval een lief ding zijn. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Daniels, als interruptie? Gaat uw gang.

Reindert Daniels: Als u kijkt naar lagere dichtheden, wat voor aantallen huizen zou je het dan over hebben en wat voor gevolgen heeft dat dan voor de overige inrichting van de provincie? Op welke plekken zou je dan die behoud woningbouw dan wel zien als alternatief?

De voorzitter: De heer Schipper.

Tim Schipper: Volgens mij staat er een klapper op de rol in de Merwedekanaalzone, hebben we het ook over de A12 zone, tussen knooppunt Lunetten en Oudenrijn. We gaan binnenkort, dat is goed, een stukje fietsen om dat allemaal een beetje op het netvlies te krijgen. Dat heeft eerder onze- Als het gaat om wanneer ga je wat doen, dan Rijnenburg, juist vanwege het is een groene buffer, het is lastig qua waterhuishouding, dus wees daar terughoudend mee. Ik ga geen aantallen noemen, dat lijkt me niet nuttig in dit stadium.

De voorzitter: Dit was ook het einde van uw bijdrage. Dan schors ik even heel kort de vergadering voor bezigheden en zijn we zo weer bij u terug. Beste mensen, ik heropen de vergadering. Zou u de deur kunnen sluiten? Dank u wel. Er zijn nog een aantal partijen die nog niet het woord hebben gevoerd. Wie mag ik het woord geven? Ik zag mijnheer Travaille voor de pauze als eerste zijn hand opsteken. Gaat uw gang.

Anjo Travaille: Ik kijk een beetje rond, voorzitter, zijn we weer ongeveer compleet? Compleet genoeg. Mevrouw De Widt gaf het al aan, goed dat dit debat plaatsvindt. Het gaat inderdaad over generaties na ons en hopelijk leidt dit in ieder geval tot onze eigen belevenissen op de verjaardagsfeestjes van de heer Draisma die we dan kunnen delen. Het gaat over lange termijn, veel onzekerheden en het voorbeeld van Amersfoort met de westelijke ontsluiting werd al even genoemd. Dat leek een zekerheidje, totdat de Partij voor de Dieren in het college kwam en toen is daar een eind aan gekomen. Dat zou ook zomaar kunnen met andere opgaven. Partij voor de Dieren is niet per se voorstander van bouwen in Rijnenburg en een collegeakkoord, daar kan heel veel verstandigs in staan, maar het is uiteraard geen statenbesluit. Het is goed dat deze discussie plaatsvindt, goed ook de suggestie, wat ons betreft, van een position paper, of agenderingsmotie of een verzoek om een statenvoorstel op dit punt. Ik verwonder mij soms een klein beetje over het gemak waarover wij het hebben, over de nieuwe bewoning en het bouwen in het gebied Rijnenburg, alsof dat een soort tabula rasa, het onbeschreven blad, is, maar dat is natuurlijk niet zo. Er wonen namelijk al duizenden, zo niet tienduizenden anderen in dat gebied. Hazen, konijnen, bunzingen, kieviten, tureluurs, die wonen allemaal in dat gebied, dus daar moeten we wel iets slims voor bedenken. Als ik dan het Akkoord van Rijnenburg zie, dan valt mij op dat er helemaal nergens iets gedeeld wordt over natuur of over biodiversiteit. Ik denk een heel belangrijk aandachtspunt, al is het maar ook in de manier van bouwen. Dat hebben we gezien in Leeuwenstein, daar werd op alle plekken tegelijk gebouwd en dat leidde ertoe dat de konijnen, de fazanten en de weidevogels gewoon doodgingen op de bouwplaats. Die konden nergens meer heen. Maar als je bouwt vanuit binnen het gebied, binnen en daar bedoel ik dan mee in de kern van het gebied naar buiten toe, dan hebben ze een gelegenheid om te vluchten. Wat wij verder een belangrijk punt vinden is water en bodem sturend en niet zoals af en toe aangegaan wordt van ja dat vinden we ook allemaal heel belangrijk en dat gaan we dan nader invullen. Nee, water en bodem sturend betekent nou juist dat je het vooraf een hele belangrijke plek geeft en dat je dat ook daadwerkelijk sturend laat zijn. En wat dat betreft wil ik wel

even het eerste advies van het waterschap, Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden in herinnering roepen, die zei ga hier vooral niet bouwen want dit is eigenlijk helemaal niet zo'n geschikte plek. Later hebben ze een iets genuanceerder advies gegeven, maar laten we dat wel ter harte nemen en sturend laten zijn voor de manier waarop wij met dit gebied ook omgaan. Een ander punt wat ik graag wil benoemen naar aanleiding van de inbreng van onder andere de PvdA, die had het over de tijdelijke woningen, u heeft daar ook eerder een motie voor ingediend die niet aangenomen is. Wij vinden dat, net als andere partijen zoals GroenLinks bijvoorbeeld, helemaal geen goed idee. Zonder een ontsluiting, zonder voorzieningen leidt dit tot heel veel ellende, moeten we vooral niet doen.

De voorzitter: Mijnheer Travaille, u heeft een interruptie van de heer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, ter voorkoming van geschiedvervalsing, die motie is wel degelijk aangenomen, alleen is de invulling daarvan door, met name het college van Utrecht, heel bedroevend geweest. Maar de motie is wel aangenomen.

De voorzitter: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Ik kon het laatste stukje over de invulling niet goed verstaan. Zou de heer Adriani dat kunnen herhalen?

De voorzitter: Mijnheer Adriani, nog een keer, in herhaling?

Hans Adriani: Dat de motie wel degelijk aangenomen is, dat alleen de vulling daarvan, met name door het college van de stad Utrecht, erg teleurstellend is geweest.

De voorzitter: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dat schetst misschien inderdaad ook de complexiteit waar we hiermee te maken hebben, met verschillende bestuurslagen, en daarmee kom ik meteen ook tot een van mijn laatste punten, want ik denk dat het heel verstandig is om, ook voor ons als statenleden, heel duidelijk te hebben over waar beslissen wij dan over en wanneer beslissen wij dan over, ook al hebben we het inderdaad nu over een behoorlijke horizon. Ik zou er wel aan hechten om een beetje meer grip te krijgen op over welke onderwerpen beslissen wij als provincie, over welke onderwerpen beslissen wij als staten, en specifiek verwijzend naar de statenbrief, op welke punten kunnen wij als provincie, en willen wij als provincie ook daadwerkelijk, regulerend zijn? Ik denk dat dat de belangrijkste punten zijn. Nogmaals, ik denk dat die position paper, of een agenderingsmotie of een statenvoorstel, ik denk dat dat een goede inbreng zou zijn. Laten we maar eens kijken waar we als staten ook uitkomen als het gaat over invulling daarvan en ik denk dat het de enige manier is waarop we inderdaad een goede onderhandelingspositie kunnen verwerven ook in het speelveld met al die andere partijen. Dank u wel.

Spreker 8: Dank u wel. Mijnheer Van den Dikkenberg. Gaat uw gang.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Als SGP hebben we altijd gepleit voor terughoudendheid bij bouwen in Rijnenburg en de bouwmaximalisatie in dit gebied. Er spelen heel veel ruimtelijke vragen, die de stad Utrecht onder andere heeft, en we hebben altijd gezegd dit is nog een stukje waar de stad Utrecht ook invulling kan geven aan die opgave die ook op hun schouders ligt, zoals waterberging, recreatie, energieopwekking, et cetera. Dank voor de brief, de rol is volgens mij heel helder. Tegelijk zie je dan wel dat sommige instrumenten wel een verduidelijking behoeven, bijvoorbeeld een Omgevingsvisie, had een inhoudelijk prima position paper kunnen zijn van de gedeputeerde om daarmee onderhandelingen te voeren als we meer keuzes hadden gemaakt en als we concreet een gebiedsgerichte keuze hadden gemaakt. Wat prefereren we in dit gebied boven andere belangen en hoe vullen we dat in? Kan alsnog. Hij wordt opgeknapt, dus misschien hebben we wel een heel dik position paper straks te pakken. Dat soort instrumenten, en dan sluit ik eigenlijk aan bij wat de heer Travaille net zei, volgens mij hebben wij de onderwerpen waar we sturend op willen zijn ook in een verordening vervat en als daar behoefte aan is dat we op meer onderwerpen sturen, moeten we de verordening aanpassen. En dat vond ik juist heel mooi in dit schema in de brief, van waar gaan wij over, waar besluiten we over? Dat zijn onze instrumenten en als we nu tegen manco's aanlopen, moeten we daarvan leren, want dat speelt nu in het groot bij Rijnenburg, maar speelt ook in het klein op andere plaatsen in de provincie. Daar zit een mooie testcase.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, een interruptie.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Mijn vraag aan de SGP is of het opvoeren van de verordening als waar we over gaan niet een beetje een te smalle ingave is. En ik geef twee voorbeelden, ik heb ze ook eerder genoemd, de functiemix in het Rijngebied, Rijnenburg, in combinatie met de parkeernormen heeft een directe impact op de mobiliteitsbeslag, bijvoorbeeld ook van de N-wegen, daar staat in onze verordening niks over, maar de keuzes die daarin gemaakt worden hebben wel invloed op provinciale belangen en we staan aan de vooravond van een investering van 200 of misschien wel 300 miljoen euro in nieuwe traminfra en de manier waarop we dat doen heeft een directe impact op de leefbaarheid van de omgeving van die tram. Staat niks over in de verordening, maar je kunt met zo'n investering daar wel wat van vinden. Is de SGP het met ons eens dat wat dat betreft de provinciale belangen verder reiken dan alleen maar dat wat we in de omgevingsverordening hebben staan?

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik ben het eens dat het provinciaal belang verder kan reiken. Alleen, we hebben met elkaar besloten waar willen we sturend op zijn? Dat is de vraag die op tafel lag en dat hebben we in de verordening verrat, waar we sturend op willen zijn. Ik ben het eens dat we voeren heel veel bestuurlijk overleg op allerlei thema's en dan probeer je te invloeden dat het jouw kant opvalt, als provincie Utrecht zijnde, en dat geldt hier net zo goed. Ik ben wel heel strikt in de rolscheiding tussen invulling van gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden in het gebied en de provinciale verantwoordelijkheden in een gebied. Uiteraard kan dat natuurlijk gevolgen hebben. Maar aan de andere kant, we hebben bouwprojecten, bijvoorbeeld in Wijk bij Duurstede, liggen al jaren te wachten, omdat de provincie zegt we gaan de provinciale weg niet aanleggen. Dat is voor zo'n project is dat ook mogelijk als we zeggen van we leggen geen weg aan, gaat het project niet door. Dan moet je als ontwikkelaar slim zijn om je plan aan te passen zodat het wel haalbaar is. Volgens mij is dat het onderhandelingspel wat speelt. Voorzitter, de position paper is daarmee wel een interessant document, alleen dan zou het ook een soort van financiële paragraaf moeten bevatten, als we het mee willen geven als onderhandelingsruimte richting GS. Wat mag het ons kosten als PS zijnde? En wat is dan, en dat hoeft niet in het openbaar misschien, maar wat is dan de onderhandelruimte van GS, zodat we ook daar niet in een soort bestuurlijk fuik zwemmen op financieel vlak? Kijk, inhoudelijk vlak ben ik het helemaal eens. Ergens wordt de beslissing genomen we gaan onderhandelen over een tramlijn, daar hangt dan de ontwikkeling van de wijk aan vast voor vervoer, dichtheid, et cetera. Maar financieel gebeurt er natuurlijk precies hetzelfde, van wat is dan de financiële resultanten na die gesprekken? En wat mag het ons kosten, wat hebben we ervoor over en wanneer loopt het spaak en is het einde in zicht? Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Gaat uw gang, de heer Berlijn.

Stefan Berlijn: Dank u wel. Uiteraard zijn we blij dat er eindelijk gebouwd gaat worden in Rijnenburg, maar we maken ons toch wel zorgen over bijvoorbeeld het ogenschijnlijk onevenwichtige aanbod van woningen. Zo wordt beoogd 25.000 woningen te bouwen voor zo'n 50.000 inwoners en dat is dan, snelle rekensom, gemiddeld twee bewoners per woning. Dat lijkt meer op bouw van kippenhokken dan van eengezinswoningen, waar enorm veel behoefte aan is. Een leefbare wijk vraagt tenslotte ook om woningdifferentiatie met het oog op onder meer sociale samenhang en toekomstbestendigheid.

De voorzitter: Mijnheer Berlijn, u heeft direct twee interrupties. Eerst de heer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter dank. Is de heer Berlijn zich ervan bewust dat we in Nederland 5,3 miljoen eengezinswoningen hebben en dat er maar in 2,5 miljoen daarvan een gezin woont en dus in 2,8 miljoen eengezinswoningen een één- of tweepersoonshuishouden en dat dat echt een hele onhandige manier is van het gebruik van de ruimte? En is de heer Berlijn het dan niet met ons eens dat het zinniger is om niet eengezinswoningen bij te bouwen, maar vooral te richten op het feit dat we op dit moment 40 procent eenpersoonshuishoudens hebben in Nederland?

De voorzitter: Mevrouw Hoek, u wilt een interruptie doen op de heer Adriani? Ja, gaat uw gang.

Mieke Hoek: Mijnheer Adriani, bent u zich bewust dat van het getal wat u noemde, waar een of twee mensen in wonen, over het algemeen, in de goede zin van het woord, ouderen zijn, die niet kunnen verplaatsen naar een seniorenwoning, of terwijl levensloopbestendige woning, en daardoor bijna minstens een kwart van de eengezinswoningen op dit moment op een manier bezet zijn wat eigenlijk niet meer de bedoeling is? Dus we moeten gewoon levensloopbestendige woningen ook bouwen, zodat die gezinswoningen vrijkomen.

De voorzitter: Dank u wel.

Mieke Hoek: Bent u zich daarvan bewust?

De voorzitter: Mijnheer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Voorzitter, wie mijn LinkedIn profiel een beetje volgt, weet dat ik me daar 24/7 van bewust ben. Ik ben het helemaal met mevrouw Hoek eens.

De voorzitter: Dan mijnheer Berlijn in reactie op de heer Adriani. Gaat uw gang.

Stefan Berlijn: Twee dingen uiteraard. Er zijn genoeg hele kleine appartementen die bedoeld zijn misschien voor twee personen, waar gewoon één gezinnetjes in moeten wonen omdat er gewoon simpelweg geen andere ruimte is. En b, het gaat me niet om dat er alleen maar appartementen gebouwd worden, het gaat me om de differentiatie, juiste woningdifferentiatie, wat hoogleraar Boelhouwer ook onlangs nog verkondigde. Het diverse aanbod is juist de oplossing voor het woningtekort, maar dat weet de heer Adriani net zo goed als ik.

De voorzitter: En dan had u nog een interruptie van de heer Hossain. De heer Hossain, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Hij heeft hem eigenlijk al beantwoord, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Nou kijk eens aan. Mijnheer Berlijn, vervolgt u uw betoog.

Stefan Berlijn: Er wordt volop ingezet op het ov, maar dat lijkt ons onvoldoende en onvoldoende realistisch. We denken niet dat er voldoende geld is voor een optimale ontsluiting via ov van de wijk Rijnenburg en zolang aan deze randvoorwaarde niet wordt voldaan, zal het geen volwaardige wijk kunnen worden. We zijn het er volgens mij allemaal over eens dat het ov in Utrecht al überhaupt niet optimaal is, hoe gaan we ervoor zorgen dat ov in Rijnenburg wel optimaal is en geen B keus wordt vanwege financiële beperkingen? Kortom, is er voldoende geld voor optimale ov-verbindingen? Dan moeten er, las ik, autohubs aan de rand van de wijk komen en daar moeten inwoners met een zelfreizende shuttle naar toe, maar dat zien we nog niet zo snel gebeuren. Verder las ik eigenlijk niks over bijvoorbeeld snelfietsroutes richting Amsterdam of Hilversum, wat me toch wel interessant lijkt om daar wat mee te doen in de wijk. Dan uiteraard de windturbines, 270 meter hoog op een kilometer afstand van de woningen, waar veel normen uitgaan van grotere afstanden in verband met de overlast. Dat is allemaal wel bekend hier. Hoe ziet de gedeputeerde dit in de context van het concept gezond stedelijk leven? Nou kortom, we hebben mooie kans om een mooie nieuwe wijk aan ons Utrecht toe te voegen, die echt toegevoegde waarde heeft. Laten we die kans alsjeblieft benutten om er iets fantastisch van te maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Hossain, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Dank u wel, voorzitter. De VVD is nog steeds heel erg blij met het Akkoord van Rijnenburg. We zetten ons er al decennia voor in, inclusief initiatiefvoorstellen in de raad, en de bouwhelm met plakletters Rijnenburg prijkt dus bij mij in de gang nog steeds trots en ik neem aan dat die ook bij gedeputeerde Van Muilekom op de schouw staat. Ik begreep ook dat wij bij ons werkbezoek over twee weken, ik hoop dat jullie allemaal meegaan 28 mei, gaan fietsen, dus misschien zet ik dan mijn bouwhelm wel op. Wij delen de analyse van de PvdA dat alle demografische studies en ontwikkelingen duidelijk zijn en er geen directe aanleiding is te twifelen aan de behoefte aan deze woningbouw, en dat geldt overigens niet alleen voor die woningen, maar ook voor de werklocaties die in Rijnenburg gerealiseerd gaan worden. Vanuit de provincie ook heel belangrijk omdat er echt een tekort is aan werklocaties en ook in de exploitatie van ons hoogwaardige ov belangrijk, zodat we een dubbele spits creëren en die tram dus niet leeg rondrijdt. Ook zijn we het eens met de PvdA dat als Utrecht en Nieuwegein dit willen en zeggen nodig te hebben, we ze ook daarin moeten faciliteren, niet te moeilijk moeten doen, maar waar we niet warm van worden is ons te veel op het domein

van gemeenten gaan begeven. Ergens vinden we het idee natuurlijk wel leuk om soms wat overdreven linkse plannetjes uit de stad Utrecht bij te sturen, maar dat is niet onze rol zoals wij hem begrijpen. Subsidiariteit is niet alleen voor wanneer het je goed uitkomt, zoals bij duurzame energie opwek.

De voorzitter: Interruptie van de heer Berlijn. Gaat uw gang.

Stefan Berlijn: Ik ben heel benieuwd naar die linkse sluwe plannetjes en ook de vraag, bent u zich wel bewust dat u zich ook in een links college begeeft?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel. Ik denk dat wij in de provincie een heel gebalanceerd college hebben en helaas zitten wij in de coalitie, niet in stad Utrecht, anders hadden we daar meer kunnen bijsturen. En ik kom zo op een voorbeeld over de mobiliteitsconcepten voor Rijnenburg, waar u ook aan refereerde, waar wij bijvoorbeeld ook gedachten over hebben. Was er nog een andere interruptie of mag ik verder?

De voorzitter: Er was geen andere interruptie. Gaat u voort.

Ronnie Hossain: Dus een goede discussie over kaders die wij belangrijk vinden, daar zeggen we uiteraard ja tegen, maar het besluit over ruimtelijke binnenstedelijke kwaliteit ligt volgens ons toch echt primair bij de gemeente, zoals de SGP ook al betoogde en volgens mij strijden zij ook al, zonder onze inmenging, hard voor die geboorde tunnel die ze willen, ook al lijkt die op dit moment in de meeste ramingen erg lastig betaalbaar.

De voorzitter: Mijnheer Hossain, twee interrupties, van de heer Adriani en de heer Travaille. Eerst de heer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Ja voorzitter, want ik raak nou een beetje in de war van de bijdrage van de heer Rosin. Eerst doet hij een pleidooi om niet alleen wonen, maar ook vooral werklocaties ontwikkelen en daarna doet hij een pleidooi om ons vooral niet te bemoeien met de inhoudelijke invulling van dat gebied. Dus mijn vraag is, welke van de twee is nu het VVD geluid?

De voorzitter: De heer Hossain.

Ronnie Hossain: Ik geloof dat een groot filosoof ooit heeft gezegd intelligentie is het vermogen twee tegenstrijdige gedachten in één hoofd te combineren, mevrouw de voorzitter. Volgens mij is allebei waar en volgens mij is dat ook waar u zelf voor pleit, namelijk dat we aan de ene kant kiezen waar onze bevoegdheden, waar onze belangen liggen, maar dat we aan de andere kant ook niet, als we die grens hebben getrokken, daar ook niet over overheen stappen. Dus waar het gaat om de exploitatie van een tramlijn bijvoorbeeld, is het heel duidelijk een provinciale aangelegenheid, een belang, ervoor te zorgen dat we dat kunnen betalen en dat die goed geëxploiteerd kan worden. Als het gaat om de kwaliteit van +1 versus geboord, dan zijn daar natuurlijk hele belangrijke randvoorwaarden aan, maar die vind ik dan wel echt veel meer bij een gemeente liggen dan bij ons.

De voorzitter: Wilt u nog een keer? Ja, mijnheer Adriani voor de tweede keer.

Hans Adriani: Voorzitter, ik constateer dat er bij de VVD ruimte is om op verschillende vlakken ook inhoudelijk te verkennen wat we wenselijk voor dat gebied vinden, dus dat is mooi.

De voorzitter: Dat is eerder een constatering dan een interruptie. De heer Travaille, gaat uw gang.

Anjo Travaille: Dank u wel. Ik heb eigenlijk veel meer zin om op dat filosofische deel in te gaan, maar helaas, dat zit er vandaag niet in. Het lijkt er soms op alsof we het hier hebben over een woningbouwlocatie, maar dat hebben we helemaal niet. We hebben het hier over een gebied met een hele grote transitie in heel veel ruimtelijke opgaven, waaronder woningbouw, maar ook waterberging, biodiversiteit. We hebben ook andere opgaven als openbaar vervoer. Maar is de heer Hossain het dan met mij eens dat het bij uitstek allemaal onderwerpen zijn waar de provincie Utrecht zich wel over zou moeten uitspreken, juist omdat het niet alleen maar over woningbouw gaat?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.



Ronnie Hossain: Ja, volgens mij doen wij dat ook. Dat is ook waar ik naartoe wilde gaan, namelijk we hebben een hele hoop kaders die we al stellen, we hebben een Omgevingsvisie die we ook aan het aanpassen zijn, omgevingsverordening, en als wij die kaders volgens mij goed inrichten, dan hebben wij bijvoorbeeld ook dingen die wij vragen wat betreft Groen Groeit Mee, wat betreft andere richtlijnen en bescherming van natuur. Nou is dit gelukkig niet een heel hoogwaardig natuurgebied, maar meer een weiland. Ik geloof dat Engels raaigras als een woestijnlandschap meestal wordt omschreven door de Partij voor de Dieren. Dus ja, maar volgens mij doen we dat al.

De voorzitter: De heer Travaille in de herhaling.

Anjo Travaille: Ik weet niet zeker of ik me moet herhalen. De heer Hossain gaf aan dit is primair de verantwoordelijkheid van de gemeente, volgens mij. Dat is wat u stelde. Maar juist door al die andere opgaven, zou het dan niet juist heel handig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een position paper, dat de provincie zich ook expliciet uitspreekt voor dit gebied en de ruimtelijke opgave die wij als provincie hier hebben liggen?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Mijn begrip is geweest, mevrouw de voorzitter, dat wij al die afweging heel uitvoerig hebben gemaakt, want we bouwen ook geen Rijnenburg met 40.000, 50.000 woningen, zoals wij ooit in ons initiatiefvoorstel ook hebben geschreven, we kijken al naar het zuidelijke deel van Rijnenburg omdat we ook zien dat er met water een issue is. We hebben ook die combinatie met het energielandschap dat we maken, dus wat ons betreft lopen die processen eigenlijk heel goed en wordt dat geborgd en zitten alle partijen aan tafel, want het zijn niet alleen maar provincies en gemeenten die aan tafel hebben gezeten bij dat Akoord van Rijnenburg. Dus wij vinden eigenlijk dat het probleem dat wordt geschetst er niet is. Volgens ons loopt dat eigenlijk al best wel goed en wij zijn bang dat we juist problemen veroorzaken door te veel die controle te willen pakken en te veel- Ik denk dat ik het hierbij laat, mevrouw de voorzitter. Ik heb al genoeg gezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Travaille, nog een keer? Nee. Mijnheer Daniels, u had een interruptie.

Reindert Daniels: Wat bedrijventerreinen betreft, hoever wilt u daarin gaan? Wat voor invullen, wat voor soort bedrijventreinen zouden dat zijn dan?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Ik ben geen woordvoerder werklocaties, maar het lijkt mij dat ook daarvoor geldt er zijn bepaalde kaders die voor de provincie heel belangrijk zijn en een bedrijventerrein met hele zware milieuvergunningen die nodig zijn, zoals we wel op Lage Weide zien, zal daar waarschijnlijk minder goed passen. Of eentje die heel veel vrachtwagens noodzakelijk maakt, zal denk ik ook minder voor de hand liggen. Dus ik denk dat we op die kaders waar wij over gaan moeten sturen en als daarbinnen ruimte zit, dan vind ik ook dat de partijen daar gezamenlijk uit moeten komen en dat wij niet harde eisen moeten gaan opleggen.

De voorzitter: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Ik dacht eigenlijk ook een beetje meer aan hoeveel werknemers per vierkante meter en of er meer regiogebonden of heel juist hoogspecialistische bedrijven zouden zijn. Of u daar ook sturing in ziet of niet?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: We hebben natuurlijk in bredere zin opvattingen over dat wij willen dat er veel soorten werkgelegenheid ook is. Wij vinden het heel belangrijk dat er bijvoorbeeld ook genoeg werkplekken voor mbo'ers zijn, maar er zijn heel veel plekken waar dat soort werkgelegenheid kan landen. En ik overzie niet, maar als u daar uitvoerig antwoord op wil, dan kan ik u met de woordvoerder in contact brengen. Dat wij hele specifieke eisen hebben, in Rijnenburg moet per se dit zitten, maar dat we daar zeker belangen hebben in algemene zin qua werkgelegenheid, dat ontken ik uiteraard niet.

De voorzitter: Mevrouw Hoek, een interruptie op de heer Hossain? Gaat uw gang.

Mieke Hoek: Dank u, voorzitter. Mijnheer Hossain, in welke categorie denkt u aan werkgelegenheid? Eén en twee of gaat u tot vijf, vier, of zegt u één tot twee?

De voorzitter: Volgens mij had de heer Hossain daar zojuist antwoord op gegeven in de beantwoording aan de heer Daniëls, dus deze sla ik even over. Mijnheer Hossain, gaat u verder met uw betoog.

Ronnie Hossain: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik zal proberen het snel af te ronden. We moeten dus ook niet vergeten met die Merwedelijn dat die ook nog niet naar Rijnenburg gaat. Dat zit nog niet eens in de begroting. Dat was het stukje over de betaalbaarheid. De VVD vraagt ook graag aandacht voor de motie mobiliteit Rijnenburg uit de gemeenteraad van Utrecht. Deze pleit voor, is ook aangenomen, een gefaseerde en realistische benadering bij de ontsluiting van deze woningen. Want we hebben ook gelezen in de verkenning dat er drie concepten zijn verkend en daarin staat vrij duidelijk te lezen helemaal conventioneel, een soort autowijk aanleggen, dat past eigenlijk niet op het weggennet, dus we hebben hoogwaardig openbaar vervoer nodig en ook wij zien veel in een goede tramlijn daarvoor, maar het scenario ambitieus en experimenteel gaat wel erg sterk uit van nog onbewezen technologie. Mijnheer Berlijn noemde het net al, zoals zelfrijdende shuttlebusjes. Dus om Rijnenburg ook voor ouderen en jonge gezinnen goed bereikbaar te houden, lijken hubs dicht bij woningen in plaats van alleen aan de rand in het scenario duurzaam en stedelijk veel passender en minder riskant. Onze rol is daarin wat mij betreft vooral dat we moeten kijken naar wat zouden de mobiliteitsconsequenties en risico's zijn als zo'n ambitieus experimenteel scenario niet zou werken? Dat we vanuit die hoek zeggen pas op dat je geen voorschot neemt op technologie die er nog niet is, want anders heb ik natuurlijk boter op mijn hoofd als ik zelf ga zeggen ik wil sturen op wat voor mobiliteitsconcept het is binnen die wijk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Travaille, gaat uw gang.

Anjo Travaille: Geldt dat wat betreft VVD ook voor energievoorzieningen?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Zou ik iets meer context voor de vraag mogen alstublieft?

De voorzitter: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Nou we hebben in dit huis wel eens discussie over andere vormen van duurzame energie dan wind en zon en dan wordt er wel eens verwezen naar thoriumreactoren, SMR's, et cetera, maar daar geldt in principe dezelfde opgave. We moeten het vandaag hebben over Rijnenburg, maar dat soort onderwerpen zijn dus voor u niet bespreekbaar, voor wat betreft de VVD, als onbewezen mogelijke toekomstige techniek?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Nee en dat heeft de heer Travaille mij volgens mij ook niet horen zeggen. Ik zeg dat we terughoudend moeten zijn. Wat consequent zou zijn is om te zeggen nou alles inzetten op thorium in de hoop dat dat lukt, en SMR's, en geen enkele windturbine meer willen. Dat zou analoog zijn aan helemaal inzetten, ambitieus en experimenteel. En dat hoort u ons volgens mij ook niet voor pleiten, maar wij staan natuurlijk open voor nieuwe oplossingen. Wij zijn groot voorstander van innovatie, multimodaliteit, net zoals wij groot voorstander zijn van ervoor zorgen dat we voorbereid zijn als die SMR's inderdaad, om grote belofte, als die ook waarheid worden, dat wij in positie zijn dat ook te realiseren. Dus volgens mij kunnen allebei tegelijk prima waar zijn.

De voorzitter: Dit was het einde van uw betoog, mijnheer Hossain?

Ronnie Hossain: Nee, helaas nog niet, maar wel bijna. Ik had nog een paar vragen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Daar hoort wat ons betreft ook aandacht bij voor sociale veiligheid van fietsverbindingen en ontsluiting naar en consequenties voor omliggende gemeenten, naast alleen Utrecht en Nieuwegein. Ook Montfoort en Woerden zal hier veel mee te maken krijgen. Graag horen we van het college hoe het zit met de lijn naar Den Haag. We hebben veel middelen nodig voor de realisatie, niet alleen de tramlijn, maar ook voor andere randvoorwaarden. In

hoeverre zijn inhoudelijke kaders en eventuele extra eisen, zoals de PvdA graag lijkt te willen in een position paper, helpend of juist frustrerend bij de financiering van het Rijk verkrijgen? En tot slot dringen wij nogmaals graag aan op tempo. In het coalitieakkoord staat, en ik citeer: "onderzoeken of en hoe bouw van woningen al voor 2035 kan beginnen, in samenwerking met de ontwikkeling van de A12 zone." Wij voelen die urgentie halverwege deze statenperiode nog onverminderd en vernemen graag van het college welke kansen zij zien om ook deze woningbouw te versnellen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Even een huishoudelijke mededeling. We hadden twee uur voor Rijnenburg, daar zijn we over vijf minuten doorheen, maar we zitten nog in de eerste termijn en de beantwoording moet nog plaatsvinden. Dus ik heb net aan de indieners van het volgende agendapunt gevraagd of we iets konden uitlopen en die mogelijkheid is er, want het is een mooi debat en we willen ook graag beantwoording horen. Dus heeft u nog een schorsing nodig of kunt u gelijk beantwoorden? De heer Van Breukelen, excuses. Had u nog geen bijdrage gegeven? Het spijt me ontzettend. En mevrouw Hoek ook niet. Nou dan gaan we helemaal door de tijd heen. Helemaal prima. Mijnheer Van Breukelen, aan u het woord en daarna mevrouw Hoek.

Frank van Breukelen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Forum voor Democratie is over het algemeen tegen grootschalige woningbouw in Rijnenburg, want er zijn veel zorgen over de agglomeratiedruk op en de leefbaarheid van IJsselstein, Nieuwegein en ook omliggende gebieden, zorgen over de erosie van het landelijk gebied en ook de erosie van broedgebieden, zorgen over de verkeersontsluiting en ook zorgen over de waterbergende functie die het gebied heeft en dat nog voordat iedereen zijn plasje erover heeft gedaan. Maar als we Rijnenburg gaan ontwikkelen, moeten we het wel goed doen. Dus wij zien kansen, maar we zien ook veel moeilijkheden. Zoals eerder al genoemd heeft Rijnenburg een waterbergende functie en last van zware bodemdaling. Dus als we gaan bouwen, moeten we inzetten op het combineren van water en wonen. Mevrouw Ghijssels zal het oneens zijn, maar in het licht van deze gebiedskenmerken is de volgende vraag wel degelijk van belang. Wat voor soort wijk kunnen wij verwachten? De opzet is in dit geval zeker van belang, juist in de kaderstellende fase. Wat kunnen we leren van de leefbaarheid van wijken zoals Brandevoort in de gemeente Helmond, de ontwikkeling van Weespersluis en ook Hoef en Haag in onze eigen provincie. Wat Forum voor Democratie betreft zijn die laatste twee zeer goede voorbeelden van het combineren van water en wonen en daarbuiten ook nog architectonisch zeer mooie en leefbare wijken. Ook de zorgen over de sociale kosten van bouwen met hoge dichtheid, vooral zonder groen, zijn aanwezig. Voorkom grijze betonnen wijken, Overvecht is natuurlijk ook geen gigantisch succes gebleken. Bouw een wijk met een kern met gemengde functies. Zorg dat Rijnenburg redelijk zelfstandig kan functioneren als wijk en eventueel ook als klein dorp. Dan zijn er ook nog zorgen over de druk op recreatie. Het betrekken van IJsselstein in dit verhaal is, zoals de heer Schaddelee als stelde, zeer belangrijk dan, want het IJsselsteinse Bos dreigt in een park te veranderen, mocht Rijnenburg grootschalig ontwikkeld worden. We delen ook de zorgen over de rol en de positie van de provincie, de gemeente Nieuwegein, Utrecht en IJsselstein. Wij kunnen ook ons vinden in een position paper. Maar realistisch gezien, mocht Rijnenburg er komen, wens ik mijn achterachterkleinkinderen heel veel woonplezier toe. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Ik kan het toch niet laten heel kort te reageren. Het zijn allemaal hele belangrijke punten die genoemd worden. Ik stel alleen voor waar we het nu over moeten hebben, om dat beperken in relatie met de tijd en de hoofdvragen die er nu liggen bij Rijnenburg. En al die andere punten zijn hartstikke belangrijk, maar zou ik in een iets latere fase willen bespreken.

De voorzitter: Mijnheer Van Breukelen, wilt u daar nog op reageren?

Frank van Breukelen: Ja, dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik denk dat het zeer van belang is om er nu al naar te gaan kijken, want, zoals al aangegeven, Rijnenburg heeft simpelweg die waterbergende functie, heeft ook een natuurfunctie, het is een broedgebied. Er is sprake van gigantische bodemdaling, dus als je niet naar al die aspecten kijkt in het begin, in de essentie, dan kan je heel leuk beginnen met het aanleggen van wegen, verkeersontsluitingen, maar als je er dan achter komt de manier waarop wij gaan bouwen, of de opzet van de wijk wordt heel anders dan wij van tevoren of in ieder geval nu inplannen, dan zit je straks met de gebakken peren.

De voorzitter: Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Dan spreken we verkeerde taal. Kijk, waar ik het over heb, vanzelfsprekend is dit belangrijk. We hebben het over de gres, we hebben het over de basis voor het aanleggen van een nieuwe stad. Daar moet je natuurlijk vanaf dit moment al over nadenken, over bouwtechniek, over alles wat in deze fase urgent is en dat is dit punt wel, maar ik bedoelde meer wat voor soort woningen, wat voor typologie, voor wie precies. Dat is in deze fase en verdere inkleuring zou ik wat in een latere fase doen.

De voorzitter: Dank u wel. Wilt u daar nog op reageren? Gaat uw gang, mijnheer Van Breukelen.

Frank van Breukelen: Voorzitter, daar ben ik het natuurlijk helemaal mee eens. Ik heb ook niet genoemd echt het exacte type woningen, wat voor precies soort wijk demografisch het moet gaan worden. Dus nee, ik ben het hier helemaal eens met mevrouw Ghijsels.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is er nog een bijdrage van mevrouw Hoek van 50PLUS. Gaat uw gang.

Mieke Hoek: Dank u, voorzitter. Ik heb natuurlijk al in de loop van deze vergadering al het nodige gezegd. 50PLUS vindt het sowieso belangrijk een diversiteit aan woningen die daar gaan komen, zeker levensloopbestendig bouwen ook. Als het waar is, als het uitkomt dat er pas over 20 jaar gebouwd kan gaan worden, 50PLUS hoopt gewoon veel eerder, want je kan natuurlijk gaan opstarten, dan moeten we ons ook realiseren, wat ik zojuist al heb gezegd, dat een aantal woningen die nu nog bezet worden door ouderen, de babyboomers, die nu allemaal tegen de 80 lopen, dat die dan waarschijnlijk statistisch, laten we het zo zeggen, want we worden steeds ouder, dan eigenlijk die woningen allemaal vrijgekomen zijn. Dus dat kan al wel weer een verschuiving opleveren, ook voor de woningzoekenden vanuit de gemeente Utrecht op dit moment, waar toch 35.000 woningzoekenden op dit moment zijn. Dus het is eigenlijk veel complexer dan alleen maar te zeggen we gaan die wijk bebouwen. We hebben met veel meer te maken. Er werden net een paar voorbeelden genoemd van wijken die eigenlijk ook tussen de 40.000 of 50.000 woningen zijn, of inwoners, laten we het zo zeggen. Ik zou toch ook wel als voorbeeld willen stellen Maarssenbroek van de gemeente Stichtse Vecht. Die bestaat nu 50 jaar, dat wel, maar dat is helemaal een opzichzelfstaande wijk geworden, gebied geworden, waar alles ook zelfvoorzienend is. Dus dat kunnen we best wel. Ook de infrastructuur en de aansluitingen. Dus dat zou ik toch wel als voorbeeld willen stellen. En de diversiteit daar ook, je hebt sociale woningbouw, je hebt eigen woningbezit, je hebt middenklasse, niet de hoogste klasse, bijna niet, maar je kan wel doorstromen. Dus dat zou 50PLUS willen meegeven. Toch heb ik wel problemen, of 50PLUS wel problemen toch, met dat parkeren, dat je daardoor eigenlijk minder faciliteert om een auto te hebben. Ik heb het helemaal niet, als ik het even ordinair mag zeggen, over de proleten bakken, maar ik bedoel gewoon de kleinere autootjes, de Twingootjes, et cetera, die voor heel veel mensen toch veel meer vrijheid biedt om je te kunnen verplaatsen buiten de wijk, naar familie of wat en om elders boodschappen te gaan doen. Dus ik vind toch wel dat daar ook naar gekeken moet worden en het openbaar vervoer is natuurlijk toch gewoon heel belangrijk. Ik had het nog net met de gedeputeerde erover, gisteren hadden wij een inspreker uit de stad Utrecht, waar nu die parkeernormen zo ontzettend hoog worden dat het niet meer te betalen is en ook de parkeerplaatsen die op een gegeven moment gewoon gaan afnemen. En je leest het dagelijks in de kranten, dat de hele straat opeens, dat je niet meer kan parkeren. Dan krijg je dat waterbedeffect en dergelijke. Maar we moeten er ook van uitgaan dat met zo'n nieuwe wijk het grootste gedeelte zal gewoon werken. En waarnaartoe? Dat is natuurlijk al helemaal fout gegaan met Flevoland in het begin, dat er nog helemaal geen voorzieningen waren om daar te werken, en toen moest alles toch weer naar de omliggende provincies. Dat moeten we hier natuurlijk niet gaan uitlokken en dat wil 50PLUS ook meegeven. Verder zou ik zeggen, begin zo snel mogelijk met de eerste fase en die flexwoningen, voordat je weet staan ze er ook weer 50 jaar. Dat moeten we niet willen, ook al zijn ze tegenwoordig wel vele malen mooier en beter uitgevoerd dan een aantal jaren geleden, maar we moeten gewoon beginnen gestaffeld met levensloopbestendige woningen voor de toekomst, die ongeveer misschien wel 200 of 300 jaar kunnen blijven bestaan. Tot zover, voorzitter, eigenlijk. Begin gewoon. Er is ook nog iets dat er ook nog windmolens moeten komen. Ik zou zeggen doe dat niet en ga op die plaats bouwen. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hartelijk bedankt voor uw bijdrage. Dan gaan we over naar de beantwoording van het college. Mijnheer Van Essen, gaat uw gang.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Volgens mij een boeiend debat over een onderwerp wat natuurlijk al heel lang de gemoederen bezighoudt. Sommige partijen gesuggereerd dat de staten nog nooit een besluit over heeft genomen.

Dat is niet waar. U heeft in de huidige Omgevingsvisie hier natuurlijk wel degelijk passages over opgenomen. Er staat iets over energielandschap, maar daar staat ook iets in over Rijnenburg als lange termijn zoekrichting voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen, werken, bereikbaarheid. Dat staat in de door u vastgestelde Omgevingsvisie. Ik denk de timing van dit debat vandaag is heel goed, want we zijn natuurlijk bezig met de actualisatie van de omgevingsvisie. Ik merk dat veel van het debat vanmorgen gaat eigenlijk over uw rol, onze rol als provincie, uw rol als staten, en ook naar wat voor type ontwikkelingen en wat voor aandachtspunten spelen daar allemaal een rol bij. En het begon misschien met een aantal partijen die ook nog de vraag daarvoor aan de orde stellen, van waarom zou je hier grootschalig willen ontwikkelen? Dat heeft met groeiscenario's te maken. We hebben natuurlijk in onze huidige Omgevingsvisie al heel duidelijk staan dat we de groei, als het gaat ook om woningbehoefte, echt ook een plek willen geven in onze provincie. Het principe van concentreren en combineren, binnenstedelijke locaties benutten. Maar het is helder dat het Akkoord van Rijnenburg is daarin ook uitvoerder van, dat eigenlijk in lijn met die zoekrichting, zoals in de huidige Omgevingsvisie staat bestempelt, waar we Rijnenburg een logische doorontwikkeling vinden van het Groot Merwede gebied, om daar op termijn ook wonen, werken en bereikbaarheid, dus het gaat niet alleen over wonen, echt integrale gebiedsontwikkeling op termijn, mogelijk te maken. Ik denk daar, zoals de heer Draisma ook al zegt, ook vanuit het idee van de 15 minuten stad, nabijheid, voorzieningen. Want het is inderdaad evident dat, met name in het stedelijk gebied rond de gemeente Utrecht, daar ook de grootste behoefte is, daar echt de grootste schaarste is, dat is een heel goede ratio om ook juist daar het grootste nieuwbouw een plek te geven en dit kan daar onderdeel van zijn. Dat is ook wat we in de Omgevingsvisie, de actualisatie, aan u zullen voorleggen, dat dat wat in feite in de vorige visie, huidige visie, staat verder inkleuring krijgt.

De voorzitter: Interruptie van de heer Daniels. Gaat uw gang.

Reindert Daniels: U heeft het over zo veel mogelijk voorzieningen lokaal, heeft dat dan ook impact op de invulling van de bedrijventerreinen, welke richtlijnen daarvoor gaan gelden?

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, ik kom misschien meteen een beetje bij het volgende punt en dat is dat er heel veel vragen zijn over type ontwikkelingen en ook over uw rol daarin. Dat gaat over bedrijventerreinen, dat gaat over winkelveorzieningen, gaat ook over andere vormen van werkgelegenheid. Het is belangrijk dat het ook niet een gemixte wijk wordt, dat hoor ik u ook zeggen. Waarom? Onder andere omdat het gewoon impact heeft op bereikbaarheid. Wat wij in onze statenbrief heel duidelijk hebben proberen te positioneren is wat is de rol van ons als provincie? Die is tweeledig. Ene kant vanuit mobiliteit, zal collega Van Schie zo nader op ingaan, grote investeringen, ov-ontsluiting als randvoorwaardelijk voor deze wijk. Dat zien wij ook absoluut. Het gaat alleen vliegen als hier echt een hele hoogwaardige ov-ontsluiting en dan heb je het inderdaad over een tram en waarschijnlijk ook grote delen ongelijkvloers, wil je die frequenties kunnen halen ook op een fatsoenlijke manier zou. Volgens mij bestaat daar geen misverstand over. De vraag is, misschien even over de vorm van de die kaderstelling. Ik hoor een aantal van u zeggen het is misschien een idee om een soort position paper op te stellen. Daarover zou ik willen zeggen, ik denk dat dat inhoudelijk inderdaad goed is, ik denk qua vorm zou ik alleen mee willen geven dat het verstandig is om dat gewoon onderdeel te laten zijn van een Omgevingsvisie. Waarom? Die heeft status. Als u het op een position paper vaststelt, dat is aardig, maar uiteindelijk heeft dat juridisch natuurlijk veel meer zeggingskracht. En we zitten precies nu in die fase van herijking, actualisatie Omgevingsvisie en laten we dat dan ook benutten. Dus wat we misschien zouden kunnen doen is dat we ook- Ik heb u eerder, vorige agendapunt, bij de vragen toegezegd, dat had ik al eerder, dat u in het najaar een statenbrief krijgt over die actualisatie. Het lijkt me een heel mooi moment om als eerste misschien kleuring te geven aan hoe zou nou een bijlage, of een tekstvak of iets dergelijks over de gebiedsgerichte uitwerking voor Rijnenburg eruit kunnen zien? Het past ook heel erg bij de gedachte om binnen de Omgevingsvisie meer naar gebiedsgerichte prioriteringen en uitwerkingen te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Adriani heeft een interruptie. Gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank voorzitter en op zich snap ik die suggestie, maar we hebben de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie, of de herijking van de Omgevingsvisie, nu geprogrammeerd, ik denk, in december '26. Dan zijn we

twee volwaardige MIRT rondjes verder. Kan de gedeputeerde iets zeggen over hoe die aankijkt tegen de trechtering die in die twee rondjes al zitten en besluitvorming qua timing van de herijking van de Omgevingsvisie?

De voorzitter: De heer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, twee dingen daarbij. Eén is als het gaat om het mobiliteitsoverleg, als we daar ook verder op ingaan, dan hebben we natuurlijk de MIRT-verkenning lopen. Daar hopen we inderdaad wel het liefst bij het BO MIRT van dit jaar echt al een betekenisvolle stap verder te zijn. Als het gaat om de verdere uitwerking, dan gaat het over MIRT onderzoek en dat is natuurlijk wat ons daar ook input voor geeft. Dus ik denk dat die timing helemaal niet zo gek is. We hebben natuurlijk wel een ontwerp eind al dit jaar, dus ik denk dat dat ons in staat stelt om echt wel op het goede moment de goede input te geven. Mochten daar op een gegeven moment echt aanvullende besluiten zijn, dan kunnen we u daar natuurlijk altijd ook voor in stelling brengen. Uiteindelijk ligt die bevoegdheid bij u, dat is evident. Als het gaat om een passage over Rijnenburg, lijkt het ons verstandig om dat op te nemen in de Omgevingsvisie, daar ook kleuring te geven, maar wel passend bij onze rol. Via de verordening sturen wij natuurlijk. Want er zijn heel veel zaken die ik langs heb horen komen, functiemenging, pakje normen, waterbodembestemming. Het is niet zo dat wij in onze omgevingsverordening een parkeernorm vastleggen, maar we hebben wel mobiliteitstoets erin staan. Als je Rijnenburg als een autowijk gaat ontwikkelen, dan zal die niet door die mobiliteitstoets komen. Als je hem niet op een klimaatadaptieve manier ontwikkelt, dan zal het ook op een gegeven moment stuklopen op een aantal van dat soort eisen in onze verordening. Dus we hebben best veel zaken die we daar natuurlijk ook in hebben opgenomen.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee, interruptie. Gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik hang aan de lippen van de heer Van Essen en ik volg zijn redenering ook goed, en toch wringt het een beetje. Want hij zegt in die Omgevingsvisie hebben we al een besluit genomen. Daar hebben we het gehad over een zoekrichting en dat werd door andere statenleden genoemd van dat gaat heel hoog over. Nu, in het debat van de afgelopen twee uur, stippen we allerlei meer inhoudelijke dingen in, en dan verwijst ik bijvoorbeeld naar de omgevingsverordening, maar die is natuurlijk vaak heel algemeen geformuleerd. Die heeft inderdaad het over mobiliteitstoetsen en over functiemenging, maar dat is nog wat anders of je dat loslaat op een woonwijk Wijk bij Duurstede met 1200 woningen of een woonwijk in Rijnenburg met meer dan 30.000 woningen, waar je bovendien als provincie 300 miljoen moet gaan investeren in een tramlijn, die niet alleen maar die 300 miljoen vraagt, maar ook ieder jaar een enorm bedrag aan exploitatie. Dus hoe kunnen we nou van dat hoog over niveau van die Omgevingsvisie en omgevingsverordening naar een concreet statenbesluit? Want ik vind dat we anders daar democratisch te slordig met elkaar mee omgaan. Als die twee werelden, die echt op planeten niveau zitten, gaan vertalen naar een concrete, grote verantwoordelijkheid die we als provincie aangaan in een specifiek gebied.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Twee dingen. Eén is denk ik als het gaat om de randvoorwaarden, natuurlijk zitten er verschillen in, maar toch dat heel veel wel overeenkomt, ook met die verschillen in schaalniveaus en heel veel van de waarborgen in onze Omgevingsvisie hier ook in verordening prima van toepassing zijn en voldoende waarborg bieden, het inderdaad deze ontwikkeling in schaal en omvang gerechtvaardigd, dat we daar in de geactualiseerde visie echt veel extra aandacht aan besteden. Dus echt aparte gebiedsgerichte passage, misschien wel van één, twee pagina's, zie ik zo voor me, waarin we echt aangeven dit is voor ons inkleuring van deze ontwikkeling. Als het gaat om de mobiliteitsinvesteringen, die gesprekken hebben we ook al met onze partners, dat er op het moment dat wij hier met afspraken komen over bijvoorbeeld een voorkeursalternatief voor de Merwedelijn, daar horen ook afspraken bij over woningbouwontwikkeling. Wij gaan niet een Merwedelijn leggen naar een leeg weiland, om het zo te zeggen. Dus daar zullen dan ook afspraken over gemaakt moeten gaan worden. Ik reageerde vooral op het idee van een position paper. Onze suggestie zou zijn, laten we dat gewoon in de visie opnemen, daar wel extra aandacht aan besteden. Dus wat ik u wel kan toezeggen is dat we ook in de statenbrief dit najaar dit misschien ook even als een apart stukje uitwerken van hoe zou dit nou, voor dit gebied, eruit kunnen zien, vast in eerste proeven met u delen, dat u daar ook al op kan reflecteren, zodat we in het ontwerp dan ook al een deel van dat politieke debat al met elkaar gehad hebben. Als het gaat om welke keuzes daar dan- Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Ja, inderdaad. Dank u wel. Mijnheer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Ik probeer hem toch nog maar even, want nogmaals, ik herken op zich wel de oproep om dit uiteindelijk te laten landen in de Omgevingsvisie, tegelijkertijd gaat dat debat over de Omgevingsvisie over ons hele grondgebied, dus dat is een behoorlijk stevig debat. Verzet zich er iets tegen om in de aanloop daarnaartoe alvast, rondom zo'n position paper of welke naam je eraan wil geven, het debat misschien ook wel besluitvorming aan te doen, zodat we die bouwsteen maar vast met elkaar hebben vastgesteld? Dat scheelt dan ook weer in het debat bij de vaststelling van de Omgevingsvisie, dan hebben we die alvast gearresteerd en u heeft eerder duidelijkheid, ook in de gesprekken in Den Haag, over welke rugdekking u vanuit de staten heeft.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Ik twijfel daar een beetje over, omdat het natuurlijk veel van de zaken ook gewoon, zeker als het gaat om de verordening, geborgd zijn in meer generieke regels, die ook hier van toepassing zijn en hier gewoon grote impact kunnen hebben. Dus ik weet niet of een apart statenvoorstel nu- Ik kan ook niet meer inschatten of dat nou is in te passen in de hele planning, ook rond de visie verordening. Ik denk dat dat een logische is om dat te koppelen aan de investeringsbeslissingen, dat we zeggen wat voor voorwaarden bijvoorbeeld daarin opnemen. Dus dat is mijn antwoord. Dan over wat voor type ontwikkelingen we dan onze rol invullen en ik hoor daar heel veel dingen over tafel gaan. Ik moet zeggen, ik denk dat mevrouw Ghijsels-Kerkhoff heel terecht zei, we moeten oppassen dat we nu op allerlei detailniveaus inkleuren gaat geven die echt pas in een later stadium aan de orde zijn. Over wat voor woningen precies, dat is echt ook een deel uitwerking. Dus er zijn natuurlijk een aantal majeure zaken die nu spelen, dat gaat wel ongeveer globaal over wat voor opvang denk je. HOV-ontsluiting is randvoorwaardelijk, daar moeten we nu wel heel duidelijk uit krijgen in zaken als waterbodem sturend, dat hoor ik ook terecht. Dat vind ik ook wel echt wel dat daar zit natuurlijk al in het huidige plan ideeën, ook in de programmatische verkenning vanuit de gemeente is al duidelijk gezegd, dat is een reden om wat meer voor dat midden en zuidelijke deel te kiezen en niet voor dat noordelijke. Dus het is ook niet zo dat we daar bij nul beginnen, maar dat zijn wel de keuzes waar je nu richting op moet geven. En er zijn, laten we eerlijk zijn, ook een heel aantal dingen die echt wel bij de gemeente liggen, waar we ook niet op die stoel moeten gaan zitten. Dus laten we daar ook voorzichtig in zijn. Er zijn een aantal zaken die, denk ik- Het gaat om netcongestie, dat is ook zo'n voorbeeld, vind ik, daar wordt nu volop geïnvesteerd in elektriciteitsnetten. Natuurlijk moeten we zorgen dat een ontwikkeling als Rijnenburg daar ook op gaat passen. Daarvoor hebben we een pMIEK gemaakt, dus daar is niet het niet zo dat dat nu een showstopper is op de tijdshorizon waar we het nu over hebben. Groen Groeit Mee, daar zijn natuurlijk nu al programma loopt erop. Trouwens, omliggende gemeentes zitten daar aan tafel, IJsselstein ook, dat geldt ook voor die gebiedsalliantie, dus dat is iets wat ook een opstapje kan zijn naar deze gebiedsontwikkeling.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen, u heeft een interruptie van mevrouw Ghijsels en daarna van mijnheer Schaddelee. Mevrouw Ghijsels, gaat uw gang.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik had een vraag gesteld over thorium, eventueel SMR's, of dat meegenomen kan worden, want dat is wel iets wat een hele lange horizon heeft, in ontwikkeling, of de provincie daartoe bereid is om daarin te duiken met oog op de lange termijn ontwikkeling van deze locatie. Volgens mij was uw hoofdstuk energie alweer afgesloten.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Ook dat is er eentje waarvan ik, als ik heel eerlijk ben, denk op dit moment is dat onvoldoende concreet of dat überhaupt technieken zijn die voldragen zouden kunnen zijn over de tijdshorizon waarover we het hier hebben, en laat staan of het in dit gebied dan een logische plek zou zijn. Ik bedoel, we hebben het al eerder over gehad, ook met de deskundigen hier aan tafel, dat bijvoorbeeld iets als koelwater daar toch altijd een heel belangrijk element bij is. Ik kan me voorstellen dat Hollandse IJssel daar dan niet helemaal een voldoende volume voor heeft. Dus dat zijn echt vraagstukken waarin ik terughoudend zou zijn om daar nu de gebiedsontwikkeling en de hele vroege fase waar we in zitten te belasten. Ik weet ook niet of ons dat echt zou helpen.

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Dat vind ik dan toch een teleurstellend antwoord, want op grond van wat algemeenheden wordt eigenlijk deze deur dan al dichtgedaan en juist omdat dit een hele lange horizon is, zou je het simultaan kunnen oppakken en kunnen onderzoeken. Want anders zijn we over 10 jaar een stuk verder met Rijnburg, is die ontwikkeling ook verder, maar hebben we het toen niet opgepakt en nu past het niet meer, want er staan windturbines, weet ik veel hoe, hebben we het anders opgelost. Dus als u daar niet toe bereid bent, dan ben ik toch geneigd om hier wel, ik weet niet welke instrumenten we daarvoor kunnen gebruiken, een specifiek verzoek- Het gaat om een onderzoek het mee te nemen in de mogelijkheden.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, wij hebben natuurlijk breder op dit onderwerp u al herhalend toegezegd dat we de ontwikkelingen volgen en kijken wat de mogelijkheden zijn, maar dat is provincie breed. Of het nou specifiek gaat om in deze polder, op het moment dat je hier de grootste woningbouwlocatie van Nederland gaat realiseren, of dat nou heel logisch is om dat te combineren met een kerncentrale, waag ik te betwijfelen. Ik denk dat de grondontwikkelaar of de ontwikkelaars misschien ook wel met enige gefronste wenkbrauwen ernaar kijken. Dat is de reden dat ik wil zeggen ik weet niet of het verstandig is om een technologie, die echt nog wel heel erg onzeker is op wat voor termijn dat tot wasdom zou kunnen komen, daar deze ontwikkeling mee te belasten. Dat zou ik op dit moment onverstandig vinden. Dat je parallel daarvan de ontwikkelingen volgt en op een gegeven moment voldoende concreet worden waar zou dat een plek kunnen krijgen, dan denk ik dan zijn we echt alweer een eind verder, dan zou dat op een gegeven moment aan de orde kunnen komen. Maar ik denk niet dat, als je het hebt over een grootschalige verstedelijking, het logisch is om daar dan een kerncentrale aan te koppelen. Dat waag te betwijfelen of dat lijkt mij niet verstandig, laat ik het maar gewoon eerlijk zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik heb het niet over een kerncentrale, we hebben het over alternatieven, SMR's, et cetera. Dus ik ga hier nog even-

De voorzitter: Uw punt is duidelijk.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Gaan we er nog even op praten, even kijken.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Daniels. Is het op mijn mevrouw Ghijsels of is het op de gedeputeerde? Dan toch eerst de heer Schaddelee. Gaat uw gang. U heeft het zelf opgezocht, zouden meer mensen moeten doen. Mijnheer Daniels, gaat uw gang.

Reindert Daniels: De ontwikkelingen worden dus gevolgd. Wanneer rapporteert de gedeputeerde dan weer over de stand van zaken of ontwikkeling op het gebied van alternatieve energie zoals SMR's?

De voorzitter: Dit gaat wel een beetje- Volgens mij is er duidelijk antwoord gegeven op wat voor manier er nu in Rijnburg op deze manier rekening wordt gehouden. Dus deze hoeft verder niet beantwoord te worden. Gaat u verder met uw betoog, mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, ik had het over die planningszaken. Er kwam nog iets langs ook rond windturbines. Daar is natuurlijk besluit over genomen door de gemeenteraad, dat ligt bij de Raad van State, daar komen windturbines. Dat is afhankelijk uiteraard van wat de Raad van State daarover besluit. En is dat te combineren? Ja, wat ons betreft is dat goed te combineren, ook omdat het echt het noordelijke gedeelte van de polder betreft en het zuidelijke en het middengedeelte bedacht is voor ontwikkeling. Dat noordelijke deel, daar zou je ook dingen als waterberging, dat is natuurlijk iets wat daar echt, ik hoorde de roeibaan, dat lijkt me ook echt meer een gemeentelijke aangelegenheid, maar dat waterberging daar een belangrijk issue is, is duidelijk. Dus in die zin is dat aspect ook voor ons belangrijk. Wat ik dus voor zou willen stellen is dat wij, ook horende dit debat, wetende ook hoe de gemeente Utrecht ermee bezig is, ook met omliggende gemeenten, zeggen, laat ik zeggen, een soort eerste rudimentaire gebiedsgerichte uitwerking voor de Omgevingsvisie u mee te sturen met die statenbrief na het zomerreces, zodat we daar ook nu gevoel krijgt wat is de denkrichting voor wat we daarin willen opnemen, maar ook, dat zeg ik dan nadrukkelijk erbij, passend bij onze rol en ook passend bij de fase waar we nu in zitten. Dan tot slot had ik nog de vraag-

Mijnheer Van Essen, even kort een interruptie van de heer Schaddelee. Gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter, want ik hoor nu dat we een statenbrief toegezegd krijgen en ik heb gepleit, en volgens mij bij anderen dat in andere woorden ook gedaan, voor een statenvoorstel. We hebben gezegd van kom met een statenvoorstel of anders komen wij meteen met een motie, een agenderingsmotie. Ik heb de PvdA horen pleiten voor een position paper, anderen hebben daar weer hun eigen woorden aan gegeven. Waarom komt college niet gewoon met een statenvoorstel zodat we iets met elkaar kunnen vastprikken? Want iedereen heeft nu zijn eigen percepties.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, u krijgt een statenvoorstel, dat statenvoorstel is voor de Omgevingsvisie. Wat ik zeg, ik zou echt daarin opnemen en in dat proces krijgt u, in het najaar, in september, een statenbrief, september, oktober, voor dat debat eind oktober. En wat ik u toe wil zeggen is dat apart, over dit bijzonder belangrijke thema, daar een stuk zal bij zal zitten, waar we zeggen dit is een eerste, zou zo'n gebiedsgerichte uitwerking kunnen zijn of een eerste opzet daarvan, wat uiteindelijk landt in de Omgevingsvisie. Laat ik daar ook helder over zijn, maar ik denk dat dat de beste route is. Kunt u daar een debat over voeren en wordt het op televisie gelegd. Ik kan u een statenvoorstel toesturen, als u daar apart over een position paper gaat sturen, ik vind het ook wel net als de buitenwereld daar wat kan vinden. Als we het integreren in dat Omgevingsvisie traject is dat ook voorzien, want dan landt dat in het ontwerp. Mag de buitenwereld ook wat van vinden, hebben we daarop te reageren. Ik denk echt dat dat een zuiver proces is.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee, gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Volgens mij hoor ik het de gedeputeerde nog niet met zoveel woorden zeggen, maar laat ik dat maar uitspreken als de behoefte vanuit de ChristenUnie om ergens in het najaar een concreet statenvoorstel vast te besluiten, over wat zijn nou de randvoorwaarden van de ontwikkeling die we met elkaar aangaan in Rijnenburg, en de financiële kaders en de richtingen waar we op gaan.

De voorzitter: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, nogmaals, onze lijn is dat we zeggen laten we dat nou doen via de route van de Omgevingsvisie. Dus als u echt zegt ik wil apart een statenvoorstel, dat is niet wat ik nu wil toezeggen, maar wel degelijk als apart topic in die route van de Omgevingsvisie een plek te geven. Dan nog even over het onderwerp kan het eerder en tijdelijke woningen. Dat zijn natuurlijk wel twee verschillende dingen. Tijdelijke woningen hebben we natuurlijk eerder, ook naar aanleiding van de eerder aangenomen motie, gesprek aangenomen met de gemeente Utrecht, die daar duidelijk de reactie heeft op gegeven op dat moment daar geen ruimte voor te zien. Het kan natuurlijk best later, hebben we ook aangegeven, in het proces weer oppoppen, maar dat vraagt wel eerst een, heeft de gemeente Utrecht ook aangegeven, verdere uitwerking. Ik denk ook, even gegeven de rolverdeling, dat we dat ook te respecteren hebben en zeker, wanneer die uitwerking verder geconcretiseerd is, dit onderwerp weer op tafel zal komen. Kan het er eerder, kansen voor versnelling? Dat is natuurlijk wel degelijk ook waar wij naar kijken. Dat is ook de reden dat wij zo voortvarend nu aan de slag zijn en ook bijzonder veel tijd steken in de afspraken rond die ov-ontsluiting, omdat we dat echt zien als een belangrijke randvoorwaarde en we ook echt alles op alles willen stellen dat we ook eind dit jaar bij het BO MIRT een stap verder komen, zodat de route richting deze ontwikkeling ook echt vorm krijgt, omdat dat echt wel een harde randvoorwaarde is. Dus dat is ook voor ons een belangrijke manier om die versnelling te borgen. En bijvoorbeeld een Akkoord van Rijnenburg, zodat ook bij de rijkspartners op tafel, op het netvlies staat, zich die daar op gecommitteerd hebben. Het zijn eigenlijk allemaal manieren om de vaart erin te houden en ook te zorgen dat deze belangrijke ontwikkeling zo snel mogelijk concreet kan worden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Schie, heeft u nog aanvullingen?

André van Schie: Er is natuurlijk heel veel gezegd over de ontsluiting ook van de nieuwe woonstad Rijnenburg Groot Merwede, zal ik het maar even toch in één adem noemen, omdat ze voor de bereikbaarheid natuurlijk ook allebei wel aan elkaar verbonden zijn en we op dit moment heel druk bezig zijn met de Merwedelijn en de studies die noodzakelijk zijn om de grootste '...' rondom de stad Utrecht ook met een schaa sprong in het openbaar vervoer mogelijk te maken,

waarbij ook uit alle onderzoeken steeds weer blijkt dat het ook echt niet kan om de woningen te bouwen als je het openbaar vervoer niet organiseert en de bereikbaarheid in algemene zin. Om ergens te kunnen wonen moet je er ook kunnen komen. Er zijn natuurlijk veel vragen over gesteld en we proberen u zo goed mogelijk steeds te informeren over de stappen die we in UNES verband ook zetten om die verbindingen mogelijk te maken, maar iedereen begrijpt wel dat het geen eenvoudige opgave is. De heer Van Essen zei natuurlijk net ook al dat het randvoorwaardelijk is, maar daarmee is het ook best wel spannend en heel erg duur inderdaad. Ik bedoel, we hebben nog niet eerder een project van deze omvang in onze provincie gedaan, dus dat is ook een proces waarin we met nodige zekerheden met de omliggende gemeentes moeten afspreken wat dat betekent. Het Akkoord van Rijnenburg zegt eigenlijk met zoveel woorden dat we, als we die wijk bouwen, dan een goed openbaar vervoer moeten regelen, maar ook wederkerig. Als wij goed openbaar vervoer aanleggen, dan moet die wijk er ook wel komen. Want we kunnen het onze exploitatie natuurlijk echt niet veroorloven om met lege trams te gaan rijden. Dat is ook een vraag die sommige van u gesteld hebben, van waar ligt nou de ondergrens of de bovengrens in onze rekeningen? Kijken we natuurlijk heel nadrukkelijk naar wat kost ook de exploitatie van een lijn, hoe aantrekkelijk is hij en is dat ook wel waarom we ook nu natuurlijk streven naar een hele compacte knoop op Utrecht Centraal, met een goede overstap voorziening voor al die nieuwe bewoners in de A12 zone, in Galecopperzoom, in Rijnenburg op termijn. En zoals de heer Van Essen net al zei, hebben we natuurlijk tegelijkertijd een onderzoek lopen naar hoe gaan we Rijnenburg ontsluiten, wat nog niet klaar is, maar wel ook stappen in worden gezet. Uiteindelijk moeten natuurlijk de verkenning en het onderzoek bij elkaar komen, moeten die lijnen in elkaars verlengde gaan lopen en natuurlijk wat we nu investeren moet een soort no-regret zijn voor Rijnenburg, maar is ook randvoorwaardelijk daarvoor. Maar dat is natuurlijk niet de enige ontsluiting. Sommige van de fracties hebben natuurlijk ook gevraagd wat doen we voor de fiets? Ja, natuurlijk moet er ook een goede fietsverbinding komen. Wat betekent dat dan voor de bus, want er gaan natuurlijk ook gewoon nog bussen rijden. Wat betekent het dan voor de auto? Wij gaan parkeren, is er een parallelstructuur nodig? Zijn er ook provinciale ontsluitingen nodig? Dat zijn allerlei dingen die in het onderzoek naar voren komen, waar we u uiteraard ook over zullen rapporteren. En ik geloof dat de heer Adriani ook al zei, hoe zit het nou met de financiële randvoorwaarden en de onderhandelingen die we voeren met het Rijk? Kijk, wij beschouwen het aanbod dat we hebben gedaan aan het Rijk, bij het afgelopen MIRT, om als regio stevig vervolgstappen mogelijk te maken voor de ontwikkeling van het openbaar vervoer in die hele A12 zone, Rijnenburg regio, als het aanbod dat we hebben gedaan en niet van er zit nog extra geld in de tas. Want in alle eerlijkheid, in onze provinciale begroting is het al best wel een opgave om met een beetje robuust gevoel te kunnen zeggen die 300 miljoen, die hebben we beschikbaar en hebben we ervoor over. Dat is ook wel dat financiële kader waarbinnen wij nu opereren.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, interruptie.

Hans Adriani: Dank voorzitter en dat financiële kader moeten we overigens achteraf nog afzeggen, maar de discussie gaat natuurlijk ook voor een belangrijk deel over het kwalitatieve kader. We hebben ook al even in de eerste termijn gewisseld dat de Papendorplijn is eigenlijk zonder één woord hier in deze zaal van tafel gevallen, die bestaat niet meer, wat ik persoonlijk heel erg jammer vind, omdat ik denk dat dat vanuit bijvoorbeeld leefbaarheid een fijnere oplossing was dan het doortrekken van de Merwedelijn. Als je nou de vergelijking trekt met een voorstel wat vanmiddag op de agenda staat, waar we over ergens een meter of 3 op de en N201 bij Meijndrecht een statenvoorstel gaan nemen, versus we gaan hier honderden, miljoenen investeren in iets waar wij kwalitatief en inhoudelijk eigenlijk niet over met elkaar van gedachten wisselen, dan is die tegenstelling wel heel groot. Uw collega zei net, ik vind de Omgevingsvisie een plek om dat te laten landen, maar ik kan me een position paper voorstellen in het kader van de investeringsbeslissing die we moeten doen. Dus mijn vraag concreet aan u is, deelt u dat met uw collega en hoe zouden we dat dan vorm kunnen geven zodat die ook beter bewapend naar die MIRT onderhandelingen gaat?

André van Schie: De investeringsbeslissing is echt nog heel ver weg, voorzitter, als het gaat om de Merwedelijn met een Rijnenburg tak. Waar we natuurlijk nu over spreken met elkaar is in de verkennende sfeer en zo, maar het is ook een verkenning van wat zou er nodig zijn om dat mogelijk te maken. We willen nu een vervolgstap gaan zetten, zo snel mogelijk, als er meer duidelijkheid is over of die ook haalbaar en betaalbaar is richting een voorkeursalternatief. Maar ook dan is nog heel veel studie nodig voordat we bij u komen met een investeringsbeslissing. Dus als u het hebt over wat is nou een goed moment om te sturen, te kaderen, richting te geven, dan is dat niet aan het eind van de rit. Als u zegt heb je daar een position paper voor nodig? Nou volgens mij ook niet, volgens mij gaan we u straks heel duidelijk

informereren over het voorkeursalternatief dat wij voor ogen hebben en het kwaliteitsniveau, de randvoorwaarden en de kaders die daarbij horen. We willen we daar ook financiële afspraken over maken met het Rijk, waar we u natuurlijk ook bij zullen betrekken en die wij ook niet kunnen aangaan zonder dat er hier een debat over is gevoerd. Dat is ook een lijvig document, kan ik u vertellen. Dat gaat niet op een paar kantjes zijn, daar mogen we allemaal wel een paar weken voor uittrekken om te doorgronden wat we met elkaar onderzocht hebben en gaan afspreken, waar alle aspecten uitgebreid door uw staten ook kunnen worden besproken, voorzitter.

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Dan toch maar even twee heel concrete vragen. Het schrappen van de Papendorplijn als optie, vindt u dat dat voldoende democratisch, gelegitimeerd gedaan is vanuit deze staten? En voelt u zich voldoende gestut om het gesprek te voeren, bijvoorbeeld over de vraag nemen wij genoeg met een +1 variant of onderhandelen we nog door over een -1 variant van de Merwedelijn?

De voorzitter: Mijnheer Van Schie.

André van Schie: Voorzitter, volgens mij hebben we keurig uw staten geïnformeerd over de voortgangsrapportages bij de trechterstappen die we nemen voor bij die MIRT verkenning. U kunt dat misschien onvoldoende democratisch vinden, dat niet een statenvoorstel daarover is neergelegd om iets niet te doen, maar als we u daarover informeren en u wil heel graag dat we het toch wel doen, dan heeft u ook instrumenten in handen, voorzitter, om daar wat mee te doen. Dus ik begrijp niet zo goed als u zegt ik vind het eigenlijk een veel betere oplossing, terwijl alle onderzoeken zeggen dat dat niet het geval is, waarom u dan niet, zoals in de stad Utrecht, met een initiatiefvoorstel komt of een agenderingsverzoek doet. Dat zou een logisch gevolg worden. Wij onderzoeken dingen, er vallen dingen af, gaan we verder, nemen we trechterstappen, zijn we overigens in gesprek met de stakeholders, met het Rijk, kijken we of het exploiteerbaar is, dat zijn de ambten waarbinnen wij werken.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Laatste keer, voorzitter, want dat is volgens mij precies waar dit debat over gaat en ook het agenderingsverzoek van de ChristenUnie. Want u informeert ons steeds op het moment dat het een gepasseerd station is. Ik zal de laatste zijn die achteraf gaat lopen roepen wat heeft u nu toch gedaan college, want ik snap precies hoe complex die dynamiek aan die MIRT tafel is. Maar dat is juist waar waarom we op zoek zijn naar hoe kunnen we nou aan de voorkant scherper met elkaar vaststellen wat vinden we nou belangrijk met elkaar. Dat gemis, daar proberen we een oplossing voor te vinden.

De voorzitter: De heer Van Schie.

André van Schie: Voorzitter, ik hoop in elk geval, maar als we dat onvoldoende doen, dan hoor ik ook graag wat we daarmee beter zouden kunnen doen, dat we met de periodieke informatie komen vanuit de U-Net onderzoeken, u ook informeren welke gedachtestappen we daarin nemen. Daar wordt natuurlijk ook steeds gerapporteerd over de kwaliteit die we nastreven, de exporteerbaarheid en de randvoorwaarden die wij daar als provincie aan koppelen. Kijk, we weten met zijn allen dat als we 165.000 woningen bijbouwen in onze provincie, dat dat een enorme opgave betekent, ook voor het openbaar vervoer. Het is bij elke voorjaarsnota, begroting en MIP cyclus weer helder dat we daar ook grote stappen in zetten. Uw staten zijn ook steeds zeer bereidwillig om daar initiatieven in te nemen en als college proberen we daar ook bij aan te sluiten. Voorzitter, er zijn ook nog een paar concrete vragen gesteld.

De voorzitter: Nee, mijnheer Van Schie, u heeft nog twee andere interrupties van de heer Hossain en de heer Schaddelee. De heer Hossain, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Ik had een interruptie op mijnheer Adriani, maar het is goed, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Oké, excuus. Mijnheer Schaddelee, u had een interruptie.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter, want dit is precies volgens mij waar het probleem over gaat. De gedeputeerde zegt nu dat wij worden geïnformeerd over zijn gedachtestappen en dat is volgens mij niet hoe je democratisch moet omgaan met een van de allergrootste projecten die we ooit als provincie hebben gedaan. Volgens mij vraagt dat

gewoon dat wij hier als staten niet alleen maar worden meegenomen met gedachtestappen, met alle respect, want ik weet dat die gedachtestappen vaak hele gedegen studies zijn die tot ons komen en met echt goede onderbouwing, waar goede mensen aan werken, maar volgens mij moet je gewoon al die stappen op een gegeven moment ook kunnen zekeren door daar statenbesluiten over te nemen. En dat is waar, wat ons betreft, het ongemak over zit na dit debat, dat we over van alles worden geïnformeerd en overal over worden meegenomen, maar dat wij ons nergens kunnen uitspreken en dat iedereen met zijn eigen perceptie straks naar huis gaat.

De voorzitter: Mijnheer Van Schie.

André van Schie: Voorzitter, laten we er heel helder over zijn, we hebben nog niks besloten. Zo simpel is het ook. We trechteren natuurlijk toe naar uiteindelijk een besluit, maar het is er nog niet. We hebben u steeds een paar keer geïnformeerd over dat we besluiten juist uitstellen, omdat we meer onderzoeken nodig hebben, want de vorige fase die we hadden over de Merwedelijn, hadden we nog niet, aan het eind van het onderzoek, een maakbaar en haalbaar voorkeursalternatief voor te leggen.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Voorzitter, nou wordt het toch echt wel korter. We hebben nog niets besloten, in december waren er ronkende koppen, we gaan bouwen in Rijnenburg en daar gaat een tram naartoe komen. Dus dat wordt bepaald niet gepresenteerd als er is nog niets besloten. Dus we moeten elkaar ook niet voor de gek houden. We hebben hier een heel complex ingewikkeld proces en we moeten daar gewoon statenbesluiten in nemen en niet alleen maar collegebesluiten, en regionale besluiten en besluiten met ministers.

De voorzitter: Mijnheer Van Schie.

André van Schie: Voorzitter, eens, dus laten we elkaar inderdaad niet voor de gek houden. We willen natuurlijk heel graag die openbaar vervoer verbinding aanleggen, tram met alle randvoorwaarden, die we steeds genoemd hebben, over de kwaliteit die dat moeten hebben, de frequentie en de aantallen die gehaald moeten worden, maar we hebben het nog niet besloten. Maar we proberen wel steeds, en u neemt daar ook steeds besluiten over, als we bij de Voorjaarsnota, en bij de begroting en bij het MIP natuurlijk die projecten definiëren, sorteren we voor op een besluit, want eigenlijk hebben we daar ook middelen voor en doen we allemaal onderzoeken, maar uiteindelijk komt er een investeringsbeslissing. Dat is het moment waarop we het moeten gaan waarmaken. Als we tussentijds daar vragen over hebben, dan stellen we die. Als u iets mee wil geven, dan kan dat, maar dat is het moment waarop we het doen. Even kijken of ik vragen gemist heb, voorzitter.

De voorzitter: Ja natuurlijk, want ik wou net vragen moet u nog door.

André van Schie: Volgens mij heb ik heel veel geadresseerd.

De voorzitter: Mijnheer Daniels, u heeft nog een interruptie?

Reindert Daniels: Een gebiedsvraag.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Reindert Daniels: Over de Rijnenburglijn, of daar ook nog door de provincie naar gekeken is.

André van Schie: Ja natuurlijk, voorzitter, hebben we daar ook naar gekeken en ik wil ook wel even toch wegnemen alsof er een soort tegenstelling is tussen wat de stad en wat de provincie doen. We doen natuurlijk echt die onderzoeken in U-Net verband samen met het Rijk, gemeente, provincie en gemeente Nieuwegein, dus dat is echt wel een samenwerkingsverband waar al die onderzoekers in zitten. Zoals ik dat ook merk in de gesprekken, zit er natuurlijk ook vanuit de provincie en de gemeente belangen die behartigd zijn in de vragen en de antwoorden die komen, maar het is niet zo dat één partij daar heel erg in stuurt. Het is inderdaad zo dat in de stad Utrecht ook de gemeente de antwoorden heeft gegeven aan de vragen die de gemeenteraadsfracties daar hebben gesteld over alternatieven, maar is dat iets wat uit de onderzoeken komt die we met zijn allen doen. De antwoorden die de gemeente Utrecht daar dan ook gegeven heeft, over hoe haalbaar en betaalbaar is een Rijnenburglijn via Papendorp, is gewoon gebaseerd op de

onderzoeken die we doen. Er zit geen politieke lading achter. Dat heeft vooral te maken, in dit geval, met de compacte knoop die we nastreven om het overstappen aantrekkelijk te maken, de reistijd te verminderen en de enorme bezoekersstromen ook ruimte te geven. Want we kunnen dat niet met bussen, dan staat het echt helemaal vast rondom Utrecht, dus we hebben daar een aanlanding nodig waar we heel veel mensen tegelijkertijd kunnen laten in- en uitstappen. Dat is dus ook waar nu in de huidige status, en u heeft ook in de media, maar ook via brieven kunnen zien, best wel goed nieuws dat er allerlei opties zijn om die compacte knoop te realiseren. Het is ook heel fijn dat gemeente, provincie en Rijk daar ook behoorlijk naartoe bewegen, naar consensus over de noodzaak van zo'n compacte knoop.

De voorzitter: Mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik merk dat de gedeputeerde door zijn beantwoording heen gaat, maar ik had een concrete vraag gesteld over de verbinding tussen gesprekken Rijnenburg en de rRng Utrecht, alternatieven in Utrecht.

De voorzitter: De heer Van Schie.

André van Schie: Ja voorzitter, dat is inderdaad wel een dilemma waar we mee zitten in de relatie met het Rijk, dat we natuurlijk voor de bereikbaarheid van de hele Metropoolregio in grote mate afhankelijk zijn van een aantal grote rijksprojecten op het hoofdwegennet. We praten natuurlijk over de NRU, we praten over de A27 met het alternatief Ring Utrecht, we hebben natuurlijk bij de A2 en A12 van alles te doen en we hebben de grote wens voor een goede openbaar vervoer verbinding naar Rijnenburg. Dat is allemaal één mandje waar de bereikbaarheidsopgave van onze hele regio in sterke mate van afhankelijk zijn. Knooppunt Hoevelaken, gisteren nog besproken, is eigenlijk ook in het verlengde daarvan een belangrijk onderdeel. Er is een grote wens van ons als provincie en regio om daarover in een brede context met de minister van gedachten te wisselen. Die houdt dat op dit moment nog af, dat heeft u ook kunnen lezen in de krant. Tegelijkertijd vinden die gesprekken natuurlijk ambtelijk, hoogambtelijk, wel plaats en proberen we dat ook in een context met elkaar te zien, dat als die groeiopgave die gewenst is in onze regio, omdat hij als hij elders in het land zou landen ook enorme bereikbaarheidsvraagstukken met zich meebrengt, investeringen vraagt, maar op dit moment heel concreet hebben we, voor de MIRT gesprekken, vooral gesprekken over de Merwedelijn.

De voorzitter: Dank u wel en dit was ook het einde van uw bijdrage, heb ik begrepen? Ja. Dan is hiermee de eerste termijn afgesloten en hebben we nog tijd voor de tweede termijn. We hebben nog drie kwartier de tijd, dat moet lukken. Ik denk dat het debat in de tweede termijn een beetje moet toespitsen op het besluit vanuit de staten over de status van Rijnenburg en hoe dat dan vorm krijgt, in welke manier. Kan ik daarover iemand het woord geven? Ja, mijnheer Schaddelee. Gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik heb me net een beetje boos gemaakt over de democratische slordigheid waarmee dit proces gaat. Een tekst in het coalitieakkoord is geen statenbesluit en met alle respect dat het heeft maar voor vier jaar rugdekking, dus we moeten volgens mij echt die politiek-bestuurlijke rugdekking met elkaar langjarig vastleggen. Ik zie ook heel veel licht tussen wat verschillende coalitiepartijen zeggen, over het waarom, het abstract actie niveau van besluitvorming, tijdelijkheid of niet. Groenlinks noemt ov-bereikbaarheid, en energietransitie en harde randvoorwaarden. De VVD wil weer iets meer liberale vrijheid, blijheid, PvdA wil direct al beginnen met tijdelijke woning bouwen en zit bij de wanneer-vraag, CDA zit nog bij de waarom-vraag, D66 is al bij de hoe-vraag, terwijl GS zegt dat een investeringsbeslissing nog heel ver weg is. Kortom, dit is voor mij hoe een fuik eruitziet, waar iedereen in zijn eigen bubbel zijn eigen perceptie heeft. En wij pleiten daarom nogmaals voor een statenbesluit. Voor mij is niet helemaal helder of we dat besluit nu komend najaar al gaan nemen bij de Omgevingsvisie of niet en daarom kondig ik toch mijn agenderingsmotie aan om als PS ons de kans te geven inhoudelijk uit te spreken. En als partijen daar inhoudelijk over willen meedenken, nodig ik ze hierbij uit om dat te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Adriani, gaat uw gang.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Laat er geen misverstand over bestaan, de PvdA staat erg te trappelen om tot een goede ontwikkeling van Rijnenburg te komen en het allerliefst hebben we dat de uitkomst van de onderhandelingen met gemeentes en met het Rijk, dat het college terugkomt met iets waarbij we allemaal de weef kunnen inzetten en zeggen dit is wat we voor ogen hadden. Tegelijkertijd is de realiteit ook dat die dynamiek in die MIRT gesprekken heel

erg complex is, heel erg divers is, heel erg gedictieerd, wordt ook door modellen, en berekeningen en onderzoeken. Gedeputeerde zei net iets over waarom de Papendorplijn gesneuveld is, misschien is dat ook vanuit vervoerswaarde wel een hele logische, maar we hebben ons daar niet over kunnen buigen en misschien zou je vanuit leefbaarheid wel tot hele andere afwegingen komen. We zijn echt wel op zoek naar een manier waarop kunnen we er nou voor zorgen dat we inderdaad allemaal kunnen juichen over de uitkomsten van het hele langjarige proces wat hier loopt, op het moment dat het ertoe doet? Misschien zit daar ook wel een beetje een deel van de pijn, eigenlijk hebben we ook niet goed zicht en grip op wat is nou het moment dat er toe doet? Dus ik neig ernaar om wel steun uit te spreken voor het initiatief van de ChristenUnie om te kijken kunnen we nou toch niet in dit najaar, en ik heb het net een bouwsteen voor de Omgevingsvisie genoemd, dat die uiteindelijk daarin moet landen, tot iets met elkaar kunnen komen. Ik snap ook dat een gedegen ruimtelijk document in een paar maanden besluitrijp te krijgen, dat dat ook een hele opgave is. Dus hoe we dat is moeten invliegen weet ik niet, maar weet dat het erop gericht is om te zorgen dat we snappen met elkaar dat op het moment dat er echt een knoop doorgehakt moet worden, dat die knoop dan ook zo wordt doorgehakt dat we met elkaar echt ook naar een hele fijne en goede ontwikkeling van Rijnenburg kunnen komen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Het CDA kan meegaan met het voorstel van GS om Rijnenburg, en vooral de waarom-vraag en identiteit, op te nemen in de Omgevingsvisie. Dat lijkt ons ook de meest kordate, en procedureel efficiënte en meest democratische optie die er is. Dus alle steun daarvoor. Ik kan meegaan ook met de noodzaak om te debatteren, misschien ook wel over die metrolijn, maar aan de andere kant vind ik ook wel een Omgevingsvisie maakt dingen mogelijk en dan moet het natuurlijk ook financieel mogelijk zijn en ook het draagvlak genieten. Ik heb het gevoel dat binnen de staten voldoende draagvlak is om die lijn te realiseren, binnen de mitsen en maren dat de risico's goed zijn afgedekt, en dat er gebouwd wordt en noem maar op. Maar dat is denk ik een besluit waar we ook een slag later over kunnen praten. Het belangrijkste is dat je uitspreekt we willen Rijnenburg, dat heeft de functie om de bevolkingsgroei rondom Utrecht op te vangen, we willen graag dat Rijnenburg die en die identiteiten bezit, dat is denk ik in hoofdlijn waar we in eerste instantie voor staan en de rest is uitwerking.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Travaille, gaat uw gang.

Anjo Travaille: Dank u wel. Van onze fractie alle steun voor het voorstel van de ChristenUnie om uiteindelijk tot een besluit te komen van PS over wat voor beelden en kaders wij willen meegeven voor dit gebied. Ik wil ook nog wel een zorg uitspreken. Ik merkte dat in de bijdrage van de gedeputeerde Van Essen niet ingegaan is op mijn punten om inzicht te geven in waarom biodiversiteit niet opgenomen is in het Akkoord van Rijnenburg. Dat is een van onze grootste zorgen, ook als we merken hoe er over Rijnenburg gesproken wordt in de media, maar ook door bestuurders. Het gaat eigenlijk altijd over de woningbouwopgave, terwijl het eigenlijk gewoon een bestaand gebied is met bewoners in transitie, waar we allerlei opgaven bij hebben, en te meer omdat notabene in het coalitieakkoord, getekend door in ieder geval vijf partijen uit ons midden met een meerderheid, staat natuurinclusief is het uitgangspunt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Bij onze eigen plannen geven we het goede voorbeeld. Laat dat dan alsjeblieft tot uitdrukking komen ook in dit plan. Geef alsjeblieft het goede voorbeeld, zeker op het gebied van biodiversiteit.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog iemand anders? Mevrouw Ghijsels, gaat uw gang.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik had het net al even aangekondigd, ik overweeg dan toch, omdat die deur toch wel heel snel dicht gegooid werd door de heer Van Essen, om mee te nemen alternatieve energievoorzieningen van de toekomst, laat ik het zo maar zeggen, daar een agenderingsmotie voor op te gaan stellen en verder, ik moet even nog nadenken of de route van ChristenUnie op dit moment de goede is. Ik vind hem heel lastig, dus daar moet ik even over nadenken.

De voorzitter: Helemaal goed, dank u wel. Mijnheer Hossain, ik zag uw hand ook. Gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Dank u wel, voorzitter. Ik concludeer dat het heel lastig is omdat we soms niet helemaal duidelijk hebben wat zijn nou gewoon bestuurlijke afwegingen? Wat zijn meer de politieke keuzes die we maken? Is een keuze voor een Merwedelijn versus een Rijnenburg-/Papendorplijn nou echt gewoon puur bestuurlijk technisch of is dat eigenlijk politiek? En dat we ook moeite hebben, heb ik ook hoor, met kaders stellen en ons daar tot beperken. We

willen eigenlijk toch ook kiezen wat voor een soort ornamentje er op je gevel komt te staan. Zo zie ik de rol van PS niet, maar dat heb ik ook moeten leren. Hoe ik het een beetje nu denk te begrijpen is volgens mij is het een continu lopend proces, waarbij de hele tijd microbesluiten worden genomen. We gaan de hele tijd een beetje trechteren en hebben wij ook zelf een verantwoordelijkheid om dan aan te haken als we denken maar nu gaan we een kant op waar wij vraagtekens bij hebben, zoals het voorbeeld ook van onze raadsfractie, die echt twijfels heeft bij die keuze voor een Merwedelijn variant. Dus ik denk ook dat wij al onze instrumenten serieus moeten nemen, niet alleen maar moeten wachten op voorstellen die vanuit GS komen. Dus eigenlijk heb ik wel vertrouwen in het proces en zie ik, als ik denk hier ben ik niet aangehaakt, het ook als onze eigen verantwoordelijkheid.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik wil toch een beetje bezwaar maken tegen het beeld wat nu door de heer Hossain hier wordt neergezet over het debat wat we hier voeren, alsof het over ornamentjes gaat. Volgens mij hebben we het hier echt over hele fundamentele dingen in een gebied waar wij daarna nog tot in lengte van jaren heel veel last krijgen. Want misschien is een parkeernorm voor de VVD een ornamentje, maar dat betekent wel of wij onze ov exploitatie daar rond gaan krijgen of dat daar ieder jaar miljoenen bij moeten. Hetzelfde geldt voor alles rond bodem en water sturend, hetzelfde geldt voor energie. Dus dat zijn geen ornamentjes en geen vervelende details die dan uit de gemeenteraad of weet ik veel wie ergens ambtelijk daarover nagedacht moet worden, dat zijn politieke keuzes die wij hier in de staten moeten bespreken.

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Mevrouw de voorzitter, die woorden laat ik dan aan mijnheer Schaddelee, want volgens mij is precies het hele punt dat al die dingen die belangrijk zijn die u noemt, dat zijn de kaders die we moeten stellen en een hele hoop dingen waar we eigenlijk willen sturen voorbij die kaders, zoals die natuurinclusiviteit, bodem en water sturend, al die dingen die wij ook belangrijk vinden die daaraan voorbijgaan, dat zijn ornamentjes. Ik concludeer dat wij in dit proces volgens mij genoeg middelen en instrumenten hebben om op die dingen die geen ornamentjes zijn, om in de beeldspraak te blijven, om daarop te kunnen sturen, maar dat we ons ook een beetje moeten inhouden.

De voorzitter: Mijnheer Hossain, u heeft een interruptie van de heer Travaille.

Anjo Travaille: Ik weet niet helemaal goed of ik de heer Hossain nu helemaal goed verstond, maar zei hij nou dat water en bodem sturend en natuurinclusief, notabene de uitgangspunten in het coalitieakkoord voor ontwikkeling, dat dat ornamentjes zijn?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Nee, ik zei juist dat dat dus geen ornamentjes zijn, want daar sturen we al op. Dat staat inderdaad ook gewoon in het coalitieakkoord. Dus misschien had u dan een dubbele ontkenning niet gehoord. Dat kan aan mij liggen, excuus.

De voorzitter: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Volgens mij zijn dit weer die twee punten die niet helemaal met elkaar te verenigen zijn, die hier toch weer met elkaar verenigd worden, heel mooi. Wat zijn dan eigenlijk wel de ornamentjes die u vandaag gehoord heeft?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Een voorbeeld, wat mij betreft, vanuit de provincie en ornament is, ik weet niet of ik het een heel geslaagde beeldspraak vind, bijvoorbeeld de precieze trajectinvulling van een Merwedelijn. Volgens mij is voor ons belangrijk dat het mobiliteitssysteem niet op slot gaat. Dus dat wij zeggen het moet ongelijkvloers, want het mag niet opstropen op de A12, is geen ornament, maar of dat een geboorde tunnel wordt, of een verdiepte ligging of een +1, dat vind ik vanuit ons belang minder belangrijk. Ik denk dat dat meer iets is waar de gemeente iets van vindt en waar we ook samen uit moeten komen binnen onze financiële middelen. Een ander voorbeeld is een parkeernorm, want er zijn meer wegen die naar Rome leiden om ervoor te zorgen dat ons provinciale wegennet niet volloopt. Er zijn heel veel mobiliteitsoplossingen en een parkeernorm is te veel sturend op het middel in plaats van op de uitkomst.



De voorzitter: Had u verder nog een bijdrage, mijnheer Hossain, of was dit ook het einde van uw bijdrage?

Ronnie Hossain: Dat was het. U kent mij, kort van stof.

De voorzitter: Dank u wel. Kan ik iemand anders nog het woord geven? Ja, mevrouw Blekxtoon. Gaat uw gang.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Wij zijn vanuit Volt blij met die toezegging van de heer Van Essen inzake die bijlage in de Omgevingsvisie over het gebied Rijnenburg Groot Merwede. We zien met grote interesse de agenderingsmotie van de BBB inzake kernenergie tegemoet en we wachten even de agenderingsmotie van de ChristenUnie af om daarna onze mening te vormen. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Jong, digitaal aanwezig, schoot er een klein beetje bij in. Mevrouw De Jong, u heeft het woord.

Marijke de Jong: Fijn, dank u wel, voorzitter. Nu we toch een beetje richting afronding gaan, hecht ik eraan nog even aan dat GroenLinks de toezegging van de gedeputeerde belangrijk vindt om bij de brief, die wij in ik hoop september, want dan kunnen we ons ook nog voorbereiden, ontvangen, om daar een apart stuk bij te doen over de ontwikkeling Rijnenburg, waarin dan, neem ik aan, ook een duidelijke relatie wordt gelegd met de Omgevingsvisie en omgevingsverordening. Ik zou geneigd zijn vooralsnog af te wachten hoe dat stuk eruitziet en u begrijpt dat ik de gedeputeerde oproep om heel veel verschillende onderwerpen die hier vanmorgen gewisseld zijn in die notitie te laten terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Kan ik iemand anders nog het woord geven in de tweede termijn? Nee. Dan ronden we hiermee dit onderwerp af, maar niet nadat ik nog gezegd heb dat op 28 mei '25 het werkbezoek staat gepland voor de Groot Merwede en Rijnenburg. Het doel van dit werkbezoek is om een beter beeld te vormen van de ambities en opgaven van het grootschalige woningbouwgebied. Daarbij wordt stilgestaan bij gebiedsgerichte en regionale afhankelijkheden op het gebied van mobiliteit, wonen, werken en andere cruciale randvoorwaarden, zoals water, groen en recreatie. Voor dit werkbezoek zijn ook raadsleden en wethouders uitgenodigd van de gemeente Utrecht, Nieuwegein, IJsselstein, Vijfheerenlanden, Montfoort, Oudewater en Woerden en het algemeen en dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Hierbij roep ik iedereen op om zich aan te melden, want de aanmeldingen is niet voldoende om u alleen maar even te accepteren op het vergaderverzoek, maar u heeft u ook echt aan te melden via een formulier, dat u kunt vinden op het stateninformatiesysteem. Dat heeft namelijk te maken met de reservering van elektrische fietsen. We gaan gezellig met elkaar fietsen. Ik word ingefluisterd dat dat uiterlijk vandaag is, dus zoek even hulp, als u het formulier niet kunt vinden, bij de medewerkers van de griffie. Op 3 juni '25 is het bestuurlijk overleg leefomgeving gepland. PS ontvangen hierover nog een statenbrief met de inzet vanuit de provincie Utrecht voor dit overleg. En op 11 juni '25 is de SPS-sessie gepland over de actualisatie van de Omgevingsvisie, waarin onder andere de gebiedsontwikkeling van Rijnenburg ook nog een keertje wordt besproken. Dan zouden we over kunnen gaan naar het volgende agendapunt, maar dat wil ik dus even met u bespreken, dat is de agenderingsmotie 'Gebruik Groen Groeit Mee niet voor verstedelijking van het buitengebied', ingediend door de PvdA en anderen. Daarvoor hebben wij nu nog een halfuur. Ik kan me zo voorstellen dat we daar misschien iets meer tijd voor nodig hebben, dus we kunnen ook zeggen wij stoppen de vergadering nu en schuiven dit agendapunt door. Dus mijn vraag is, zullen we nu stoppen en doorschuiven naar de volgende vergadering? Als u het daarmee eens bent, kunt u uw hand opsteken.

Hans Adriani: Voorzitter, mag ik één vraag stellen?

De voorzitter: Natuurlijk, gaat uw gang.

Hans Adriani: Op zich zou het onderwerp best ook volgende maand kunnen, maar dat hangt wel een klein beetje af van de volheid van de agenda van volgende maand. Kunt u daar wat over zeggen?

De voorzitter: Ja, daar kan ik iets over zeggen.

Hans Adriani: En ik denk dat de behandeling zou moeten kunnen in een half uur.

De voorzitter: Kijk eens aan, hoop gevend. De volgende keer hebben we maar drie uur, dat heeft te maken met back integraal, en we hebben dan natuurlijk al twee agenderingsmoties, wellicht één van de ChristenUnie en één van mevrouw Ghijssels van de BBB. Dus dat zijn dan drie agendapunten, dus op zich zou dat moeten kunnen, maar als u zegt dit moet in een half uur kunnen, dan doen we dat natuurlijk beter, want het is ook gewoon een heel actueel onderwerp. Dan gaan we door.

8. Agenderingsmotie Gebruik Groen Groeit Mee niet voor verstedelijking van het buitengebied, ingediend door PvdA e.a.

De voorzitter: Door de fracties van de PvdA, D66 en Partij voor de Dieren is ter bespreking ingediend de agenderingsmotie getiteld 'Gebruik Groen Groeit Mee niet voor verstedelijking van het buitengebied'. Het rijmt ook nog heel mooi. De agenderingsmotie gaat in op de ontwikkeling van het buitengebied aan de oostkant van de gemeente Houten en roept het college op haar toetsende rol te handhaven en niet over te gaan tot een gezamenlijk gebiedsonderzoek. We behandelen dit onderwerp in twee termijnen. We moeten even kijken of dat lukt, anders maken we er één termijn van. Ik geef eerst de indienende fracties het woord om de agenderingsmotie toe te lichten en vervolgens kijk ik naar de rest van de fracties, of zij nog een inbreng hebben. Ik begin bij de fractie van de PvdA. De heer Adriani, u heeft het woord.

Hans Adriani: Dank voorzitter en laat ik beginnen met zeggen dat ik verwacht had dit debat met gedeputeerde Sterk te voeren, want die is tenslotte portefeuillehouder van Groen Groeit Mee en het was ook de gedeputeerde Sterk die ons de gebiedsvisie Kromme Rijn Linie Land heeft toegestuurd. Juist daar zitten ook de crux denk ik van deze motie, want ik vind het een mooie gebiedsvisie, er zitten financiële middelen bij, er zitten mooie intergemeentelijke en provinciale samenwerking in. Eigenlijk alles wat je hoopt als het gaat om groeit groen ook daadwerkelijk mee met de rode ontwikkelingen die we hebben in dit gebied, maar dan verrast het toch wel een beetje dat de uitkomst daarvan is we gaan naar verstedelijkingsonderzoek doen naar verstedelijking in het buitengebied van de gemeente Houten, in Houten-Oost onder andere. Want dit hele programma was natuurlijk niet bedoeld om verstedelijking in beeld te brengen, dit programma was bedoeld om te zorgen dat het groen meegroeit met de verstedelijking die we al op de rol hebben. Dat voelt toch een klein beetje als loket shoppen, wat er dan gebeurt. Houten-Oost is onderwerp van discussie bij het Provinciaal Programma Wonen en erken. Daar zijn ook met de gemeente Houten gesprekken over gevoerd, er worden ook nadere onderzoeken gedaan.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, waar zat het verrassend element voor de heer Adriani in toen hij het rapport las dat er een gebiedsonderzoek zou plaatsvinden.

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, het verrassende element zat in de begeleidende statenbrief, waarin aangekomen wordt om naar aanleiding van dat gebiedspaspoort Kromme Rijn Linie Land Groen Groeit Mee te starten met een gebiedsonderzoek, waarin er verschillende verstedelijkingswensen in samenhang met elkaar worden onderzocht.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Ja voorzitter, maar in de ROW vergadering van februari heeft de gedeputeerde toch al gezegd dat hij dat ging doen?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Die heb ik dan even gemist, laat ik dat dan ook maar gewoon zeggen. Ik herinner mij nog dat we het gesprek daarover rond het PPWW hebben gevoerd, dat toen is gezegd Houten heeft dat ingediend en we hebben dat teruggegeven met de opmerking het is onvoldoende uitgewerkt, doe meer onderzoek en kom de volgende ronde terug. Die staat mij bij. Die vind ik ook zuiver, want dan zit de provincie ook in de toetsende rol die je zou moeten hebben. Het bezwaar wat wij hier hebben is dat als je je eenmaal coproducent maakt van een gebiedsonderzoek naar



verstedelijingswensen, dan ben je al voor 90 procent gecommiteerd aan de uitkomst daarvan en het is politiek nog helemaal geen uitgemaakte zaak dat we dat hier in deze zaal ook een goed idee vinden.

De voorzitter: De heer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, volgens mij was juist rondom uit te Houten-Oost heel duidelijk de toezegging, en ik heb het in het verslag nog even nagezocht, dat de gedeputeerde aan de slag ging met de gemeente om daar een visie over te gaan vormen en was dat juist ook volgens mij een mooi moment om uit de impasse te komen van een gemeente tegen een provincie en dan met elkaar te kijken wat er überhaupt kan en daar gezamenlijk iets van te vinden. Is de heer Adriani dan gebaat bij een langdurigere impasse?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, volgens mij is er niet per sprake van een impasse. We hebben net een uitgebreid debat gevoerd waarin uw inbreng was de omgevingsverordening geeft de kaders over waar onze provinciale belangen liggen. Die omgevingsverordening biedt op dit moment geen ruimte voor die ontwikkeling van Houten-Oost, dus volgens mij is zou onze positie ook moeten zijn maak het zo dat het wel past in die verordening. Nu gaan we in feite zelf meewerken aan een onderzoek om te kijken of we buiten die verordening om kunnen. Dus dat is een beetje raar. Maar mijn belangrijkste punt, dat zou ik dan toch wel willen maken, is dat ik Groen Groeit Mee dus echt een heel gek vehikel vind, een heel gek loket vind, om dit te doen, want dat maakt ook de manier waarop we hier sturing op geven wel een beetje diffuus.

De voorzitter: De heer Hossain heeft ook een interruptie.

Ronnie Hossain: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het wordt me iets duidelijker misschien waar dan de verwarring zit, want ik vond dat een heel curieus voorstel. Volgens mij zit het in het woord daarom. Ik heb even de brief erbij gepakt waar de heer Adriani aan refereert. Volgens mij heeft de heer Van Essen inderdaad, de gedeputeerde, mij toegezegd dat, daar ook al daarvoor gesprekken gevoerd, daar een gebiedsonderzoek zou plaatsvinden, om breder de afweging te kunnen maken om die toetsende rol goed in te vullen, en wordt er in de context van die ontwikkelwensen in de statenbrief genoemd daarom hebben we besloten een gebiedsonderzoek uit te gaan voeren en houdt het Groen Groeit Mee ontwikkelperspectief rekening met dat zo'n onderzoek ook plaatsvindt. Is de heer Adriani het niet met me eens dat het zonde zou zijn om in een ontwikkelperspectief geen rekening te houden met alle beschikbare informatie, zoals vanuit een UPLG, maar ook het bestaan van zo'n gebiedsonderzoek, zodat het niet over een jaar weer helemaal over zou moeten? En staat groen groeit mee dan voor de rest niet gewoon los van dit onderzoek?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Ik denk als je als doelstelling hebt dat groen mee moet groeien met rode ontwikkelingen en dat als de groene ruimte sowieso ook gewoon kwantitatief onder druk staat, dat het heel gek is om in een gebiedsvisie, die uitgaat van groen dat mee moet groeien, stukken groen uit te sluiten omdat je die gaat reserveren voor een verstedelijking, waarvan het maar zeer de vraag is of daar politiek draagvlak voor is.

De voorzitter: Mijnheer Hossain, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Maar volgens mij is dit ook een ontwikkelperspectief waar nog niet alles helemaal in vastgeklekt zit. En volgens mij wil je toch al die beschikbare informatie meenemen? Ik heb het niet gelezen dat ontwikkelperspectief ons committeert aan dan moet Houten-Oost er dus komen, maar er wordt wel gezegd dit is een ontwikkeling die mogelijk gaat plaatsvinden. Op wat voor manier kan dat dan op een natuurinclusieve manier, dat er genoeg recreatieruimte is, dat we ook de blauwgroene dooradering goed regelen? Volgens mij is het precies die integrale gebiedsgerichte aanpak die we willen. Dus ik volg hem niet helemaal, maar misschien dat mijnheer Adriani er nog op terug kan komen.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Ik denk dat mijnheer Hossain precies duidt waarom wij hier wel problemen mee hebben, want hij somt op welke vinkjes moeten we aankruisen zodat Houten-Oost mogelijk wordt? En daarmee zegt u dus in feite wij willen graag dat dat gebeurt, het is lastig in het kader van onze verordening, dus we gaan ons hard maken om te kijken, is

een klein beetje ook de KNVB discussie van de vorige maand, hoe kunnen we ons in alle bochten wringen om te zorgen dat iets misschien net wel past? Terwijl het principiële punt wat daaraan voorafgaat is, wil je het überhaupt? Ja, de gemeente Houten willen het, dat weten we, maar of we dat als provincie willen ook. Dat proces loopt in het kader van het pp WW en ik vind het dus echt op zijn minst verbazingwekkend dat een programma, wat we bedoeld hebben om de groene ruimte te borgen en mee te laten groeien, nu gebruikt wordt voor zo'n verstedelijkingsstudie.

De voorzitter: Mijnheer Hossain, één moment alstublieft. U krijgt als eerste het woord hoor. Ik heb mijnheer Limmen gezien, mevrouw Ghijsels en mijnheer Van den Dikkenberg. Dan weten zij dat ze gezien zijn. Mijnheer Hossain, gaat uw gang. Laatste keer.

Ronnie Hossain: Ik vind het een erg optimistische, vanuit mijn perspectief erg pessimistische, insteek, mevrouw de voorzitter, want volgens mij is het niet alleen de vraag zodat, maar ook de vraag of er wordt onderzocht of het kan, op welke manier het zou kunnen. Als mijnheer Adriani het zo'n slecht idee vindt en denkt dat dit niet binnen onze verordening past, dan snap ik niet helemaal waarom hij geen vertrouwen heeft dat er uitkomt dit past eigenlijk niet bij de kaders die we hebben. Dus bent u niet onterecht een doel, namelijk we moeten sowieso dit gaan mogelijk maken, aan het insteken, terwijl er gewoon wordt onderzocht kan het, hoe en misschien dat de uitkomst ook wel is dat het niet kan?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dan grijp ik even terug naar de discussie die we vorige maand hebben. We kunnen allerlei dromen hebben over hoe je de weilanden verder vol kunt bouwen en je kunt duizenden uren ambtelijke capaciteit stukslaan om daar studies naar te doen, maar de woningnood is nu, de woningnood is vandaag. Er is plancapaciteit voldoende, er is 130 procent plancapaciteit tot 2040, overigens daar zit Houten-Oost in, maar tot 2030 ook, daar zit Houten-Oost niet in. Laten we nou die inzet die we met elkaar hebben gebruiken om te zorgen dat die plannen die er zijn, dat die hard, en vergund en gebouwd worden en niet allerlei uren te gaan stukslaan op het onderzoeken van dromen van gemeentes om te kijken of er misschien wel een enorme groei buiten het stedelijk contour plaats kan vinden.

De voorzitter: De heer Limmen als eerste. Gaat uw gang.

Wouter Limmen: Mijn vraag aan de heer Adriani is hoe hij weet dat dit probleem eigenlijk al jarenlang besproken is in Houten en dat er hele duidelijke uitspraken vanuit de burgers zijn gedaan om toch te kijken of er een mogelijkheid is. En vindt hij niet dat dat een democratisch principe is waar we ook erg rekening mee moeten houden?

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Nee, ik snap de politieke constellatie in de gemeente Houten. Dat is overigens niet al jaren, dat is sinds 2022, dus dat is nu een jaar of tweeënhalf ongeveer dat dat dan speelt. Volgend jaar zijn er weer verkiezingen en dan draait die boel misschien wel weer om. Dus het is nou juist onze rol volgens mij als provincie om te zorgen dat we een beetje zorgvuldig met het gebruik van het buitengebied omgaan.

De voorzitter: Mijnheer Limmen, tweede keer.

Wouter Limmen: Mijns inziens is juist de aanpak van dit voorstel dusdanig dat we in gesprek komen met verschillende belangenpartijen en waardoor we uiteindelijk betere keuzes kunnen maken. Bent u dat met me eens?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Nee, dat ben ik niet met je eens, want als je een gezamenlijk gebiedsonderzoek start, dan ben je zo goed als ook gecommitteerd aan de uitkomst daarvan. Dan zit je toch op een spoor van hoe gaan we dit mogelijk maken, terwijl we ook op onze toetsende rol zouden kunnen zitten die zegt we moeten op deze plek in het buitengebied andere keuzes maken dan verstedelijking.

De voorzitter: Mijnheer Limmen, laatste keer. Gaat uw gang.

Wouter Limmen: Mijns inziens is die toetsende rol, die blijft gehandhaafd als er uiteindelijk een voorstel gaat komen. Dat betekent gewoon volgens mij dat die toetsende rol bij GS en bij gedeputeerde gehandhaafd blijft. Dus er is geen conflict. Bent u dat met me eens?

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Ik denk dat de bestuurlijke praktijk over het algemeen net anders werkt.

Wouter Limmen: Dan gaat u volgens mij-

De voorzitter: Mijnheer Limmen, nee, wij hebben heel weinig tijd. Mevrouw Ghijsels, u bent aan de beurt.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Dank u wel. Ik vind het een heel complex vraagstuk, want de BBB gaat helemaal mee in het feit dat het instrument wat hier nu gepakt wordt doel zoeken is en dat vind ik echt een doorn in het oog, omdat de wereld op zijn kop staat en het zet de president eigenlijk voor de Groen Groeit Mee instrumentarium-

De voorzitter: Mag ik u even onderbreken? Dit klinkt als een bijdrage en niet als een interruptie op de heer Adriani. We waren in de interruptieronde bezig.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Oké. Ik heb er een korte vraag over, namelijk het neemt niet weg dat de ontwikkeling in Houten-Oost, zoals Volt zei, misschien wel een hele goede ontwikkeling kan zijn. En mijn concrete vraag is, heb ik al eerder gesteld, kunnen deze twee zaken niet uit elkaar gehaald worden? Want nu verbinden we heel erg het instrument aan Houten-Oost, willen we dat wel, willen we dat niet, terwijl het eigenlijk twee verschillende vraagstukken zijn.

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Eigenlijk is dat ook het pleidooi van deze motie. Hou je bij Groen Groeit Mee goed met Groen Groeit Mee en kies een positie rondom een locatie, zoals Houten-Oost, in het kader van het Provinciaal Programma Wonen en Werken en op een iets hoger abstract niveau in het kader van de Omgevingsvisie. Dat is volgens mij waar we dit soort keuzes maken. Dus dat is eigenlijk precies wat deze motie beoogt.

De voorzitter: Mevrouw Ghijsels.

Daar ben ik het namelijk niet mee eens, want vervolgens worden er aanvullende conclusies getrokken, wat er nu in de Omgevingsvisie staat, laten we ons daaraan houden, geen uitzonderingen, en dat verbindt een andersoortige statement dan het Groen Groeit Mee instrument pur sang.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Ik snap wat mevrouw Ghijsels bedoelt, voorzitter, en ik zou me kunnen voorstellen dat we in het dictum dat toevoegen, dus na de komma te zeggen en in het kader van Groen Groeit Mee niet over te gaan tot een gezamenlijk gebiedsonderzoek.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Twee dingen, naar aanleiding van de beantwoording van de heer Adriani, die gaf aan Groen Groeit Mee is niet het programma waarin je ook over woningbouw nadenkt, maar Groen Groeit Mee is geen UPLG. Dat gaat over het landelijk gebied en daar richten we de natuur en dergelijke in en daar pakken we de groene opgaven integraal in mee. Groen Groeit Mee is juist bij uitstek, en dat staat ook in de doelstelling, een programma wat een wezenlijk onderdeel wordt van ruimtelijke programmering naast wonen, werken, mobiliteit en energie en levert daarmee ook een bijdrage aan andere programma's, zowel landelijk als in stedelijk gebied. Is het dan juist niet waar het grensvlak van Groen Groeit Mee raakt aan woningprogrammering en dergelijke? En het tweede, is, en daar was ik vrij verbaasd over, dat de motie op dit moment komt, omdat in het verslag stond, dat is twee vergaderingen terug, dat de heer Adriani zei Houten-Oost dan toch ook maar even, we zullen die gebiedsverkenning of onderzoek met belangstelling volgen, maar nu ligt er twee vergaderingen later een motie om dat vooral niet te gaan doen.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dat er verkend wordt door de gemeente Houten, daar kunnen wij weinig tegen doen en dat is volgens mij waar ik toen aan refereerde. Dat was in het kader van het PPWW. Toen was de mededeling de gemeente Houten heeft dat ingebracht. Daar was een tijdje onduidelijkheid over, is het nu wel of is het nu niet ingebracht? Uiteindelijk bleek het wel ingebracht, maar onvoldoende voldragen, dus de gemeente Houten is teruggestuurd met ga verder onderzoek doen. Daar was mijn reactie toen op gebaseerd. Nu krijgen we een statenbrief die wat mij betreft een stap verder gaat en die zegt wij gaan als provincie, samen met andere partijen samen, kijken wat er mogelijk is. Dat is wat ons betreft een stap te ver en dat is zeker een stap te ver als het gaat om Groen Groeit Mee, want ja, het is niet het UPLG, het is een onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen, namelijk van groene ruimtelijke ontwikkelingen en niet van rode ruimtelijke ontwikkelingen. Die zijn voor dit programma volgens mij gegeven en de ambitie van dit programma is te zorgen dat we niet alleen maar rood ontwikkelen, maar dat er ook nog groen komt. Dat is de strekking van deze motie.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Ja voorzitter, maar daar zit juist voor Groen Groeit Mee een hele sterke verbinding en is ook een van de financieringskansen voor Groen Groeit Mee gedefinieerd dat rode ontwikkelingen het potje van groene ontwikkelingen kunnen vullen. Dus er zit een financieel construct in waarin we met elkaar zoeken van hoe kunnen we de groene ontwikkelingen betalen en dan de nieuwbouw ontwikkelen. Ik snap niet helemaal dat daar zo'n harde knip tussen wordt gemaakt nu, dat de dragende opbrengsten de groene ambities zouden dwarsbomen.

De voorzitter: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Nu zet de heer Dikkenberg de wereld echt op zijn kop. Het programma is gestart en we weten dat we 165.000 woningen gaan bouwen en we moeten met elkaar borgen dat er ook voldoende groen en recreatie mogelijk is voor al die nieuwe bewoners. Nu draait de heer Van den Dikkenberg het om. Als we dan recreatie en groen moeten aanleggen, moeten we misschien maar wat meer woningen bouwen om dat daar te kunnen betalen. Het is weer een uitstekend pleidooi waarom dit zo'n belangrijke motie is, zou ik willen zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg, laatste keer.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, is een beetje een flauwe weergave van wat ik zeg, want we hebben het hier heel duidelijk gehad over de financiering van Groen Groeit Mee. Misschien moeten we bij de ontwikkelende partijen gaan zoeken naar de middelen om de groene fondsen te verwerven. Ik zeg niet dat we de groene ambities moeten gaan betalen door meer rood te gaan doen, zoals bijvoorbeeld bij een Hart voor de Heuvelrug, waarin we met een groene grex gaan werken of wat dan ook, maar er zit wel een financiële verbinding tussen ontwikkelingen. De vraag die we bij hem neerleggen om ook investeringen te doen, om bijvoorbeeld het verbindingsgroen en dergelijke aan te leggen, dan heb je wel duidelijk een verbinding en is het niet zo hard geknipt, zoals bijvoorbeeld tussen een UPLG en een PPWW.

De voorzitter: De heer Adriani.

Hans Adriani: Daar hoorde ik geen vraag meer in, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Geen interrupties meer op uw bijdrage, maar we hebben nog 10 minuten met uw toestemming. We hebben nog D66 en Partij voor de Dieren. Als u gebruik maakt van uw interrupties op die twee bijdragen, dan zouden we het misschien nog kunnen redden en anders moeten we uitlopen. Dat willen we allemaal misschien wel niet, dus we gaan even kijken hoe het loopt. Als er een interruptie is, dan gun ik er maar één per keer. Mevrouw De Widt, kan ik u het woord geven? Gaat uw gang.

Marianne de Widt: Zeker voorzitter, dank u wel. Ik veerde op van mijn stoel toen de verkenning voor het Kromme Rijn Linie Landschap onze brievenbus binnenkwam, want daar ben ik zeer in geïnteresseerd, maar ik veerde eigenlijk nog meer op van mijn stoel toen ik daar de wens van de gemeente Houten over de uitbreiding Houten-Oost las, want wat mij betreft de omgekeerde wereld. Er staan een heleboel andere wensen ook niet in deze verkenning van het Kromme



Lijn Linie Landschap. Waarom staat er bijvoorbeeld niet in dat we misschien de A12 een keer gaan verbreden of weet ik wat er allemaal nog meer voor andere dingen in dat gebied? Dus die kaart had nog wel weet ik hoeveel lagen erop kunnen krijgen. Maar nou hebben we eigenlijk een hele goede afspraak hier dat we met het programmeren voor wonen en werken werken en dat de dingen dan dus niet in omgekeerde volgorde moeten. Dat heeft de heer Adriani daarnet al heel erg goed uitgelegd, dat het niet de manier is om hier ineens een woningbouwlocatie op te voeren waar nog helemaal geen besluiten over genomen zijn. Groen Groeit Mee is dat groen meegegroeid met dat waar wel al besluiten over genomen zijn. Dus ik wil echt voorkomen dat wij als provincie hiermee de indruk wekken dat wij, op wat voor manier dan ook, nu al instemmen met de ontwikkeling van Houten-Oost. Dat is waar het mij om gaat en een kleine aanvulling in het dictum lijkt me daar een hele goede toevoeging op om dat scherp te hebben.

De voorzitter: Mijnheer Limmen, interruptie.

Wouter Limmen: Bent u het met mij eens dat je verschillende rollen kan uitvoeren als provincie en u hier die rol ook heeft, namelijk de participerende rol? En dat er in het onderzoek op zichzelf geen beslissingen worden genomen, dus het juist goed is dat er vanuit een integrale visie naar ook de woningbouw wordt gekeken? En bent u het ook niet met me eens dat Houten ervoor heeft gekozen om juist de indikking voorrang te geven en uitsluitend men iets heeft dat ze zegt als ze niet anders kunnen, willen we dit overwegen? En dan heeft die rol van de provincie wellicht een heel belangrijke stem.

De voorzitter: Mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Limmen stelt hier wel een heleboel vragen tegelijk, vind ik erg lastig. Wat ik zou willen zeggen is dat we integraal werken. Dat geven we ook steeds aan, maar wel in de goede volgorde. Dus besluitvorming over woningbouw doen we op een andere manier en dat is volgens mij helemaal niet wat nu aan de orde is.

De voorzitter: Mijnheer Limmen, gaat uw gang.

Wouter Limmen: Bent u het met mij eens dat we juist in volg moeten ophouden met volgordelijk denken, maar meer in samenspel met elkaar en in overleg tot oplossingen proberen te komen?

De voorzitter: Ik hou me niet aan mijn eigen regels, dat is ernstig. Sorry, mijnheer Limmen. Dus geen beantwoording over deze interruptie, excuses. Mijnheer Schaddelee, gaat uw gang.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Ik heb één interruptie, waarmee ik gelijk ook mijn reactie geef op de motie, en dat is een interruptie richting de heer Limmen. Want ik waardeer zijn waarde die hij hecht aan lokale democratie, maar Houten wil helemaal geen groen laten meegroeien, ze willen boeren uitkopen, weilanden volbouwen en voor wat schaamgroen een greep doen in onze Groen Groeit Mee pot. Volgens mij moeten we daar niet aan meedoen en daarom moeten we deze motie met zijn allen steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Widt, dit was het einde van uw bijdrage? Dank u wel. De Partij voor de Dieren heeft geen spreektijd meer, dus helaas kan ik u ook niet het woord geven. Zijn er dan nog overige fracties die hierover het woord willen? Mijnheer Hossain, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Dank u wel. Ik zal proberen in te korten, mevrouw de voorzitter. De VVD bekruipt het gevoel dat de indiener bang is dat Houten-Oost zo'n goed en kansrijk initiatief blijkt te zijn, dat het na onderzoek nog moeilijk vol te houden is om tegen te zijn. De indieners noemen dat het geen uitgemaakte zaak is dat de staten voor Houten-Oost zouden zijn, dat is denk ik waar, maar nog is het een uitgemaakte zaak dat de staten daarop voorbaat tegen zijn. De VVD ziet de versnelling van woningbouw, zowel binnenstedelijk als buitenstedelijk, zoals ook in het coalitieakkoord als prio één wordt genoemd en kan dus nooit voorstander zijn van een motie die beoogt om niet na te denken over een uitbreidingslocatie en onderzoek te doen, zodat we de integrale afweging kunnen maken. Sterker nog, wij vinden dat erg merkwaardig. Er zijn inhoudelijk heel veel redenen om de potentie van Houten-Oost te zien, zoals ligt het dichtbij twee NS-stations, een van de weinige plekken waar onze wegen net nog niet vol zit, is Houten populair bij jonge gezinnen die behoefte hebben aan een woning met een tuintje, er is lokaal draagvlak, veel grond is reeds in het bezit

van de gemeente en wij zijn al jaren pleitbezorger van Houten-Oost, maar daar gaat het eigenlijk niet om. Het gaat hier volgens ons om het proces. Ik heb een interruptie?

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw De Widt. Mevrouw De Widt, gaat uw gang.

Marianne de Widt: Dank u wel, voorzitter. Een prachtig pleidooi van mijnheer Hossain, maar dat is gewoon helemaal niet waar het om gaat. Het gaat erom dat je niet via Groen Groeit Mee een discussie over woningbouwontwikkeling moet starten. Dat is gewoon de omgekeerde wereld.

De voorzitter: Mijnheer Hossain. Mijnheer Travaille heeft ook een interruptie, maar die komt later. Gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Ja, maar volgens mij is dat dus ook helemaal niet het geval. Zoals ik aangeef, ook al in mijn interruptie eerder, is er al eerder toegezegd dat dat gesprek ging plaatsvinden, zodat we die integrale afweging kunnen maken, omdat wij concludeerden in een eerdere commissievergadering deze wens van Houten-Oost is moeilijk in isolatie te beschouwen, want het heeft ook effect op de wensen van Bunnik, een bedrijventerrein dat we ons voor hebben genomen, Wijk bij Duurstede, dus we gaan daar samen naar kijken. Er wordt aan gerefereerd dat dat onderzoek gaat plaatsvinden in dit-

De voorzitter: Ik denk dat wat de heer Hossain zegt en doet aan hem is en niet ter beoordeling aan u. Mijnheer Hossain, houdt u het kort. U kunt verdergaan.

Ronnie Hossain: Excuus. Heel kort gezegd dan, naar mijn lezing hiervan is het niet het geval dat Groen Groeit Mee de aanleiding, of de reden of het vehikel is waardoor er onderzoek wordt gedaan naar of er woningbouw in Houten-Oost mogelijk is, er wordt naar gerefereerd. Dus ik kan dat op zich nog wel eens zijn met mevrouw De Widt, alleen ik zie de feiten anders en ik ben dan ook heel benieuwd hoe de gedeputeerde ertegenaan kijkt.

De voorzitter: Dank u wel en dan had u nog een interruptie van mijnheer Travaille. Gaat uw gang.

Anjo Travaille: Dank u wel. Ik denk inderdaad dat de heer Hossain een mooi pleidooi geeft voor waarom woningbouw in Houten-Oost, maar dat is niet het onderwerp. Ik denk ook dat het belangrijk is, en als ik de VVD een beetje ken, hechten ze daar veel waarde aan, dat partijen rolvast zijn, dat de provincie doet wat de provincie moet doen, kaders stellen en ook toetsen, en dat de gemeente of andere partijen gaan ontwikkelen. Maar net als bij KNVB en bij Soestdijk zien we hier ook weer een enorme vermenging van die rollen. Waarom is de VVD in deze situatie wel voor een ontwikkelende provincie en normaal wil de VVD graag dat de gemeente en provincie hun eigenstandige rol waarborgen?

De voorzitter: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Volgens mij had ik dat net al geprobeerd in mijn antwoord op de eerste interruptie te doen, namelijk volgens mij hebben we geconcludeerd dat puur toetsend alleen maar kijken naar een plan van Houten-Oost geen recht doet aan de samenhang tussen de bredere opgave in dit gebied en hebben we juist daarom steeds meer die gebiedsgerichte, integrale aanpak, waar mijnheer Limmen ook aan refereerde. Dus volgens mij zijn we daar open ingestapt, met een open vizier, is dat ook aangekondigd in de commissie, en zijn wij niet degenen die aan het ontwikkelen zijn, maar we zijn aan het helpen om na te denken wat voor consequenties heeft dit, zodat wij daarna die toetsende rol, waar de heer Adriani zo aan hecht, goed kunnen invullen. Dus ik zie dat als twee losse delen van het proces. Wij zitten niet aan tafel van wij willen per se Houten-Oost, want ik weet ook, mevrouw de voorzitter, dat de heer Travaille en een aantal andere partijen in deze staten heel kritisch zijn op Houten-Oost. Laten we dan proberen het totaalplaatje te hebben en erop te studeren, zodat we met informatie voor of tegen kunnen zijn en niet nu, op basis van mijn vooroordelen en de vooroordelen van andere partijen hier, al dat voor willen zijn. Wij willen gewoon dat we nadenken en dan het beste besluit nemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was ook het einde van uw bijdrage?

Ronnie Hossain: Nou vooruit.



De voorzitter: Iets wat dwingend van de voorzitter. Kan ik nog iemand anders het woord geven? Ja, we gaan uit de tijd lopen, maar dat is niet anders. Als u daar echt grote problemen mee heeft moet u dat nu zeggen, want anders gaan we gewoon even netjes door. We doen geen tweede termijn, want ik wil ook wel dat de gedeputeerde even netjes antwoord kan geven. Mijnheer Van den Dikkenberg, u heeft het woord.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Bij de interrupties heb ik al wat dingen aangegeven, dus ik zal heel kort zijn. We hebben verschillende instrumenten als provincie en ook verschillende rollen die je aan kunt nemen en aan moet nemen op het moment dat er zaken spelen. En wat me bij deze motie bevreemdend overkwam, is dat we bijvoorbeeld ook verstedelijkingsstrategieën FoodValley hebben gemaakt en al dat soort zaken en als we dan naar een integrale gebiedsvisies kijken, met verschillende gemeenten naar een gebied, dat die dan niet uitgevoerd moet worden, terwijl we dat met andere partijen op andere vlakken ook gewoon studierend bekijken. Het wil niet zeggen dat dat een uitvoering is van een programma wat loopt, dat is namelijk een separaat spoor, en een visie is wat anders dan een uitvoering van het Groen Groeit Mee programma, hoewel er wel verbindingen kunnen zijn tussen woningbouw en Groen Groeit Mee.

De voorzitter: Dank u wel.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Noem het dan in het stuk gebiedsvisie of maak er een gebiedsvisie van en hang het niet aan. Want dat is in mijn lezing wel degelijk gebeurd aan het Groen Groeit Mee instrument.

De voorzitter: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, als je ook kijkt hoe dat de provincie het gecommuniceerd heeft, en de websites die eromheen draaien en weet ik veel wat, is het allemaal integrale gebiedsvisie Kromme Rijn Linie Landschap. Volgens mij is dat niet verwarrend met iets wat we maken met een Groen Groeit Mee uitvoeringsprogramma en dergelijke. Maar dat is waar we nu mee bezig zijn, dat is ook het gezamenlijk onderzoek wat volgt. Dat hangt volgens mij niet in Groen Groeit Mee, is niet geïnitieerd uit Groen Groeit Mee, maar vanuit wensen vanuit de omliggende gemeenten en wat ons betreft zou het daarom een goed plan zijn om een integrale gebiedsvisie te maken, want er spelen genoeg uitdagingen in dat gebied als het gaat over mobiliteit, woningbouw, natuur, landbouw, et cetera, waar we stappen op moeten zetten. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Limmen, u gebaart naar mij? Ja.

Wouter Limmen: Nou, ik heb nog niet iets aan de gedeputeerde kunnen vragen. Ik heb nog een vraag, kan ik die nu stellen?

De voorzitter: Ja, dat is dan uw bijdrage, want de rest wat u heeft bijgedragen waren interrupties. Gaat uw gang.

Wouter Limmen: Ik ben heel nieuwsgierig. Het gaat mij om de inbreidingsnoodzaak, ook binnen de gemeente Houten. Blijft de gedeputeerde, ondanks het doen van dit gebiedsonderzoek, hierop sturen?

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere partijen die ik het woord kan geven hierover? Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Ja, wel heel kort. Ik denk dat de provincie meerdere rollen kan hebben. Het wordt ontwikkeld met vier gemeenten en een waterschap, zijn redelijke partijen die denk ik ook wel weten dat de provincie ook meerdere rollen heeft en ook een toetsende rol kan hebben. Groen Groeit Mee, ook aan de andere kant van Utrecht bij de Hollandse IJssel, wordt ook nagedacht in het kader van Groen Groeit Mee met andere gemeenten, dus wij staan er wat losser in. Laat de gebieden broeden en een visie hebben, maar aan de andere kant heeft de provincie ook wel degelijk een toetsende rol en wat dat betreft zullen we de motie niet steunen, want we laten de ruimte aan de gemeente. Aan de andere kant prijzen we wel weer een beetje de alertheid, ook van de heer Adriani, van let wel op dat je niet wordt meegezogen of er weer gerommeld wordt. Die zorg begrijpen we, maar is onvoldoende om de motie te ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Draisma. Dan mevrouw De Jong, gaat uw gang.

Marijke de Jong: Ik zit er helemaal niet los in, maar ik begin wel een beetje ongeduldig te worden, want het lijkt me van belang dat ik eerst nou eens het antwoord van de gedeputeerde hoor.

De voorzitter: Dat is meer een procesvoorstel. Dat snap ik helemaal, maar toch moet ik even netjes vragen of er nog andere fracties zijn die het woord willen. Mevrouw Hoek, gaat uw gang.

Mieke Hoek: Ja, heel kort, voorzitter. 50PLUS is het er gewoon mee eens dat Houten daar de wijk moet kunnen ontwikkelen. Ik bedoel, we schreeuwen constant in alle vergaderingen waar het over woningen en woningnood gaat er moet gebouwd worden en dit is gewoon een afronding van de contour van Houten. Dus het is helemaal niet dat je zegt er komt een uitstulping of zo, het is gewoon een deuk in de begrenzing. Ze zullen er niet zomaar mee bezig zijn om daar woningen te ontwikkelen, dus 50PLUS zal deze motie niet steunen. En groen voor groen, ik word er een beetje misselijk van. Alles is groen, onkruid is ook groen. En inderdaad, wat net door het CDA is gezegd, aan de andere kant is er nog heel veel groen. We moeten ook wel soms realistisch denken en niet alleen maar denken aan de vlinders en de modderkruipers. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hoek. Zijn er nog andere partijen? Nee. Dan gaan we over naar de beantwoording door de heer Van Essen. Gaat uw gang.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Het kwam in het debat ook al terug, maar volgens mij zijn hier toch wel een aantal forse misverstanden aan de hand. Dat zit misschien wel een beetje in we hebben in de passage in deze statenbrief, die gaat over het gebiedsperspectief Groen Groeit Mee, wat samen met de gemeentes is opgesteld, vanuit het programma Groen Groeit Mee, over Groen Groeit Mee, even een referentie gemaakt, een linkje gelegd, naar iets wat ze inderdaad eerder hier al gemeld hebben, maar niet iets wat hier uit Groen Groeit Mee is ontsproten of voortgekomen, helemaal niet. Ik hoor dat vanuit verschillende partijen, het kan toch niet zo zijn dat bij Groen Groeit Mee de verstedelijkingsopgave, dat dat het loket daarvoor is. Dat klopt en dat is het ook niet. Dus dat is gewoon een misverstand. Wat er namelijk gebeurd is, en nogmaals dat had misschien iets duidelijker in de brief kunnen staan, we hebben een gebied perspectiefsuitgewerkt, Groen Groeit Mee, met de gemeente samen en dat gaat over Groen Groeit Mee. Daar is natuurlijk ook wel in beeld gebracht, spelen er andere ontwikkelingen? Heeft u kunnen zien op de kaart en dat heeft de gemeente Houten ook gezegd, wij willen hier woningen bouwen. Hebben wij ook wel gezegd als provincie, daar hebben we helemaal geen afspraken over dus daar kijken we op dit moment ook echt anders tegenaan. Punt. Daarnaast, en het leek ons verstandig om dat in deze statenbrief wel even te noemen omdat het voor een deel over hetzelfde gebied gaat, heeft de gemeente Houten bij het Programma Wonen Werken gezegd, wij willen wel woningbouw in Houten-Oost. Was geen verrassing, wisten we, hebben ze aangemeld. Nou hebben wij niet het programma opgenomen. We weten ook dat er vanuit Bunnik de wensen zijn, of volgens mij mogelijk wensen zouden kunnen zijn, voor een bedrijventerrein aan de zuidkant van Bunnik. Wij hebben een pMIEK vastgesteld, we hebben hoogspanningsstations voorzien, ook nog deels in dit gebied wellicht. Als je kijkt naar landbouw, is het een van de meest geschikte gebieden voor akkerbouw in onze hele provincie. Daar komt nogal wat samen. Wij hebben op een gegeven moment daarom ook, los van Groen Groeit Mee, gemeend van is het niet verstandig om te kijken naar die verschillende opgaven in het gebied, naast elkaar te leggen en daar wat integraler naar te kijken? Waarom? Omdat als je het ene doet, dat invloed heeft op het andere. Dat je hier in Bunnik-Zuid wat gaat ontwikkelen, dan is het de vraag of je ook nog andere dingen wilt. Als je zegt we vinden landbouw heel erg belangrijk, is de vraag of je hier waardevolle landbouwgrond moet opofferen aan rode functies. Kortom, dat vraagt een integrale benadering en dat is de reden dat wij gezegd hebben laten wij als provincie het voortouw nemen om dat te doen. Is dat een studie naar of wij wel of geen Houten-Oost willen? Nee. Is dat een onderwerp wat daar aan de orde komt? Ja? Dus dat is er aan de hand. Dus de motie die roept op stop maar met dat hele onderzoek, dat gaan we ontraden, want het lijkt ons buitengewoon verstandig om dat onderzoek te doen. Dat er heel veel opgaven spelen die nogal met elkaar conflicteren en om daarin eens een keer wat uitzoomen, breder naar te kijken, lijkt ons heel verstandig. Betekent dat dat wij nu een positieve grondhouding uitspreken naar Houten-Oost? Nee, zeker niet. U zegt dat is nog geen uitgemaakte zaak, voor het college ook absoluut niet. Dat weet Houten ook, zijn we heel duidelijk over, maar het lijkt ons wel verstandig om breder dit onderzoek te doen. In de overwegingen stelt de motie ook dat er voldoende plancapaciteit is. Tot 2030 is dat zo in de regio U16. Tot 2040 hebben we heel veel plancapaciteit, daar zitten ook een aantal plannen in waar we als provincie nog zeker niet over uit zijn of we dat willen, waaronder trouwens deze waaronder Houten-Oost. Dus is het nou zo dat er helemaal geen plannen meer nodig zijn tot aan 2040? Nee, daar zijn zeker nog wel andere plannen nodig, misschien ook wat plannen wat verder in de tijd die wellicht iets eerder opgepakt kunnen worden. Dat blijft natuurlijk gewoon vanuit het Programma Wonen en Werken cyclisch blijven we dat tegen het licht houden en waar nodig



aanvullen. Het lijkt ons voor dit gebied verstandig om los van Groen Groeit Mee daar eens even een keer integraler naar te kijken. Dat is ook de reden dat ik u op dit onderwerp te woord sta, terwijl op de statenbrief staat collega Sterk. Dat komt ook een beetje omdat collega Sterk nu in Brussel zit, om in ons Europa de belangen van onze provincie te vertegenwoordigen. Dan was er nog één vraag, dat is namelijk de inbreidingsnoodzaak in Houten. Blijven we daarop sturen, blijven we daarop aandringen? Absoluut, dat past ook in ons basisprincipe voor verstedelijking. Houten heeft ook goede plannen voor Centrum Molenzoom, de koppeling, over 2000, 2500 woningen. We hebben Houten ook al eens aangegeven benut die ruimte goed, dus misschien dat er nog wel wat meer mogelijk is dan deze aantallen. Uiteindelijk aan Houten om dat goed uit te werken, maar ook daar zijn we met Houten in goed gesprek en daar blijven we ook aangeven dat dat nu de prioriteit is, want daar zijn op korte termijn hele goede kansen.

De voorzitter: Hartelijk bedankt. Dan had ik gezegd geen tweede termijn, dus dit is het einde van de bespreking van dit onderwerp.

9. Sluiting

De voorzitter: Ik sluit hiermee de vergadering en dank u allen hartelijk voor de bijdrage en uw aanwezigheid. Een hele prettige dag nog.